

(હવે મુઘી આવા મીનીંગ કેઠપણુ હપાય નથી)

111

19 23

17-7-1923

COMPLETE GLOSSARY

OF

Reg. No.

ALL THE WORDS AND PHRASES

OCCURRING IN.

MACMILLAN'S NEW ENGLISH

READERS NO. II.

Lat
Chin

SOLD BY

557

MR. KARSANDAS NARANDAS BOOKSELLER

SURAT.

1923.

Price Eleven Annas.

૨૦૮૨૪

ગ્રામીણ વ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
 અમદાવાદ
 ગુજરાતી સાહિત્ય સંમંડ
 ૧૯૮૪

મ નં : ૮૪૬ : ૪૬૬૧ : ૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૮૨૪ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ અડમિલન ૨૭૨-૨૦૧૨૫૦

વિષય ગ્રંથ : ૧૪૬ : ૬૪૪૬ : ૨૧

Macmillan's

NEW ENGLISH READER NO. 2

• 1. God.	Gave (ગેવ) આપ્યા.
God (ગોડ) પરમેશ્વર.	Ears (ઈયર્સ) કાન.
Made (મેઈડ) બનાવ્યો.	To hear (હીઅર) સાંભળવાને.
Loves (લવ્ઝ) આહે છે.	Eyes (આઈઝ) આંખો.
Gives (ગિવ્ઝ) આપે છે.	To see (સી) જોવાને.
Good (ગુડ) સારી સારી.	Nose (નોઝ) નાક.
Things (થિંગ્ઝ) ચીજો.	To smell (સ્મેલ) સુંઘવાને
Many good things=મણી	Mouth (માઉથ) મોંઢું.
સારી ચીજો.	Can taste (ટેસ્ટ) સ્વાદ
Air (એઅર) હવા.	લઈ શકું.
To breathe (બ્રીથ) શ્વાસ	(Can) speak (સ્પીક) બોલી શકું.
લેવાને.	Hands (હૅન્ડઝ) હાથ.
He gives me the air	So that=એથી કરીને.
to breathe=તે મને શ્વાસ	Can feel (ફીલ) અડકી શકું.
લેવાને હવા આપે છે.	Can work (વર્ક) કામ
Food (ફૂડ) ખોરાક.	કરી શકું.
To eat (ઈટ) ખાવાને.	Legs (લેગ્ઝ) પગો.
Clothes (ક્લોથ્ઝ) કપડાં.	Feet (ફીટ) ઘુટી નીચેના પગ
To wear (વેઅર) પહેરવું.	ના ભાગ.
Home (હોમ) ઘર.	Can walk (વૅલ્ક) ચાલી શકું.
To live in (લિવ) રહેવાને.	Has given=આપ્યું છે.
Dear (ડીઅર) વહાલા.	Mind (માઈન્ડ) મન.
Friends (ફ્રેન્ડ્ઝ) મિત્રો.	

Can think (ચિંત) વિચાર
કરી શકું.

Right (સાચું) ખરું.

Wrong (સાચું) ખોટું.

(Can) know=જાણી શકું.

Know right from wrong
=ખરું ખોટું સમજી શકું.

Sun (સન) સૂર્ય.

Moon (મૂન) ચંદ્ર.

Stars (સ્ટાર્સ) તારા.

Beasts (બીસ્ટ્સ) પશુઓ.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

All the beasts that
walk on the ground
=સઘળા પશુઓ જે જમીન ઉપર
ચાલે છે તે.

Birds (બર્ડ્સ) પક્ષીઓ.

Fly (ફ્લાય) ઉડે છે.

Fishes (ફિશીઝ) માછલીઓ.

Live (લિવ) રહે છે.

Water (વૉટર) પાણી.

Worms (વર્મ્સ) જીવનંતુ; કીડા.

Insects (ઇન્સેક્ટ્સ) જીવડાં.

Every thing (એવરિ થિંગ)
દરેક ચીજ.

That we do=જે આપણે
કરીએ છીએ તે.

Takes care of us=આપણી
સંભાળ લે છે.

Kind (કાન્ડ) માયાળુ.

He is kind to every
thing=તે દરેક ચીજ ઉપર
દયા રાખે છે.

Has made=બનાવી છે.

Should try=કોશીશ કરવી
જોઈએ.

Please (પ્લીઝ) ખુશ રાખવાને.

Lie (લાઇ) જીતું બોલવું.

Steal (સ્ટીલ) ચોરવું.

We should not lie or
steal=આપણે જીતું બોલવું
નહીં અથવા ચોરી કરવી નહીં.

Anything else (એનિથિંગ
એલ્સ) બીજું કંઈ.

Hates (હેટ્સ) ધિક્કારે છે.

Or do anything else
that he hates=અથવા જે
બીજું કંઈ તે ધિક્કારે છે તે
આપણે કરવું જોઈએ નહીં.

How (હાઉ) કેવો.

Good (ગુડ) બહો.

Must love=ચ્હાવો જોઈએ.

Praise (પ્રેઇઝ) વખાણ કરવા;
સ્તુતિ કરવી.

Pray (પ્રી) પ્રાર્થના કરવી.

Will pray=પ્રાર્થના કરીશ.

To keep from=અચ્ચાવવાને;
દૂર રાખવું.

Sin (સિન) પાપ.

To keep me from all
sin=અધા પાપમાંથી મને અચ્ચાવવાને

Happy (હૃપિ) સુખી.

Then I shall be happy
and good=સારેજ હું સુખી
અને બધો થઈશ.

Grammar.

Grammar (ગ્રામર) વ્યાકરણ.

Composition (કૉમ્પોઝિશન)
નિબંધ.

Sentences (સેન્ટેન્સીસ) વાક્યો.

Use (યુઝ) વાપરવું.

Make up=થી બને છે;
થી થાય છે.

Short (શોર્ટ) ટુંકા.

Long (લોન્ગ) લાંબા.

Every (એવ્રી) દરેક.

Paragraphs (પેરેગ્રાફ્સ)
પારેગ્રાફ.

Para (પેરા) પારેગ્રાફ.

Instead of (ઇન્સ્ટેડ ઓફ)

ને બદલે.

Number (નમ્બર) આંકડો.

Lesson (લેસન) પાઠ.

Are numbered=આંકડા
નાંખેલા છે.

Noun (નાઉન) નામ.

Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.

Count (કાઉન્ટ) ગણવું.

God made all things.

પરમેશ્વરે સઘળી વસ્તુઓ બનાવી.

Pretty (પ્રિટી) સુંદર.

Colours (કલર્સ) રંગ.

Tiny (ટાઇનિ) નાનકડું.

Wings (ઉવિંગ્સ) પાંખો.

Every (એવરિ) દરેક.

Flower (ફ્લાવર) ફુલ.

Opens (ઓપન્સ) ખીલે છે.

Sings (સિંગ્સ) ગાય છે.

Hill (હિલ) ટેકરી.

Lofty (લોફ્ટી) ઉંચો.

Mountain (માઉન્ટેન) પહાડ;
પર્વત.

River (રિવર) નદી.

Running by (રનિંગ) ચાલતે
જહેતી.

Evening (ઇવનિંગ) સાંજ,
Morning (મોર્નિંગ) સહવાર.
Brightens (બ્રાઇટન્સ) પ્રકાશિત
કરે છે, શોભા આપે છે.

Sky (સ્કાઇ) આકાશ.
Cool (કૂલ) ઠંડો.
Gentle (જેન્ટલ) મંદમંદ.
Breezes (બ્રીઝીઝ) પવન.
Moon (મૂન) ચંદ્ર.
Stars (સ્ટાર્સ) તારા.
Sun (સન) સૂર્ય.
Ripe (રાઇપ) પાકા.
Fruits (ફ્રુટ્સ) ફળો.
Garden (ગાર્ડન) વાડી, બાગ.
Every one=દરેક સ્ત્રીજ.

Grammar.

Verses (વર્સીઝ) કડીઓ.
Poem (પોએમ) કવિતા.
So on=એ પ્રમાણે આગળ.
Lines (લાઇન્સ) લીટીઓ.
Put out (પિક આઉટ) શોધી
કાઢો.
School room (સ્કૂલરૂમ)
નિશાળનો ઓરડો.
Putting in=ઉમેરીને.

Left out=ઠીકી દીધેલા.
Shines (શાઇન્ઝ) પ્રકાશે છે.
Rises (રાઇઝીઝ) ઉગે છે.
Fishes (ફિશીઝ) માછલાં.

3 The rising sun.

ઉગતો સૂર્ય.

Just (જસ્ટ) હમણાંજ.
Has risen (રિઝન) ઉગ્યો છે.
Getting (ગેટિંગ) ચઢતો; જતો.
Higher (હાઇર) વધારે ઉચો.
There he is getting
higher and higher-ને
વધારે ઉચે અને ઉચે ચઢતો
પેથો રહ્યો.

It is morning=સહવાર પડી.

All night long=તમામ
આખી રાત.

Light (લાઇટ) અજવાળું;
પ્રકાશ.

Heat (હીટ) તાપ; ગરમી.

Lands (લૅન્ડ્સ) દેશો.

Far away=ધણે દુરના.

The sun has been gi-
ving light and heat=સૂર્ય

અનવાળું અને ગરમી આપ્યા કરે છે.	Once more=એકવાર ફરીને.
To other lands far away =અંજણા દુરના બીજા દેશોને.	If there were no sun= જો સૂર્ય ન હોત તો.
Dark (ડાર્ક) અધારી.	Would be=થાત.
Anything (એનિથિંગ) કંઈ પણ ચીજ.	Always (આલવેઈઝ) હમેશાં.
Clearly (ક્લીઅર્લી) સ્પષ્ટ રીતે.	It would be always dark =હમેશા અંધારું થાત.
Fields (ફીલ્ડઝ) ખેતરો.	Warm (વર્મ) ગરમ.
Hills (હિલ્સ) ખેતરો.	Cold (કોલ્ડ) ટાઢ; ઠંડી.
Ponds (પૉન્ડઝ) તળાવો.	Too (ટુ) પણ.
Trees (ટ્રીઝ) ઝાડો.	It would be so cold= =એટલી બધી ઠંડી પડત.
Houses (હાઉસિસ) ઘરો.	Could live=જીવી શકે.
Were hidden (હિડન) સંતાઈ ગયા હતા.	Not one of us could live=આપણામાંનું કોઈ જીવી શકત નહીં.
Darkness (ડાર્કનેસ) અંધારું.	Early (અર્લી) વહેલા.
Bright (બ્રાઈટ) પ્રકાશિત.	Cock (કોક) મરધો.
Light (લાઈટ) તેજ, પ્રકાશ.	Began (બીગન) લાગ્યાં; મંડ્યા.
All were hidden by darkness = અંધારાને લીધે દેખાતા નહોતાં.	To crow (ક્રો) કુકરેકુક કરવું.
Beautiful (બ્યુટિફુલ) ખુબસુરત.	Farmer (ફાર્મર) ખેડુત.
Is spreading (સ્પ્રેડિંગ) પથરાય છે.	Got up=ઉઠ્યો.
Over=ઉપર.	Bullock shed (બુલકશેડ) બળદ બાંધવાની જગા.
Earth (અર્થ) પૃથ્વી.	Took out=બહાર કાઢ્યા.
	Bullocks (બુલકસ) બળદિયા.

Carried (કરિડ) લઈ ગયો.
 Plough (પ્લાઉ) હળ.
 To plough (પ્લાઉ) ખેડવું.
 There he is=પેલે રહ્યો તે.
 Ploughing (પ્લાઉઇંગ) ખેડતાં.
 Behind (બિહાઇન્ડ) પાછળ.
 With the sun behind=
 સૂર્ય તરફ પૂંક કરીને.
 Boat-man (બોટ મેન) હોડીવાળો.
 River (રિવર) નદી.
 Ready (રેડી) તૈયાર.
 Row (રો) હલ્લેસાં મારવા;
 હંકારી લઈ જવું.
 People (પીપલ) લોકો.
 Across (અક્રોસ) આ પારથી
 પેલે પાર.
 Ready to row people
 across the river=હલ્લેસાં
 મારીને લોકોને નદી પાર લઈ
 જવાને તયાર.
 Pushing (પુશિન્ગ) હસેલતો.
 Day (ડે) દિવસ.
 Rises (રાઇઝિઝ) ઉગે છે.
 Ought to rise=ઉઠવું જોઈએ.
 Hard (હાર્ડ) સખત.
 Works (વર્ક્સ) કામ કરે છે.

Will sleep (સ્લીપ) ઉંઘશે.
 Soundly (સાઉન્ડલી) નિરાંતે.
 ધસધસાટ. At night=રાત્રે.
 He who.....night=જે
 દીવસે સખત કામ કરે છે તે
 રાત્રે ઉંઘે છે.

Grammar.

Verbs (વર્બ્સ) ક્રિયાપદ.
 A verb says some thing
 =ક્રિયાપદ કંઈ કહે છે.
 Name (નેમ) નામ.
 Opens (ઓપન્સ) ખીલે છે.
 Flowers (ફ્લાવર્સ) ફુલો.

4 The Rainbow.

(રેઇનબો) મેઘ ધનુષ્ય.

Boats (બોટ્સ) હોડીઓ.
 Sail (સેઇલ) હંકારવું; પાણી
 ઉપર ચાલવું.
 Rivers (રિવર્સ) નદીઓ.
 Ships (શિપ્સ) વહાણો.
 Seas (સીઝ) સમુદ્રો.
 Clouds (ક્લાઉડ્ઝ) વાદળાં.
 Sail (સેઇલ) ચાલે છે.
 Across (અક્રોસ) એકથી-બીજી
 તરફ; આપાર.

Sky (સ્કાઇ) આકાશ.

But clouds that sail
across the sky=પથુ ને
વાહનાં આકાશમાં એકથી બીજી
તરફ જાય છે.

Prettier (પ્રિટિઅર) વધારે સુંદર.

Far (ફાર) ઘણું દુરજગે.

There are=છે.

Bridges (બ્રિજ્સ) પુલો.

Pretty (પ્રિટી) સુંદર.

Please (પ્લીઝ) ખુશી થવું.

As pretty as you please=તમને ખુશી કરે એવા
સુંદર.

Bow (બો) ધનુષ્ય; કમાન.

Bridges (બ્રિજ્સ) ટેકવે છે;
પુલ બાંધે છે.

Heaven (હેવન) આકાશ.

Tallest (ટાલેસ્ટ) સૌથી ઉંચા.

Builds (બિલ્ડ્સ) બાંધે છે.

Road (રોડ) રસ્તો.

Earth (અર્થ) પૃથ્વી.

From earth to sky=પૃથ્વીથી
તે આકાશ સુધી.

Grammar.

Alphabet (અલ્ફાબેટ) મુળાક્ષર.

Letters (લેટર્સ) અક્ષરો.

Are called=ને કહે છે.

Vowels (વોવેલ્સ) સ્વર.

Consonants (કોન્સોનન્ટ્સ)
અંજન.

Out of=માંથી.

How many=કેટલાં.

5 The Setting sun.

આથમતો સૂર્ય.

Evening=સાંજ.

Setting sun=આથમતો સૂર્ય.

Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.

Is sinking (સિન્કિંગ) ઉતરે
છે, જતો જાય છે.

Lower (લોઅર) વધારે નીચે.

West (વેસ્ટ) પશ્ચિમ.

Sky (સ્કાઇ) આકાશ.

Red (રેડ) લાલ; રાતું.

How red the sun looks=સૂર્ય કેવો લાલ દેખાય છે.

It is evening=સાંજ પડી છે

Looks (લુક્સ) દેખાય છે.

In the day time=દિવસ

દિવસ છે તે દરમિયાન.

Bright (આછટ) પ્રકાશવાળો;
તેજસ્વી.

Blind (અધાઈ-૩) અંધગો.

It would make you
blind to look at him=
તેની તરફ જોવાથી આંખે અંધારા
આવે છે.

Just before=સ્હેર અગાઉ.

Sets (સેટ્સ) આથમે છે.

He is not so bright=
તે એટલો બધો તેજસ્વી હોતો
નથી.

If you like=જો તમારી મરજી
હોય તો.

Minutes (મિનિટ્સ) મિનિટ.

Sight (સાઈટ) દૃષ્ટિ; દેખાવ.

Out of sight=દૃષ્ટિ બહાર.

Will sink out of sight=
નજર ન પડે એમ આથમી જશે.

Will get (ગેટ) થશે.

It will get dark=અંધારું
થશે.

Quite (કવાઈટ) તદન.

Night (નાઈટ) રાત.

It will be night=રાત પડશે.

Stars (સ્ટાર્સ) તારાઓ.

Has set=અસ્ત પામશે.

Whole (હોલ) આખું.

Will be covered (કવર્ડ)
ઢંકાઈ જશે; છવાઈ જશે.

Then the whole sky
will be covered with
stars=સારે આખું આકાશ
તારાથી છવાઈ જશે.

How many=કેટલા.

Are there=છે.

I do not know=હું જાણતો
નથી.

So many=એટલાં બધાં.

Count (કાઉન્ટ) ગણવું.

Cattle (કૉટલ) ઢોર.

Have all gone home=
સઘળા ઘેર ગયા છે.

Will be asleep=ઊંઘી જશે.

But (બટ) સિવાય.

Owl (ઓલ) ધુઅડ.

Who has been asleep
all day=જો આખો દિવસ
ઊંઘ્યા કરે છે.

All night=રાત્રે

I lies (ફાઈઝ) હો છે.

About (અંબાઉટ) આમતેમ.

Is called=ને કહે છે.

The bird of night=રાતનું
પક્ષી.

Bat (બટ) આમાચેણ.

Sleeps (સ્લીપ્સ) ઉઘે છે.

All day long=સવારથી તે
સાંજ સુધી.

Work (વર્ક) કામ કરવું.

Light (લાઇટ) અજવાળું.

There is no light=અજવાળું
હોતું નથી.

We cannot see to work
=કામ કરવું આપણને સુઝતું નથી.

Tired (ટાઇડ) થાકી ગયેલા.

Are tired=થાકી જઇએ છીએ.

Need (નીડ)=ની જરૂર હોય છે.

Rest (રેસ્ટ) આરામ.

Night is time to sleep=
રાત એ ઉઘવાનો વખત છે.

Cold (કોલ્ડ) ઠંડી.

It will be cold=ઠંડી પડશે.

World (વર્લ્ડ) દુનિયા.

Warm (વોર્મ) ગરમ.

Let- us go=આલો આપણે
જઇએ.

Inside (ઇનસાઇડ) અંદરનો
ભાગ.

House (હાઉસ) ઘર.

It is not so cold there
=ત્યાં (ઘરમાં) તેટલી ઠંડી નથી.

6 The Fox and the Grapes.

શિયાળ અને દ્રાક્ષ.

Fox (ફોક્સ) શિયાળ.

Saw (સો) જોયું.

Grapes (ગ્રેપ્સ) દ્રાક્ષ.

Hanging (હૅન્ગિંગ) ઉઘે
લટકતી.

Wall (વૉલ) દિવાલ.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Himself (હિમસેલ્ફ) પોતે.

Could eat (કુડ ઇટ) ખાઇ
શકીશ.

Wish (વિશ) ઇચ્છું છું.

Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.

Jump (જમ્પ) કુદકો માફ.

Can reach (રીચ) પહોંચી
શકું.

I'll try=હું યત્ન કરીશ.

Jumped (જમ્પ) કુદકા
માર્ગી.

Again and again (અગેન
એન્ડ અગેન) ફરી ફરીને.

Too high=જોષએ તે કરતાં
ઉંચા.

In vain=ફેલટ.

Found (ફાઉન્ડ) મળ્યું.

Was out of his power=
તેની શક્તિ બહાર હતું; પ્હોંચાય
નહિ તેમ હતું.

Don't want=મારે જોઈતા નથી.

The grapes are sour=ઝાડા
તો ખાટી છે.

Sour (સાવર) ખાટી.

Grammar.

A અને An ને અંગ્રેજીમાં
આર્ટિકલ કહે છે તે જ શબ્દનો
ઉચ્ચાર અંગ્રેજીમાં સ્વરથી થાય
તેની આગળ An ને વ્યંજનથી
થાય તેની આગળ A.

Talking (ટાલિંગ) વાત કરવામાં.

Writing (રાઈટિંગ) લખવામાં.

Begins (બીગિન્સ) શરૂ થાય છે.

Ant (આન્ટ) મીડી.

Egg (એગ) ઈંડું.

Inkstand (ઇન્કસ્ટેન્ડ) ખડિયો.

Ox (ઓક્સ) બળદ.

Work and Play.

Work (વર્ક) કામ કરો.

Play (પ્લે) રમો.

Abdulla (અબ્દુલ્લા) છોકરાનું
નામ છે.

Nearly (નીઅર્લી) લગભગ.

Naran (નારન) છોકરાનું
નામ છે.

Same (સેમ) એકજ.

Age (એજ) ઉંમર.

Were two boys of
nearly the same age=
લગભગ સરખી ઉંમરના બે
છોકરા હતા.

Lived (લિવ્ડ) રહેતા હતા.

Muhammadan (મુહામેડન)
મુસલમાન.

Village (વિલેજ) ગામ.

Eight years old=આઠ વર-
સની ઉંમરનો.

He was eight years old=
તે આઠ વરસનો હતો.

Father (ફાધર) આપ.
 Lawyer (લૉયર) વકીલ.
 Hindu (હિન્દુ) હિન્દુ.
 Nine (નાઇન) નવ.
 Nine years old=નવ વરસની
 ઉમરનો.
 Clerk (ક્લાર્ક) કારકુન.
 Judge's (જજિસ) ન્યાયા-
 ધીશની.
 Office (ઑફિસ) ઑફીસ; કચેરી.
 Friends (ફ્રેન્ડ્ઝ) દોસ્તો; મિત્રો.
 School (સ્કૂલ) નિશાળ.
 Fine (ફાઇન) સુંદર.
 Morning (મૉર્નિંગ) સવાર.
 One fine morning=પ્રુથકારક
 સવારે.
 On the way to school=
 નિશાળે-જતા હતા.
 As they were on the
 way to school=જ્યારે
 તેઓ નિશાળે જતા હતા
 ત્યારે.
 Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
 Would like (વુલ્ડ લાઇક)
 હું પસંદ કરું છું.
 Work (વર્ક) કામ કરવું.
 And not work that

day=અને તે દિવસે તેને કામ
 કરવું ગમશે નહિં.
 Wanted (વૉન્ટેડ) ને બોધવું
 હતું.
 But he wanted Abdulla
 to stay and play too=
 પણ અબ્દુલ્લા ઉભો રહે અને
 વળી રમે એમ તેના મનમાં
 ઇચ્છા થઈ.
 To stay (ટુ) રહી પડવું.
 Tried (ટ્રાઇડ) કોશીશ કરી.
 Persuade (પર્સ્યુઇડ) સમજાવવું.
 Tried to persuade him
 to do so=તેમ કરવાને તેણે
 તેને સમજાવવાને યત્ન કર્યો.
 What a fine day this
 is=આજનો દિવસ કેવો રળી-
 આમણો છે.
 Run off=દોડી જઇએ.
 Let us run off=ચાલો
 આપણે દોડીએ.
 Fields (ફીલ્ડ્ઝ) ખેતર.
 Instead of (ઇન્સ્ટીટુટ) બદલે.
 Instead of going to
 school=નિશાળે જવાને બદલે.
 That would be very

wrong=એ તો ઘણું ખોટું કહેવાય.	Dunce (ડન્સ) મુરખ (છોકરો)
Wrong (રોંગ) ખોટું.	Only (ઓન્લી) ફક્ત.
Strange (સ્ટ્રેન્જ) તરેહવાર; વિચિત્ર.	Ago (એગો) ઉપર.
What a strange boy you are=તું કેવો વિચિત્ર છોકરો છે.	Months (મનથ્સ) મહિના.
Don't you like to play ? =તેને રમવું ગમતું નથી ?	Knows (નોઝ્ઝ) =તે આવડે છે.
Well enough (વેલનફ) પુષ્કળ.	Do-know આવડતું.
Ought (ઑટ) જોઈએ.	Last (લાસ્ટ) છેલ્લો.
To learn (લર્ન) શિખવું.	Class (ક્લાસ) વર્ગ.
As well=તેટલીજ સારી રીતે.	I don't care=મને દરકાર નથી.
Do know that as well as I do=જેટલી સારી રીતે હું સમજું છું તેટલી સારી રીતે તું સમજે છે.	Wish (વિશ) ચહાવું.
We need not go just yet=આટલી વારમાં આટલા વહેલા જવાની જરૂર નથી.	Learn (લર્ન) શિખવું.
Hour (અવર) કલાક.	Hate (હેટ) ધિક્કારવું.
I don't like to do not- hing but read all day= આખો દિવસ વાંચ વાંચ કરવા સિવાય બીજું કંઈ ન કરવું મને પસંદ નથી.	Books (બુક્સ) ચોપડીઓ.
	What does it matter ? તેમાં થઈ ગયું શું ? તેમાં શું ધાડ આવી ?
	Shall grow up (શો) મોટા થઈશ.
	Man (મેન) પુખ્ત માણસ.
	Kind (કાઇન્ડ) ગત.
	Who cannot even read= જેને વાંચના પણ ન આવડે.
	Will laugh (લાફ) હસશે.
	Let them laugh=છોને હસતા.
	What do I care ? મારી બમારાતને,

As much as I like=

મારી મરજી આવે તેટલું.

Go on=રસ્તો પકડ.

As for me=મારે માટે.

Intend (ઇન્ટેન્ડ) ઇચ્છે છે,

Hard (હાર્ડ) સખત.

To please (પ્લીઝ) ખુશ કરવા.

Father (ફાધર) બાપ.

Mother (મધર) મા.

Friends (ફ્રેન્ડ્સ) દોસ્તદારો.

Poor (પૂર) બેનસીબ; નસીબનો ધુટેલો.

Angry (એન્ગ્રી) ગુસ્સે.

Will be angry with you
=તમારી ઉપર ગુસ્સે થશે.

Sorry (સૉરિ) દલગીર.

Everybody (એવરીબોડી) દરેક જણ.

Laughing (લાઈગિંગ) હસતો:
મસ્કરી કરતો.

When she sees every
body laughing at you
=જ્યારે તે દરેક જણને તારી
મસ્કરી કરતાં જોશે ત્યારે.

Will not be=થશે નહિ.

Happy (હૅપી) સુખી.

Use (યુસ) ઉપયોગી.

Anybody (એનિબોડી) કોઈ
સખસ.

You will be of no use
to anybody =તમો કોઈને
ઉપયોગી થશો નહિં.

Able (એબલ) શક્તિવાન.

To earn (અર્ન) પેદા કરવું.

Money (મોની) પૈસા.

To help (હેલ્પ) મદદ કરવી.

Yourself (યુઅરસેલ્ફ) તને;
પોતાને.

You will not be able
to help yourself=તમારી
જાતનું પુરું કરવાને તમો શક્તિ-
માન થશો નહિ.

Fault (ફૉલ્ટ) ભુલ.

Lazy (લેઝી) સુસ્ત.

Idle (આઈડલ) આળસુ.

Would not learn=ભણવું
ગમતુંજ નહોતું.

Must suffer (સફર) ભોગવવું
જોઈએ.

I have lost (લોસ્ટ) ગુમાવ્યો છે.

A good deal of time=
પુષ્કળ વખત.

Talking (ટાલિંગ) વાતમનિ
વાતમાં.

Late (લેટ) મોડો.

I shall be late for
school=મારે નિશાળે જવાનું
મોડું થશે.

Very well=બહુ સારું.

School is over=નિશાળમાંથી
છુટીએ.

Hope (હોપ) આશા રાખવી.

Will bring (વિંગ) લાવીશ.

Kite (કાઇટ) કનકવો.

Will fly (ફલાઇ) ચગાવીશું.

Wind (વિન્ડ) પવન.

If not=નહીં તો.

Ball (બૉલ) દડો.

Will play (પ્લે) રમીશું.

Ran off (રૅન ઓફ) દોડતા
દોડતા ગયા.

To gether (ટુગેથર) સાથે સાથે.

Got (ગૅટ) પહોંચ્યાં.

In time (ટાઇમ) વખતસર.

Got there in just time
=અરોઅર વખતસર ત્યાં પહોંચ્યાં.

There they are=તેઓ પેલા
રહ્યા.

Desk (ડેસ્ક) લખવાની પાટલો.

Writing (રાઇટિંગ) લખતા.

Slates (સ્લેટ્સ) પથ્થર પાટી.

Sum (સમ) લખવો.

Words (વર્ડ્સ) શબ્દો.

Just (જસ્ટ) હવેજ.

Out of his book=પોતાની
ચોપડીમાંથી.

Is lying (લાઇંગ) પડેલી છે.

Bench (બેન્ચ) પાટલી.

Close (ક્લોસ) પાસે.

Grammar.

Pronouns (પ્રોનાઉન્સ) સર્વનામ.

The second time=મીઠી
વખતે.

Means . (મીન્સ)-નો અથ
થાય છે.

Is put for=ને બદલે વપરાય છે.

આપણે He ને સર્વનામ કહીએ
છીએ કારણ કે તે નામને ઠેકાણે
મુકવામાં આવેલું છે. Pro નો
અર્થ વાસ્તે અથવા ઠેકાણે.

8 The foolish mouse.

મુખં ઉંદર.

Foolish (ફૂલિશ) મુખં.

Mouse (માઉસ) ઉંદર.

Walk (વૉક) ફરવા.

I went for a walk= ફરવા ગયો.

Pretty (પ્રીટી) સુંદર.

Might stay=રહી શકીએ.

Walls (વૉલ્સ) દીવાલો.

Nice (નાઇસ) સુંદર.

New (ન્યુ) નવા.

Wood (વુડ) લાકડા.

In front (ફ્રન્ટ) આમળ.

Quite (ક્વાઇટ) છેક.

In side (ઇનસાઇડ) અંદરની બાજુએ.

Something good = કંઇ ચીજ સારી.

High up=ઊંચે ઉંચે.

Floor (ફ્લોર) પાટીયાની જમીન.

Let us go=ચાલો આપણે જઈએ.

Do please=મહેરબાની કરી ચાલો.

Really (રિઅલી) ખરેખર.

Think (થિન્ક) ધાકે છું.

Cheese (ચીઝ) પનીર.

Hung up=ઉંચે લટકતું.

Darling (ડાર્લિંગ) વહાલા.

Mother mouse=ઉંદરડી.

We'd better stay=આપણે થોભીએ તો સારું.

What=જે-તે.

Seems (સીમ્સ) દેખાય છે.

But (બટ) માત્ર.

Trap (ટ્રૅપ) કાળવાણ.

What.....I fear=મને ધાસ્તી લાગે છે કે તને જે સુંદર ધર લાગે છે તે માત્ર કાળવાણ છે.

To fret (ફ્રેટ) ચીડવું.

Still (સ્ટિલ) શાંત; ગુપગુપ.

Is out of the way=માથુએ થશે.

Red-time (રેડ ટાઇમ) સુવાનો વખત.

Came (કેમ) થયો.

Lay down=સૂતો.

Nap (નેપ) થોડી ઉંઘ; અલ્પ નિદ્રા.

The little one=નાનું બચ્ચું.

Was caught=પકડાઈ મળું.

Grammar.

Talking (ટાલિંગ) વાત કરવામાં.

Men (મેન) માણસો.

Woman (વુમન) સ્ત્રી.

Women (વુમેન) સ્ત્રીઓ.

Thing (થિંગ) ચીજ.

Husband (હસબન્ડ) ધણી; પતિ.

One man=એક માણસ.

Ten men=દશ માણસો.

One woman=એક સ્ત્રી.

Five women=પાંચ સ્ત્રીઓ.

One calf=એક વાછરડું.

Three calves=(કાલ્વ) ત્રણ વાછરડા.

One knife=એક ચપ્પુ.

Six knives=છ ચપ્પુઓ.

9 The moon.

Sun (સન) સૂર્ય.

Light=(લાઇટ)અજવાળું.
પ્રકાશ.

Day time (ડે ટાઇમ) દિવસ.

Sky (સ્કાઇ) આકાશ.

At night=રાત્રે.

Lamps (લેમ્પ્સ) દીવા.

Hung (હંગ) ટાંચેલા, લટકતા.

The moon and the stars
...the sky=ચંદ્ર અને તારા
આકાશમાં લટકતા દીવા જેવા છે.

Because (બિકૉઝ) કારણકે.

Bright (બ્રાઇટ) તેજવાળો.

The moon has no light
of his own=ચંદ્રને પોતાનું
અજવાળું નથી.

Shines (શાઇન્ઝ) પ્રકાશી છે.

Looking glass (લુકિંગ ગ્લાસ)
આરસી; દર્પણ.

Mirror (મિરર) આરસી.

Throws [back] [થ્રોઝ]
પરાવર્તન પમાડે છે.

Quite [ક્વાઇટ] તદ્દન.

Round [રાઉન્ડ] ગોળ.

Full moon=પૂર્ણિમા ચંદ્ર.

Grows [ગ્રોઝ] થતો જાય છે.

Smaller [સ્મોલર] વધારે
નહોતો.

Grows smaller and
smaller=તે નાનો નાનો થતો
જાય છે.

At last (એટ લાસ્ટ) આખરે.

Goes out of sight=દેખાતો
બંધ થાય છે.

Weeks (હપ્તકસ) અઠવાડિયાં.
 It takes two weeks= તેને બે અઠવાડિયા લાગે છે.
 Fourteen (ફોર્ટીન) ચૌદ.
 Fortnight (ફોર્ટનાઈટ) પંખ-
 વાડિયું.
 Looking (લુકિંગ) દેખાતો.
 Small (સ્માલ) ન્હાનો.
 New moon=મીનનો ચંદ્ર.
 Gets (ગેટ્સ) થાય છે.
 Larger (લાન્જર) વધારે મોટો.
 Becomes (બિકમ્સ) થાય છે.
 Full (ફુલ) પૂર્ણ.
 Once (વનસ) એક વખત.
 Once again=એકવાર ફરીથી.
 Looking very small=ખૂણો
 નાનો દેખાતો.
 Twenty-eight (ટવેન્ટિ એઈટ)
 અઠ્ઠાવીસ.
 Shape (શેપ) આકાર.
 Ball (બૉલ) દડો.
 In shape.....ball=આકારમાં
 ચંદ્ર દ્વાની માફક છે.
 It is so far away=તે ધણો
 દુર છે.
 Thousands (થાઉઝન્ડ્સ) હજારો.
 Miles (માઇલ્સ) માઇલો.

Was (વૉઝ) હતો.
 Has (હૉઝ) પાસે છે-ને છે.
 A dog is tied up=કુતરો
 બાંધેલો છે.
 A dog was tied up=કુતરો
 રાત્રે બાંધેલો હતો.
 A dog has four legs=
 કુતરોને ચાર પગ છે.
 Dogs are tied up=કુતરા
 બાંધેલાં હતાં.
 Dogs were tied up=કુતરા
 બાંધેલાં હતાં.
 Dog have four legs=કુતરો
 રાત્રે ચાર પગ છે.

10 The dog and his shadow.

કુતરો અને તેનો પડછાયો.
 Had found (ફાઉન્ડ) જડયો
 હતો.
 Piece (પીસ) કકડો.
 Meat (મીટ) માંસ.
 Who had found a piece
 of meat=જેને માંસનો કકડો
 જડયો હતો.
 Was taking=ઝાંઝી જતો હતો.
 Home (હોમ) ઘેર.

Crossed (ક્રોસ) ઓળખ્યું.

Plank (પ્લેન્ક) પાટીયું.

Led over=ઉપર ચઢીને પડેલું
હયું.

Brook (બ્રુક) નાળું.

Chanced (ચાન્સડ) ભોગજોગે
જાયું.

Own (ઓન) પોતાનો.

Shadow (શેડો) પડછાયો.

Below (બીલો) નીચે; હેઠળ.

In the water...below=
પાણીમાં નીચે તેને પોતાનો
પડછાયો જોયો.

Himself (હિમસેલ્ફ) પોતે.

Did not know=જાણી શક્યો
નહોં.

Will do=ચાલશે.

That...me=તેના મોઢાંમાંના તે
માંસનો કકડો હાલ મારે ચાલશે.

Snapped (સ્નૉપ્ડ) કરડવા ગયા;
તડાપ મારી.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Opened (ઓપન્ડ) ઉઘાડ્યું.

Jaw (જૉ) જડયું.

Supper (સપર) ખાવાનું ભોજન.

Did go=જતું રહ્યું.

Did his supper go=જે

ખાવાનું જતું રહ્યું.

(To) sink (સિન્ક) ડુબતું.

To get it out=તે બહાર
કાઢવાને.

In vain (વેઇન) ફેલટ.

Don't try=કેશીશ કરતા ના.

To steal (સ્ટીલ) ચોરવાને.

Belongs (બીલોન્સ) તું હોતું.

What (ઉવોટ) જે-તે.

What belongs to another
=જે બીજાનું હોય તે.

If you do=જે તમે કેશીશ
કરશો.

You may lose=તમે ખોશો.

What you have=જે તમારી
પાસે હોય તે.

Don't.....brother = મારા

ભાઈ જે બીજાનું હોય તે ચોરી

લેવાને કેશીશ કરતા ના. જે

તમે કેશીશ કરશો તો જે તમારી

પાસે હોય તે તમે ખોશો.

Grammar.

Capital (કેપિટલ) મોટા.

Letters (લેટર્સ) અક્ષર.

Ways (વેયઝ) રીત.

May be written=શબ્દમાન.

Crows (ક્રોઝ) કાગડા.

Baby (બેબી) બાળક.

Barking (બાર્કિંગ) બસો.

Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.

Did go=ને માટે એક શબ્દ
Went.

II. The lazy peon.

આળસુ સિપાઈ.

Lawyer (લૉયર) વકીલ.

Busy (બિઝી) કુદોળી.

A lawyer had been very
busy=એક વકીલ ગુંથાયો-
રોકાયો હતો-એક વકીલ ધણી
કામમાં હતો.

Morning=સવાર.

All the morning=સવારનો
અધો વખત.

Papers=કાગળો.

Writing out some papers
=કેટલાક કાગળો લખી નાંખવામાં.

Peon (પ્યુન) સિપાઈ.

Called out (કૉલ્ડ) ધુમ પાડી.

At two o'clock=બે વાગે.

Come here=આમ આવ.

Hear I am=હું આ રહ્યો.

Sahib (સાહિબ) સાહેબ.

Replied (રીપ્લાઇડ) જવાબ.

Ahmad (અહમદ) સીપાઈનું
નામ.

Go at once and lose no
time=એકદમ જ અને વખત
ગુમાવીશ નહીં.

Salam (સલામ) સલામ.

Office (ઑફિસ) કચેરી.

I am off Sahib=આ ચાલ્યો,
સાહેબ.

Lose (લૂઝ) ગુમાવવું.

Clerk (ક્લાર્ક) કારકુન.

Is waiting (ઇસવેઇટિંગ) રાહ
જોય છે

I am off=આ ચાલ્યો.

Low (લો) નીચી [પડ્યો

Walked off (વૉલ્કડ) રસ્તે

Away (અવે) દૂર

Hot (હૉટ) ગરમ

It was a very hot day=
દિવસે ધણી તાપ પડતો હતો.

Within sight of the
house=ધર દેખાય એટલે દૂર
ગયા ત્યાંસુધી

Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.

Stopped (સ્ટૉપ્ડ) યોગતો.

Met (મેટ) મળ્યો.
 To talk (ટૉક) વાત કરવા.
 Shady (શેડી) ઝાંવાવાળી
 Bushes (બુશિઝ) ઝાડી.
 Road (રોડ) રસ્તો.
 By the side of the road= રસ્તાની બાજુએ.
 A little=જરા.
 Heavy (હેવિ) ભારે.
 Said to himself=પોતાના મનમાં કહ્યું.
 Rest (રેસ્ટ) આરામ.
 It is veery nice and cool=અહીં ઘણું મજેનું ને ઠંડું છે.
 Short sleep (શોર્ટ સ્લીપ) જરા ઉંધ.
 Why.....sleep=શા માટે જરા ઉંધ ન લઉં.
 Am tried (ટાઇડ) થાકી ગયો છું.
 Go on=ચાલુ.
 Shade (શેડ) ઝાંચડો.
 Nice (નાઇસ) મઝાનું.
 Cool (કૂલ) ઠંડું.
 Thought (થોટ) વિચાર્યું.
 Enough (ઈનફ) પૂરતી, બસ.

Ten minutes will be enough=દસ મીનીટ બસ થશે.
 Stretched out (સ્ટ્રેટ્ડ) લાંબો થઈને પડ્યો-સુતો.
 Arm (આર્મ) હાથ.
 Pillow (પીલો) ઓશીકું.
 Put his head...pillow= પોતાનાં હાથનું ઓશીકું કર્યું.
 Sound asleep = ધસધસાટ ઉંધી ગયો.
 Passed (પાસડ) વહી ગયા.
 Flew down (ફ્લૅ) ઉડી આવ્યો.
 Perched (પર્ચડ) બેઠો.
 Pecked (પેકડ) ટકોરા માર્યા; ચાંચો મારી.
 Open (ઓપન) ઉઘાડવું.
 Finding that=એવું માલમ પડવાથી.
 Cawed (કૉડ) કાકા કીધું.
 Help (હેલ્પ) મદદ કરવી.
 Caw (કૉ) કામડાના અવાજ.
 Woke (ઉવોક) જાગૃત કીધો; જાગાયો. [ખાધાં.
 Yawned (યૉન્ડ) બમાસાં
 It was now past five o'clock=હમણા પાંચ વાગેલી થયાં.

Orders (ઓર્ડર્સ) હુકમો.
 To copy (કોપી) નકલ કરવી.
 Distant (ડિસ્ટન્ટ) દુરનો.
 Town (ટાઉન) કસબો.
 Post (પોસ્ટ) ટપાલ.
 Left (લેફ્ટ) મથો.
 It was too late=બહુ વાર
 થઈ ગઇ.
 Lost (લોસ્ટ) ચુકાવ્યો.
 The lawyer lost his case
 =વકીલ પોતાનો કાવો હાર્યો.
 Case (કેસ) મુકદ્દમો; કાવો.
 Because (બિકોઝ) કારણકે.
 Reach (રીચ) પહોંચવું.
 In time (ટાઈમ) વખતસર.
 Did not reach in time
 =વખતસર પહોંચ્યા નહીં.

Grammar.

Country (કન્ટ્રી) દેશ.
 India (ઈન્ડિયા) હિંદુસ્થાન.
 Sunday (સન્ડે) રવિવાર.
 Monday (મન્ડે) સોમવાર.
 Towns (ટાઉન્સ) શહેરો.
 Heard of (હર્ડ) ના વિષે સાંભળ્યું.
 Oxen (ઑક્સન) બળદો.
 (Ox તું બહુ વચન.)

Knives (નાઇવ્ઝ) છરીઓ.
 (Knife તું બહુ વચન.)

12. Clever Jack.

હુશિઆર જૅક.

Clever (ક્લેવર) હુશિઆર;
 ચાલાક.

Jack (જૅક) છોકરાનું નામ છે.

Was ten years old=દશ
 વર્ષનો હતો.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Very fine (ફાઇન) બહુ મજા
 આપે એવું.

To tease (ટીઝ) ખીનવવું.

Whose age was only
 nine=જેની ઉંમર માત્ર નવ
 વર્ષની હતી.

Cakes (કેકઝ) પુરીઓ.

Had just arrived (ઍરા-
 ઇવ) હમણાંજ આવી હતી.

Cries (ક્રાઇઝ) બૂમ પાડે છે.

Lovely (લવ્લી) સુંદર.

But (બટ) માત્ર.

I see but two=હું માત્ર બે
 જોઉં છું.

That's because=તેનું કારણ
 એ છે જે.

I'll prove (પ્રુવ) હું સાબિત
કરી આપીશ; સિદ્ધ કરીશ.
Here is=આ રહ્યો.
Number (નમ્બર) સંખ્યા.
Surely (સ્યુરિ) ખરે; બેશક.
As you very well know
=જેમ તમે સારી પેઠા જાણો
છો તેમ.
Added together (અડેડ
કુ-મેધર) સાથે ઉમેરતાં.
Makes (મેકઝ) થાય છે.
Began to cry=રડવા લાગી.
Heard (હર્ડ) સાંભળ્યું.
Reason (રીઝન) કારણ.
To ask the reason why
=શા કારણથી તે પૂછવાને.
Laughed (લાફડ) હસ્યો.
Very loud=ધણે બોલેથી.
Dad (ડૅડ) બાપા.
What it was all about=
એ બધાનું કારણ શું હતું તે.
Well done=શાબાશ.
Nodoubt(ડાઉટ) ખરેખર; નકી.
Shall feast (શીસ્ટ) આનંદથી
ખાળે.

Grammar.

Marks (માર્ક્ઝ) ચિન્હો;
નીશાનીઓ.
Quotations (કવોટેશન્સ)
બોલેલા શબ્દો.
The very words=તેના તેજ
શબ્દો.
To quote (કવોટ) બોલવું.
Answers (અન્સર્સ) જવાબ.
Questions (ક્વેશ્ચન્સ) પ્રશ્નો.
Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.
Is wearing (ઉવેરિંગ) પહેરે છે.

13. Trees.

(ટ્રીઝ) ઝાડો.

Have walked (ઉવૉલ્કડ) ચાલ્યા
છીએ.
Long (લૉંગ) લાંબો.
Way (વે) રસ્તો.
We have walked a long
way=આપણે ધણા દુર ચાલીને
આયા છીએ.
Feel (ફીલ) લાગવું.
Tired (ટાઇર્ડ) થાકી ગયેલો.
I feel tired=મને બહુ થાક
લાગ્યો છે.

How hot it is=કેટલો તાપ
પડે છે.

Let us sit=ચાલો આપણે
બેસીએ.

Rest (રેસ્ટ) આરામ લેવો.

Sunlight (સનલાઇટ) તડકો.

Thick (થિક) બરાઉ.

Leaves (લીફ્સ) પાંદડાં.

Sut it out=આવવા દેતા નથી.

Parched (પાર્ચ્ડ) શેકેલાં.

Rice (રાઇસ) ચોખા.

Parched Rice=મખરા.

Pocket (પોકેટ) ગળવું.

Let us eat some of it=
ચાલો આપણે તેમાંના થોડા ખાઈએ.

Here is some for you=
તમારે માટે થોડા આ રહ્યા.

Hundred (હંડ્રેડ) સો.

Old (ઓલ્ડ) જૂનું.

Thick (થિક) જાડું.

It must be a hundred
years old=તે સો વર્ષનું જુનું
હોતું નેહ્યો.

Trunk (ટ્રંક) થડ.

How far (હાઉફાર) કેટલે દૂર.

Branches (બ્રાન્ચીઝ) ડાળીઓ.

Spread out (સ્પ્રેડ આઉટ) ફેલાવે છે.

Sides (સાઇડીઝ) બાજુઓ.

Cover (કવર) ઢાંકી દેવું.

Roof (રૂફ) છાપરું.

House (હાઉસ) ઘર.

Are held up (હિલ્ડ અપ) ઉંચકાઈ
રહી છે; લટકાઈ રહી છે.

Middle (મિડલ) મધ્યભાગ.

Green (ગ્રીન) લીલાં.

In a little while=થોડીવારમાં.

Will get (ગેટ) થઈ જશે.

Yellow (યેલો) પીળા.

Brown (બ્રાઉન) બદામી.

Then (થેન) પછી.

Dry (ડ્રાઇ) સૂકાં.

Get dry=સૂકાઈ જશે.

Will fall (ફોલ) પડી જશે.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

Live (લિવ) જીવતાં રહેવું.

Year (યીર) વરસ.

Die (ડાઇ) ખરી પડે છે.

Fresh (ફ્રેશ) તાજાં; નવાં.

Places (પ્લેસીસ) જગા.

Fresh leaves...place=તેમની
જગાએ તાજાં પાંદડાં આવશે.

Food (ફૂડ) ખોરાક.

In any way=કોઈ રીતે.

Strong (સ્ટ્રોન્ગ) મજબૂત.

Deep (ડીપ) ઉડા.

They go down deep into
the ground=જમીનમાં તેઓ
નીચે ઉડા જાય છે.

Parts (પાર્ટસ) ભાગ.

Roots (રૂટસ) મુળીયાં.

Smaller (સ્મોલર) વધારે ન્હાના.

Growing (ગ્રોવિંગ) ઉગતાં.

There are many smaller
roots...it=અને તેમાંથી ધણી
નાનાં મુળીયાં ઉગી નીકળે છે.

Just as above the ground
=જેવી રીતે જમીન ઉપર.

There are trunk and
many branches=થડ અને
ધણી ઝાળીઓ હોય છે.

Going out of it=તેમાંથી
બહાર આવતી.

Suck (સક) ચુસે છે.

Earth (અર્થ) પૃથ્વી; જમીન.

The roots not only
get...tree=મુળિયાં ઝાડને
માટે પૃથ્વીમાંથી ખેરાક લે છે
એટલુંજ નહીં.

Ropes (રોપ્સ) દોરડાં.

They are like ropes=

તેઓ દોરડાં જેવાં હોય છે.

Keep (કીપ) રાખવું.

Firm (ફર્મ) મજબુત; સ્થીર.

From being blown down
=પડી જતાં.

Wind (વિન્ડ) પવન.

Keep it...wind=પવનથી પડી
જતું અટકાવે છે.

Grammar.

Have learnt (લર્ન્ટ) શીખી
ગયા છીએ.

Town (ટાઉન) શહેર.

Country (કન્ટ્રી) દેશ.

Month (મન્થ) મહીનો,

Always (અલ્વેઝ) હંમેશાં.

Sometimes (સમટાઈમ્સ) કોઈ
વખત.

Chief (ચીફ) મુખ્ય.

14. The Lion and the Mouse.

સિંહ અને ઉંદરડી.

Lion (લાયન) સિંહ.

Mouse (માઉસ) ઉંદરડી.

Part (પાર્ટ) ભાગ.

Being out=નહાર હોવાથી.

For a run=રહેલ; ફરવા.

Saw (સૌ) જોયો.

Lying asleep (અસ્લીપ) ઉઘનો પડેલો.

Sun (સન) તડકો.

Jumped (જમ્પડ) કૂદી.

Back (બૅક) પીટ.

Hid (હિડ) સંતાઈ જતી.

Mane (મેન) યાળ.

Ran over=દોડા દોડ કરી ચુકી

Again and again=વારંવાર; ફરીફરીને.

Surprise (સપ્રાઇઝ) અચંબો.

Opened (ઓપન્ડ) ઉઘાડી.

Next (નેક્સ્ટ) બીજી.

Thing થિંગ) ચીજ.

Jaws (જૅઝ) જડખા.

Was to hold her feast=

મજાનુત રીને તેને પકડી.

Paws (પૉઝ) પંજા.

Fright (ફ્રાઇટ) ડરીક.

Nearlydied=ના મોતીયાં

મરી ગયાં.

Shaking (શેકિંગ) ધ્રુજતી.

Quaking ક્વેકિંગ) ચરચરતી,

Trembling (ટ્રેમ્બલિંગ) કંપતી.

Cried (ક્રાઇડ) યુમ પાડી ઉડી.

Pardon (પાર્ડન) માફ કરો.

King (કિંગ) રાજા.

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.

Forgive (ફરગિવ) માફ કરો.

Spare my life=મારી જીંદગી બચાવો.

Let me live=મને જીવતદાન આપો.

Only (ઓન્લી) માત્ર.

Wanted (વૅન્ટ્ડ) જોઈતું હતું.

To have some play=કાંઈ રમત રમવાનું.

In your way=તમારે આડે.

I wanted.....to play= મારે માત્ર જરા રમવાનું હતું.

Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.

May held=મદદ કરું.

Great (ગ્રેટ) મોટો.

Laughed (લાઇડ) હસ્યા.

Can ever help=કદી પણ મદદ કરી શકશે.

So small=આટલી નાની.

Thing (થિંગ) ચીજ; ઉદરડી.

At all (એટઆલ) તદન.
Lifted (લિફ્ટેડ) ઉઠેા કાધેા.
Ran away=નાસી ગઈ.
Stayed (સ્ટેઇડ) ભરાઈ રહી.
Hole (હોલ) ઢર.
The rest (રેસ્ટ) બાકીનો ભાગ.

Part II.

ભાગ બીજો.

Part (પાર્ટ) ભાગ.
Chanced (ચાન્સડ) ભાગ ભેગે
એમ બન્યું.
Hunting for (હન્ટિંગ) ફરતાં.
For his prey (પ્રે) શિકારની
બોળમાં.
Was caught (કૉટ) સપડાઈ
ગયો; પકડાઈ ગયો.
Net (નેટ) જાળ.
Found (ફાઉન્ડ) માલમ પડ્યું.
Break (બ્રેક) તોડી નાંખ્યું.
Could not break=તોડી શકે
એમ નથી.
Roared (રોર્ડ) અરાડા પાડ્યા;
ગર્જના કીધી.
Till=ત્યાં ધુધી.
Forest (ફોરેસ્ટ) જંગલ.

He made the forest sh-
ake=તેણે જંગલ ધૂનવી મૂક્યું.
Hunters (હન્ટર્સ) શીકારીઓ,
Tied (ટાઇડ) બાંધેા.
Tree (ટ્રી) ઝાડ.
Made him fast=તેને મજ-
બુત બાંધેા.
As fast could be=જેટલે
મજબુત બધાય તેટલે.
Thought (થોટ) વિચાર કીધેા.
Next day=બીજે દીવસે.
Beast (બીસ્ટ) જનાવર; પશુ.
Captive (કૅપ્ટીવ) કેદી, બંદીવાન.
Lord (લોર્ડ) ધણી; મહારાજા.
They thought.....King=
તેમના મહારાજાવીરાજ રાજા પાસે
બીજે દીવસે તે સિંહને લઈ
જવાનો વિચાર કર્યો.
In the night=રાત્રે.
Were sleeping=ઊંઘતાં હતાં.
Sound (સાઉન્ડ) અવાજ.
Creeping (ક્રીપીંગ) ધીમે ધીમે
ચાલી આવવું.
Something (સમથિંગ) કંઈ
ચીજ.
Tiny (ટાઇનિ) ઘણું નાનું.

Peeping (પીપિંગ) ડોકીયાં કરતું.

Week (વિક) નખળો.

Squeak (સ્કવીક) ચું ચું કરતો
અવાજ.

Was heard to say=કહેતો
સાંભળ્યો.

The other day=બીજે દિવસે.

You spared...the other
day=તમે બીજે દિવસે મારી
છાંદગી બચાવી.

Now...do=હવે હું શું કરીશ
તે આપ જોશો.

Gnawed (નોડ) કાતરી નાંખ્યું.

Rope (રોપ) દોરડું.

Right through=છેક આરપાર.

Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.

Useful (યુસફુલ) ઉપયોગી.

Friends (ફ્રેન્ડ્સ) મિત્રો.

Can be (કેન બી) હોઈ શકે.

Grammar.

Syllables (સિલેબલ્સ) ૫૬
(શબ્દોના)

Water (વૉટર) પાણી.

Yes-ter-day=ગઈ કાલે.

How many (હાઉ મેની) કેટલા.

Alphabet (અલ્ફાબેટ) મુળાક્ષર.

Now's the time=હમણા
વખત થયો છે.

What's your name=તમારું
નામ શું.

Write down=લખી કાઢો.

15. Our servants.

આપણા નોકરો.

Servants (સર્વન્ટ્સ) નોકરો
સેવકો.

Named (નેમ્ડ) કરીને.

Dasa (ડાસ) છેકરાતું નામ છે.

Venkata (વેનકટ) છેકરાતું
નામ છે.

Went to the same school
એકજ નિશાળે જતા હતા.

Rich man (રિચ મેન) પૈસા-
દાર માણસ.

Used to wear=પહેરતો.

Gold (ગોલ્ડ) સોનાની.

Bangles (બંગલ્સ) કક્કી.

Cooked (કુકડ) રાંધતો.

Food (ફુડ) ખોરાક.

As he had no mother=

દારણ કે તેને મા નહોતી.

Was over=રખ પડી.

When school was over=
જ્યારે નિશાળનો વખત પૂરો
થયો ત્યારે; જ્યારે નિશાળમાં
રમ પડી.

Where just going home
=તરતજ ઘેર જતા હતા.

Do you not wish=શું
તમને ઇચ્છા થતી નથી.

Wait on (ઉવેઠ)-ની તેહ-
નાતમાં.

They wait on me=તેઓ
મારી તેહનાતમાં રહે છે; તેઓ
મારી ખીજમતમાં રહે છે.

Whatever (ઉવૉટએવર) જેજે.

Nothing (નથિંગ) કંઈ નહિ.

That is nothing=એમાં કંઈ
માલ નહિ.

(Obey (ઓબે) માને છે.

Orders (ઓર્ડર્સ) હુકમ; આજ્ઞા.

Do you say=તમે શું કહો છો ?

Lie (લાઇ) જુઠાણું.

What a lie you are
telling = તમે કેવું જુઠું
બોલો છો.

Thought (થૉટ) વિચાર્યું.

Truthful (ટ્રુથફુલ) સાચો.

Every one=ફરેક જણ.

Even (ઈવન) પણ.

You have not=તમારે નથી.

Was standing=ઉભા હતા.

Heard (હૉર્ડ) સાંભળ્યું.

Did not tell lies=જુઠું
બોલતા નહીં.

Called (કૉલ્ડ) બોલાવ્યા.

Kindly (કાઈન્ડલિ) માયાળુપણે.

How is this=એમ કેમ.

Sum (સમ) રકમ.

Some one (સમ ઉવન) કોઈ.

A large sum of money=
પૈસાની મોટી રકમ.

Richer (રિચર) વધારે પૈસાદાર.

Has...money=શું તારા બાપને
કોઈએ ધણા પૈસા આપ્યા છે.

Are boasting (બોસ્ટિંગ)
પતરાણ કરે છે.

Fun (ફન) રમુજ.

Smiled (સ્માઈલ્ડ) હસ્યો.

Truth (ટ્રુથ) સાચું.

I am telling the truth
=હું સાચું બોલું છું.

Now and then=કોઈકોઈવાર.

Disobey (ડિસોબે) આજ્ઞા
ઉશ્કેળી; ન માનવું.

Venkat's.....disobey

him=નેનકટના નોકરો કદાચ
કોઈ વખત તેનું કશું ન માને.

May leave (લીવ) છોડી જાય.

When they like=ત્યારે
તેઓની મરજી થાય ત્યારે.

May be=થાય.

Idle (આઇડલ) આળસુ.

(May) not do his work
=પોતાનું કામ કરે નહિ.

Properly (પ્રોપર્લી) યરાયર.

Are not like that=તેના
જેવા નથી.

Ready (રેડી) તત્પર.

Never (નેવર) કદી નહિ.

Once (ઉવન્સ) એક વખતે.

Any servant of mine=
મારા એકે આકરે.

Did not do what I told
him=જે મેં તેને કહ્યું તે નહિ
કીધું.

Master (માસ્ટર) શિક્ષક.

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરી.

Tell (ટેલ) કહેવું.

Two of them=તેમાંના બે.

Legs (લેગ્સ) પગ.

Names (નેમ્સ) નામ.

Their (ધૈર) તેમના.

Take me there=ત્યાં લઈ
જાઓ.

Hands (હન્ડ્ઝ) હાથ.

Ears=કાન.

This makes eight=આ
આઠ થાય છે.

Nose (નોઝ) નાક.

Mouth (માઉથ) મોં.

Anywhere (અનિઉવેહર) કોઈ
ઠેકાણે.

Do not lose (લુઝ) યુભાવતા
નથી.

In a moment (મોમેન્ટ)
એક પળમાં.

Reach (રીચ) લાંબા થાય છે.

What I want=જે મારે
જોઈએ તે.

Hungry (હન્ગ્રી) ભુખ્યો.

To smell (સ્મેલ) સુંઘવું.

Twice (ટવાઇસ) બે વખત.

To wake up=જાગવા.

Get up=ઉઠી.

Do this, Do that=આ
કરો-તે કરો.

Was very pleased=ખુશ
થયો.

Well done=શાબાશ.

Best (બેસ્ટ) સૌથી ઉત્તમ.

World (વર્લ્ડ) દુનિયા.

So long=અંધાં સુધી.

Trust (ટ્રસ્ટ) ભરોસો કરો.

Hired (હાઇર્ડ) ભાડુતી.

Will get on=આલશે

Will do well=સારું કરીશ.

Grammar.

Interrogation (ઇન્ટરોગેશન)
પ્રશ્નાર્થ.

Who are you ?=તમે કોણ
છો ?

Where is he ? તે ક્યાં છે ?

End (એન્ડ) છેડો.

At the end=છેડે.

Must end=અંત આવવો
જોઈએ.

Question (ક્વેશ્ચન) સવાલ.

Made me give=મારી પાસે
અપાવી.

16. Belling the cat.

બિલાડીને ઘંટ બાંધવા કિયો.

Belling (બેલિંગ) ઘંટ બાંધવો.

Merry (મેરિ) આનંદી; રમુજી.

Mice (માઇસ) ઉંદરો.

Went running out=બહાર
દોડતાં જતા.

Went running out to
play=દોડતા દોડતા રમવાને ગયા.

Cruel (ક્રૂએલ) ઘાતકી; ક્રૂર.

Was lying (લાઈંગ) પડેલી.

Was lying in the way=
રસ્તામાં પડી હતી.

Went out=ગયા.

Many (મેની) ઘણા.

Came back=પાછા આવ્યા.

Few (ફ્યુ) થોડા.

Met (મેટ) મળ્યા.

To see=વિચારવા.

They met.....to=તેઓ ને
કાંઈ કરી શકે તો તેને માટે
વિચાર કરવા તેઓ ભેગા થયા
(મળ્યા).

Catches (કેચ્ઝ) પકડે છે.

Sad (સૅડ) દયગીરી ભરેલું;
ખેદકારક.

Fate (ફેટ) ભોત; પ્રારબ્ધ.

She is after us ever=
તે હમ્મેશાં આપણી પૂઠ પકડે છે.

Early (અર્લી) જલ્દી.

Late (લેટ) મોડી.
 Softly (સોફ્ટલી) ધીમેથી.
 Sound (સાઉન્ડ) અવાજ.
 She makes not a sound
 =તે અવાજ કરતી નથી.
 Creeps (ક્રીપ્સ) પેટે ચાલીને
 આવે છે.
 Nearer and nearer=વધુ
 ને વધુ પાસે.
 What can we think of=
 આપણે શું વિચાર કરી શકીએ.
 Alarm (એલાર્મ) બચ; ધાસ્તી.
 To warn (ઉવોર્ન) ચેતવવાને.
 Harm (હાર્મ) હન.
 Another (અનધર) બીજા.
 To stop (સ્ટોપ) અટકાવવાને.
 At last (અટલાસ્ટ) આખરે.
 Young mouse=નાનો ઉંદર.
 Tiny (ટાઇનિ) છેક નાના.
 Face (ફેસિ) મોં.
 I've=I have=મને સ્મર્યો છે.
 Thought (થોટ) વિચાર.
 Some thing (સમથિંગ) કંઈ.
 To suit (સ્યુટ) બધે બેસતો
 ને બેસતું.
 Case (કેસિ) બનાવ.

Should tie (ટાઇ) બાંધવો
 બેધએ.
 Bright (બ્રાઇટ) ચક્રચક્રીત.
 Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.
 Neck (નેક) ગરદન.
 Movements (મૂવમેન્ટ્સ)
 હલિવાલ.
 Will ring=ગગરો.
 Stirs (સ્ટર્સ) હલશે.
 Most (મોસ્ટ) ધણીજ.
 Plainly (પ્લેઇનલી) સાદી રીતે;
 ખુદી રીતે.
 She's coming, She is co-
 ming=તેણી આવે છે.
 Get out=ચાલ્યા જાઓ; ખસી
 જાઓ.
 Get out of the way=રસ્તા-
 માંથી બહાર ખસી જાઓ.
 Quick (ક્વિક) ખચરદાર; ચપળ.
 Need (નીડ) જરૂર હોવી.
 Need no longer live=
 આપણે વધુ વખત રહેતા નથી,
 વધારે વાર રહેવું પડશે નહીં.
 Fear (ફીઅર) ધાસ્તી; બહીક.
 Shall be=થાકશું.
 Happy (હૅપી) સુખી.
 Glad (ગ્લેડ) ખુશી; રાજ.

Free (ફ્રી) છુટા.
 All our days=આપણા સઘળા દિવસો.
 Will pass=વહી જશે.
 Merrily (મેરિલી) મનોથી.
 Good (ગુડ) ઠીક.
 Agreed (એગ્રીડ) કબુલ થયા.
 Every one=દરેક જણ.
 Surely (સ્યુરિ) બેશક.
 It was the very best thing to be done=ધણી ઉત્તમ યુક્તિ કરવાની હતી.
 Wise (વાઈઝ) ડાહ્યો.
 Stood up (સ્ટુડ અપ) ઉભો થયો.
 Place (પ્લેસ) જગ્યા.
 Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.
 Grave (ગ્રેવિ) ગંભીર.
 Plan (પ્લેન) યુક્તિ.
 Good one=સારી; સાચી.
 Quite (ક્વાઈટ) બરાબર.
 Will offer (ઓફર) માથે લેશે; ખીડું ઝડપશે.
 Looked (લૂકડ) જોયું.
 At another=બીજા બણી.
 No body=એકપણ ઉંદર.
 (સળવળ્યો નહિ.)

Stirred (સ્ટર્ડ) હીલ્યું.
 Silence (સાઈલન્સ) શાંતિ.
 Dreadful (ડ્રેડફુલ) ભયાનક.
 No one spoke a word=કોઈ (ઉંદર) એકપણ શબ્દ બોલ્યો નહિ.
 Silly (સિલિ) મુર્ખાઈ ભરેલું.
 Don't you=તમે કરી શકશો નહીં.

Grammar.

Are playing=રમે છે.
 Caught (કૉટ) પકડયો.
 Column (કોલમ) હાર.
 Learn by heart=મોટે કરો.
 Poem (પોએમ) કવિતા.
 Prose (પ્રોઝ) ગદ્ય.

17. The Boy and the Judge.

છોકરો અને ન્યાયાધીશ.
 Judge (જજ) ન્યાયાધીશ.
 Ramoo (રામુ) છોકરાનું નામ.
 Eight years old=આઠ વર્ષનો.
 Could talk=વાત કરી શકતો.
 English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજી ભાષા.
 Very well=ધણી સારી રીતે.

Could talk...well=તે અંગ્રે-
જમાં બહુ સારી રીતે વાત કરી
શકતો.

Clerk (ક્લાર્ક) કારકુન.

English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજ.

To see (સી) મળવા.

Now and then=વારંવાર.

Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.

Took (ટુક) લીધો.

Spoke (સ્પોક) બોલ્યો.

Kindly (કાઇન્ડલિ) માયાળુ રીતે.

Felt happy=તે આનંદ થયો.

How old is your son ?

તમારા છોકરાની ઉંમર કેટલી.

Sir (સર) સાહેબ

To morrow=આવતી કાલે.

Replied (રીપ્લાઇડ) જવાબ

દીધો.

Let him come and see

me to morrow=કાલે મને

મળવાને તેને આવવા દો.

Birthday (બર્થડે) વર્ષગાંઠ.

For a walk (ઉવૉક) ફરવા.

At six o'clock=છ વાગે.

Send (સેન્ડ) મોકલો.

Asked (આસ્કડ) પુછ્યું.

Alone (એલોન) એકલો.

May come=આવું ?

Let him come alone=

તેને એકલો આવવા દેજો.

Next day=બીજો દીવસે.

Got up=ઉઠ્યો.

Very early (અર્લિ) બહુ

વહેલો.

Dressed (ડ્રેસ્ડ) લૂગડાં પહેર્યાં.

Carefully (કેઅરફુલિ) સંભાળથી.

Put on=પહેર્યાં.

Clean (ક્લીન) સ્વચ્છ.

Shirt (શર્ટ) ખમીસ.

Jacket (જેકેટ) કપડો; જાકીટ.

Trousers (ટ્રાઉઝર્સ) ઘુરવાળ.

Cap (કેપ; ટોપી.

Set off=નીકળ્યો.

To the house=ઘર તરફ

(જવા)

Stood (સ્ટુડ) ઉભો રહ્યો.

Outside (આઉટસાઇડ) બહાર.

Gate (ગેટ) દરવાજો.

Waited (વેઇટેડ) રાહ જોઈ.

At six o'clock=છ વાગે.

Hand (હૅન્ડ) હાથ.

At six o'clock...walk=

છ વાગે ન્યાયપીઠ ફરવા જવાને
બહાર આપ્યો.

Walking stick (ઉવોલિંગ
સ્ટિક) ફરવા જવાની લાકડી.

In the other=બીજા હાથમાં.

Still (સ્ટિલ) ચુપચુપ.

Smiled (સ્માઇલ્ડ) હસ્યો.

Good-bye (ગુડબાય) જતી
વખતની સલામ.

Good-morning (ગુડમોર્નિંગ)
સવારની સલામ.

Are you going away=
શું તમે ચાલી જવા માંગો છો ?

Before (બીફોર) અગાઉ.

Talk (ટૉલ્ક) વાત કરું.

To see (સી) મળવાને.

I came to see you=હું
તમને મળવાને આપ્યો.

Why do you say=શા વાસ્તે
તમે કહો છો.

Went away=ચાલી ગયા.

Thought (થૉટ) વિચાર્યું; ધાર્યું.

Ought to say (ઑટ) કહેવું
જોઈએ.

So I thought.....when

I saw you=તેથી મેં વિચાર્યું;

હું જ્યારે તમને મળ્યો ત્યારે તમને
ગુડબાય કહેવું જોઈએ.

Are going away=ચાલ્યો
જાય છે.

Sir (સર) સાહેબ.

Does mean (મીન)=નો શો
અર્થ થાય છે.

May God be with you=
પ્રભુ તમારા ઉપર મહેરબાન રહે.

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની
કરીને.

I ought to have said=
મારે કહેવું જોઈતું હતું.

At twelve o'clock=માર
વાગે.

Between (બીટવીન) ની વચ્ચે.

About (અબાઉટ) આશરે.

Good-day (ગુડ ડે) બે વાગે
સલામ કરતાં બોલવાનો શબ્દ.

If it should be=જો બપોર
પછી કરવી હોય.

After noon (આફ્ટરનૂન)
બપોર; પાછલો પહોર.

Good-afternoon=બપોર પ-
છીની સલામ કરતાં બોલવાનો શબ્દ.

Meet (મીટ) મળવું.

Any one=કોઈ.

Good night=રાતની સલામ.

Go to bed=સૂવા જાઓ.

At night=રાત્રે.

Sister (સિસ્ટર) બેટન.

Brother (બ્રધર) ભાઈ.

Should say=કહેવું જોઈએ.

May be staying=રહેતો હોય.

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.

Please tell me=મહેરબાની કરીને તે મને કહો.

Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર.

Whom (હુમ) જેને.

How are you ?=કેમ છો ?

How do you do ?=શી ખબર છે ?

See, here is a book for you=જો, તમારે માટે આ એક ચોપડી છે.

Am giving=આપું છું.

Present (પ્રેઝન્ટ) અર્પણ.

I wish you many happy returns of the day=એવી બીજી ઘણી વર્ષગાંઠ આવે એમ હું ઇચ્છું છું, તું દીર્ઘકાળ જીવજે.

Thank (થેન્ક) ઉપકાર માનવો.

Try (ટ્રાય) પ્રયત્ન કરવો.

It is very kind of you=

તમારી ઘણી મહેરબાની થઈ.

Right (રાઈટ) બરાબર.

Understand (અન્ડરસ્ટેન્ડ) સમજવું.

Can not understand= સમજી શકા નહીં.

To help (હેલ્પ) મદદ કરવાને.

Stories (સ્ટોરિઝ) વારતા.

That book is full of stories=તે ચોપડી વારતાથી ભરેલી છે.

Please Sir=મહેરબાન સાહેબ.

May ask=પ્રશ્ન.

Question (ક્વેશ્ચન) સવાલ.

By all means=બેલાશક.

Ramoo do=Ramoo do ask=રામુ તું પુછ.

Mean (મીન) અર્થ થાય છે.

What does mean=તો અર્થ શું થાય છે ?

It means=તેનો અર્થ થાય છે.

May you live for many years=તમે ઘણા વર્ષ જીવો.

Return (રીટર્ન) પાછી આવે.

Many times=બહુ વખત.

Every time=દરેક વખત.

Go back=પાછા જાઓ.

May this birthday return to you many times=આવી બહુ વર્ષગાંઠ આવે.

May you be happy every time=દરેક વખતે તમે સુખી રહો.

Thank you Sir (થેન્ક) મેટી મહેરબાની સાહેબ.

Grammar.

With great care=ત્રણી સંભાળથી.

Line (લાઇન) લીટી.

Underneath (અન્ડરનીથ) નીચે.

Italics (ઇટલિક્સ) ઇટાલીમાં વપરાતી લીપી.

Italy (ઇટાલિ) દેશનું નામ.

Four hundred=ચારસો.

Straight up=સીધા; ઉભા.

Slope (સ્લોપ) વાંકા.

A little (લિટલ) જરા.

Busy (બિઝી) ઉદ્યોગી.

Wrote (રાઇટ) લખ્યું.

(Writeનો ભૂતકાળ)

How old is your son= તમારા છોકરાની ઉંમર કેટલી.

18. The Clever

Crow=હોંશિયાર કામડો.

Clever (ક્લેવર) હોંશિયાર.

Crow (ક્રો) કામડો.

Hot (હોટ) ગરમ.

One very hot day=એક ઉનાળાને દિવસે.

Young (યંગ) જુવાન.

Could not find=મળ્યું નહીં; હાથ લાગ્યું નહીં.

To drink (ડ્રિન્ક) પીવાને.

Where (ઉન્ડેર) ક્યાં.

Where to go=ક્યાં જવું.

Sat (સેટ) બેઠી.

Still (સ્ટિલ) શાંત; યુપયુપ.

Began to think=વિચારવા લાગ્યો.

Flew (ફ્લુ) ઉડ્યું.

About (અબાઉટ) આમતેમ.

Tree to tree=એક ઝાડથી બીજા ઝાડ ઉપર.

Drop (ડ્રોપ) ટીપું; છોટો.

Any where (એનિવ્હેર)

કેઈ પણ દેકણે.

Garden (ગાર્ડન) વાડી.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

Pot (પોટ) કુળે; કૂચ.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

I've found—I have found
=મને મળ્યું છે.

Bottom (બોટમ) તળીયું.

Bright (બ્રાઇટ) ચક્રચકિત.

Clear (ક્લીયર) સ્વચ્છ.

Never fear=પણીશ નહિ.

Hops off (હોપ્સ ઓફ) કુદકા
મારે છે.

Quench (ક્વેન્ચ) મટાડવાને.

Thirst (થર્સ્ટ) તરસ.

At once=એકદમ.

Tries (ટ્રાઇઝ) કોશિષ કરે છે.

Alas (એલાસ) અફસોસ.

Too low (ટૂ લો) નેહએ તે
કરતાં થણું નીચું.

In vain (ઇનવૈન) ફેકટ.

To stretch and strain=

(સ્ટ્રેચ એન્ડ સ્ટ્રેઇન) તણાઈ

તણાઈને કરીર બાંધું કરીને

પહોંચ્યું.

Reach (રીચ) પહોંચવું.

Can not reach=પહોંચી શકે
એમ નથી.

So=આ રીતે.

I'll turn over=હું ઉપા વાળીશ.

Cried (ક્રાઇડ) બૂમ પાડી.

Pushed (પુશ્ડ) આપકો માર્યો.

Strength (સ્ટ્રેન્થ) જોર.

To push it down=પાડી
નાખવા.

In vain=ફેકટ.

Gave up=છેડી દીધું.

At length=આખરે.

It can not be=એમ નહિ બને.

Vessel's weight (વેસલ્સવેઇટ)
વાસણું વજન.

Is far too great=જોહએ
તે કરતાં થણું વધારે છે.

Will not go on trying=
કોશિષ કરવી જારી રાખીશ નહિ.

Thirst (થર્સ્ટ) તરસ.

I am dying=હું મરી જાઉં છું.

At last (એટલાસ્ટ) આખરે.

Thought (થોટ) વિચાર.

Entered (એન્ટર્ડ) સુત્રી
આગે.

Black (બ્લૅક) કાળું.
 Cawed (કૉડ) કાકા કરવા લાગ્યાં.
 Aloud (અલૉડ) મોટેથી.
 Get down=નીચે પહોંચવું.
 Make the water come
 up=પાણી ઉચું આણવું.
 Fetching (ફેચિંગ) જમીને
 લાવીને.
 Pebbles (પેબલ્સ) કાંકરા.
 Bill (બિલ) ચાચ.
 Wise (વિઝ) હકાપણવાળો.
 Drops (ડ્રૉપ્સ) નાંખે છે.
 (To) rise (રાઈઝ) ચઢવું.
 Just (જસ્ટ) બરાબર.
 Stones (સ્ટોન્સ) કાંકરા.
 Is brimming over=(બ્રિમિંગ)
 ફેર સુધી ચઢે છે.
 Thus (થસ) આ પ્રમાણે.
 Skill (સ્કિલ) ચતુરાઈ.
 Avails (અવૅલ્સ) ફાયદો કરે છે.
 Mere (મીયર) ફક્ત; માત્ર.
 Strength (સ્ટ્રેન્થ) જોર.
 Fails (ફેઈલ્સ) નિષ્ફળ જાય છે.
 Patience (પેશન્સ) પીરજ; ધૈર્ય.
 Patience wins the day=
 વિજય ફોજીને હારે; બચાવે છે.

Grammar.

Fullstop=પુર્ણવિરામ.
 At the end=ઠેરે.
 Shows (શોઝ) બતાવે છે.
 Stops (સ્ટૉપ્સ) અટકે છે; પુરું
 થાય છે.
 Comma (કૉમા) કામા (,)
 Part (પાર્ટ) ભાગ.
 Meaning (મીનિંગ) અર્થ.
 Clear (ક્લીઅર) બરાબર.

19 Against Bad Language.

નકારી ભાષા વાપરવા સામે.
 (ગાળ ન દેવી)
 Named (નેમ્ડ) નામનો.
 Rama (રામ) છોકરાનું નામ છે.
 Used=પ્રેવ પડી હતી.
 Used to go (યુઝ ટુ ગો)
 જતો.
 School (સ્કૂલ) નિશાળ.
 Eight (એઈટ) આઠ.
 He was eight years
 old=તે આઠ વરસની ઉંમરનો
 હતો.

Only (ઓનલિ) એકનો એક.

Parents (પેરન્ટસ) માળાપ.

Teacher (ટીચર) શિક્ષક.

Word (વર્ડ) શબ્દ.

Sent word=કહાવી મોકલ્યું.

One day his teacher sent word to his father=એક દિવસે તેના શિક્ષકે તેના આપને કહાવી મોકલ્યું.

Next morning=મીઠી સહવાર.

Had behaved (બીહેવેડ) વર્ત્યો હતો.

Badly (બેડલિ) ખરાબ રીતે.

Had behaved...school =તે નિશાળમાં ખરાબ રીતે વર્ત્યો હતો.

Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો.

After he had eaten his breakfast=તેને પોતાનો નાસ્તો લીધા પછી.

As he was going to school=જેવો તે નિશાળે જતો હતો.

With his books in his hand=પોતાના હાથમાં ગોપડી લઈને.

Called out (કૉલ્ડ) યુમ પાડી.

I have something to say to you=મારે તને કંઈ કહેવાનું છે.

Wait (વેઇટ) સપુર કર.

Wait a minute=એક મીનીટ સપુર કર.

Door-step (ડોઅર સ્ટેપ) ઉમરા.

To listen (લિસન) સાંભળવાને.

To listen to what was said=જે કહેવામાં આવતું તે સાંભળવાને.

To hear this=આ સાંભળીને હું ઘણો દલગીર છું.

What did you do=તે શું કર્યું.

Replied (રીપ્લાઇડ) જવાબ દીધો.

Nothing (નથિંગ) કંઈ નહિ.

Wrong (રોન્ગ) ખોટું.

I dropped (ડ્રોપ્ડ) મારાથી પડી ગયું. મેં પાડી નાંખી.

Govind (ગોવિંદ) હોમરાઈ નામ.

Floor (ફ્લોર) જમીન.

Abused (એબ્યુઝ્ડ) ગુણ દીધો.

In return (રિટર્ન) બદલે; સામી.

Noise (નોઇઝ) અવાજ.

He made a noise=તેણે
શોરબકોર કરી મૂક્યો.

Called me bad names
=મને ગાળ દીધી; અને અપ-
શબ્દો કહ્યા.

Too (ટૂ) પણ.

I too did the same=મેં
પણ તેમજ કર્યું.

Got angry=ગુસ્સે થયો.

Right (રાઇટ) યોગ્ય.

Was quite right to tell
me=તારા શિક્ષકે મને કહ્યું તે
યોગ્યર હતું.

Abuse (અબ્યુઝ) ગાળ દેવી.

Must never abuse=ગાળ
દેવી નહીં જોઇએ.

Others (અનર્સ) બીજાઓ.

Bad words=ખરાબ શબ્દો.

Should never come out
=કદી નીકળે નહીં.

Mouth (માઉથ) મોઢું.

Dirt (ડર્ટ) કચરો.

Defile (ડિફાઇલ) બગાડવું.

Bad (બૅડ) ખરાબ.

Bad boys use bad wo-
rds=ખરાબ છોકરાઓ અપશબ્દ
વાપરે છે.

Have heard (હૅર્ડ) સાંભળ્યું છે.

To use=વાપરતા.

You have never...words
=તમે તમારા આપને અપશબ્દ
વાપરતાં કદી સાંભળ્યા નથી.

Have you, my dear
son=મારા બહાલા છોકરા તે
સાંભળ્યા છે.

Mind (માઇન્ડ) યાદ રાખ,
ધ્યાન આપજો.

Mind...says=તે જો કહે તે
યાદ રાખ અને જો પ્રમાણે કહે
તે પ્રમાણે કરજો.

Please (પ્લીઝ) પ્રુથ કરવું.

Kept (કેપ્ટ) પાળ્યું.

Promise (પ્રોમિસ) વચન.

Grammar.

Adjectives (ઍડજેક્ટિવ્સ)
વિશેષણ.

Flower (ફ્લાવર) ફુલ.

Kind (કાઇન્ડ) જાત.

Short (સોર્ટ) જાત.

Add (ઍડ) ઉમેરીએ છીએ.

Describe (ડીસ્ક્રાઇબ) વર્ણન કરે છે.

Are added=ઉમેરવામાં આવે છે.

Wherever (હેરેવેર) જ્યાં જ્યાં.

Belongs to (બીલોન્ગ્સ)-ને લાગુ પડે છે.

Is doing=કરે છે.

Wait a minute=એક પળ થોભ.

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

Person (પર્સન) માણસ.

Wise (ડિવાઇઝ) ડાહી.

Leaf (લીફ) પાંદડું.

Parents (પેરન્ટ્સ) માબાપ.

Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસતો.

20 The Dog in the Manger.

ધાસની ગંછ માહેલો કુતરો.

An old ox=એક પુઢો બળદ.

Had worked=કામ કરીયું હતું.

Very hard=બહુ સખત.

All the day=આખો દિવસ.

In the evening=સાંજે.

Dinner (ડિનર) ભોજન.

Hay (હે) સુકું ધાસ.

Walked up (ઉપોકડ) ચાલીને ગયો.

Manger (મેન્જર) ધાસની ગંછ.

Top of his dinner=પોતાના ખાવાની જગ્યા ઉપર.

Stranger (સ્ટ્રેન્જર) ત્રાહીત.

Angry (એંગ્રી) ગુસ્સા ભરેલો.

Voice (વોઇસ) અવાજ.

Cried (ક્રાઇડ) બોલી ઉઠ્યો.

Bow ? Vow (બાઉ બાઉ)

કુતરાનો ભસવાનો અવાજ.

Nap (નેપ) થોડી ઉંઘ, ઓડું.

I am taking a nap=હું ઓડું ખાઉં છું.

Go away=ચાલ્યો જ.

Weather (વેધર) હવા.

Hot (હોટ) ગરમ.

Weather is hot=હવા ગરમ છે; તાપ પડે છે.

To sleep (સ્લીપ) ઉંઘવું.

Want (વૉન્ટ) માગું છું.

Will keep=રહીશ.

Snapped (સ્નૅપ્ડ) એકઠમ બચકું બચવા લાગ્યો.

Snarled (સ્નાર્લ) ધુરકવા લાગ્યો.

Began (બીગન) લાગ્યો.

To fight (ફાઇટ) લડવા.

So (સો) તેથી.

Well (વેલ) સારી રીતે.

Could bite=કરડી શકતો.

Turned (ટર્ન) ફર્યો.

Quietly (ક્વાયેટલી) ઇતિમાનો.

Round (રાઉન્ડ) ગોળ ચક્કર.

Walked away (વૉલ્કડ) ચાલી ગયો.

Hungry (હંગ્રી) ભુખ્યો.

At all (અટ ઑલ) બીલકુલ.

Danger (ડેન્જર) ભય.

He who is selfish (સેલ્ફિશ) જે અદેખો હોય છે.

Danger (ડેન્જર) ભય.

Of being called=કહેવાને.

Grammar.

Show (શો) બતાવડું.

How much=કેટલું.

Whose (ફ્રોઝ) કેલું.

Point out (પોઇન્ટ) દેખાડવું.

Four (ફોર) ચાર.

Fruit (ફ્રુટ) ફળ.

Stone (સ્ટોન) પથ્થર.

Wall (વૉલ) ભાંત.

Moon (મુન) ચંદ્ર.

Ugly (અગ્લિ) ખેડોળ.

Leaving out=કાઢી નાખીને.

21 A Good Bargain.

લાભકારક સાડું.

Gopal (ગોપાલ) છોકરાનું નામ.

Will you come=થું તમે આવશો ?

Bazar (બઝાર) બજાર.

Venkata (વેનકટ) છોકરાનું નામ.

To buy (બાઈ) ખરીદ કરવાને

Sweetmeat (સ્વીટમીટ) મીઠાઈ.

Haw much=કેટલા.

How much...with=નીકાઈ
કેવાને તમે કેટલા પૈસા
રાખ્યા છે ?

Annas (અન્નાસ) આના.

Rich (રિચ) પૈસાદાર.

So much (સોમચ) એટલા.

Goldsmith (ગોલ્ડસ્મિથ)
સોની.

Just (જસ્ટ) હવડેજ.

Bargain (બાર્ગેન) સાડું.

Sold (સોલ્ડ) વેચ્યો.

Kite (કાષ્ટ) કનકવો.

Paid (પેઇડ) આપ્યો.

Half (હાફ) અડધો.

Might have bought (મીટ) ખરીદી શક્યો હોત.

New (ન્યુ) નવો.

A little fellow (લિટલ) નાનો

આળસ-છોડરો.

Price (પ્રાઇસ) કિંમત.

Anything (અનિથિંગ) કોઈ

વસ્તુ.

Glad (ગ્લૅડ) ખુશી.

Told (ટોલ્ડ) કહ્યું.

I told him=મેં તેને કહ્યું.

I bought the kite for

four annas=મેં ચાર આને પતંગ ખરીદ્યો હતો.

Half (હાફ) અડધી.

Would give at half

price=અડધી કીંમતે આપીશ.

Lie=જુઠું.

Told a lie=જુઠું બોલ્યો.

Trusted (ટ્રસ્ટેડ) વિશ્વાસ રાખ્યો.

Word (વર્ડ) શબ્દ; વચન.

In order to cheat=ત્રુસવાને

માટે.

To cheat (ચીટ) ઠગવું.

Cheat him out of four

pieces ચાર પૈસાને માટે ઠગવો.

Go away=ચાલ્યો જ.

I am ashamed=મને શરમ

લાગે છે.

Friends (ફ્રેન્ડ્સ) મિત્રો.

Liar (લાયર) જુઠો.

Cheat (ચીટ) ઠગારો.

I will not be friends

with a liar and a cheat

=હું જુઠા અને ઠગારાની દોસ્તી

નહિ કરું.

To you (ટુ યુ) તારી સાથે.

Have cheated (ચીટેડ)

ઠગ્યો છે.

Never (નેવર) કદી નહીં.

Again (અગેઇન) ફરીથી.

Shame (શેમ) શરમ.

Do not put me to shame

=મારી ફજેતી કરીશ નહિ.

Back (બેક) પાછા.

Sorry (સૉરિ) દુઃખીર.

Told a lie=જુઠું બોલ્યો.

Forget (ફોગેટ) ભૂલી જવું.

Speak (સ્પીક) બોલવું.

Truth (ટ્રુથ) સાચું.

Never forget=કદી ભૂલતો ના.

Liars (લાયર્સ) જુઠાં માણસ.

Once (ઉવન્સ) એકવાર.

Twice (ટ્વાઈસ) બેવાર.

A little=જરા.

Profit (પ્રોફિટ) નફો.

Make a little profit=જરા

નફો મળે.

As soon as (સુન) જેવો કે તરતજ.

As soon as.....liar=

જેવો માણસને તું જુઠો છે એવું

માન્ય પડે કે તરતજ.

No one will trust you=

તારો કોઈ વિશ્વાસ કરશે નહિ.

Speak the truth=સાચું

બોલવું.

Even though you speak

the truth=તે કે તું સાચું

બોલે તોપણ.

Grammar.

Adverb (અડવર્બ) ક્રિયાવિશેષણ

અધ્યય.

Fast (ફાસ્ટ) જલદી.

Yesterday (યસ્ટરડે) ગઈ કાલે.

Home (હોમ) ઘેર.

Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.

To day (ટુ ડે) આજે.

To-morrow (ટુ મોરો)

આવતી કાલે.

Brightly (બ્રાઇટલી) ચક્રચક્રિત રીતે

Quickly (ક્વિક્લી) ઝડપથી.

22. The Wind and the Sun.

પવન અને સુરજ.

Wind (વિન્ડ) પવન.

Stronger (સ્ટ્રોન્ગર) વધારે

જોરવાર.

I doubt (ડાઉટ) મને શક છે.

If that's true=એ સાચું છે

કે નહિ.

Try (ટ્રાય) અજમાએશ.

But let's have a try=પણ

આલો આપણે અજમાએશ કરીએ.

Whether (વેથર) કે (નહિ)

One of us=આપણામાંનો એક.

Sturdy (સ્ટર્ડી) મજબૂત.

(To) take off (ટેક ઓફ)

ઉતરાવવો.

Thick (થિક) જાડો.

Cloak (ક્લોક) ડાબો; ઝાબો.

Would be=મશે.

Good joke=અચ્છી મજાક.

Whoever (હુએવર) જે કોણ.

Succeeds (સક્સીડઝ) ફતેહ પામે.

Shall be counted (શાલ્ બે કાઉન્ટ્ડ)

ગણવામાં આવશે.

Need quarrel=જાડવાની જરૂર.

What (હવૉટ) કેવી.

Fun (ફન) રમુજ.

Blew (બ્લૂ) ફુકવા માંડ્યું.

Chilled (ચિલ્ડ) ઠંડોગાર કરી નાંખ્યો.

Through=આખે શરીરે.

I shall get a bad cold=

મને સખત સમેખમ થશે.

Throat (થ્રોટ) ગળું.

The more=જેમ જેમ વધારે

તેમ તેમ.

The colder (કોલ્ડર) વધારે ઠંડો.

Grew (ગ્રૂ) થવા લાગ્યો.

Tighter (ટાઇટર) વધારે ને

વધારે તંગ.

Buttoned (બટન્ડ) બોરીયાં

બેરવ્યાં.

Come now=હવે યાઓ.

Turn (ટર્ન) વારો.

Something (સમથિંગ) કંઈક.

To learn (લર્ન) શિખવું.

Softly (સૉફ્ટલી) નરમાસથી.

Quietly (ક્વાયેટલી) ચાન્તિથી.

Storm (સ્ટોર્મ) તોફાન.

Sunshine (સનશાઈન) તડકો.

Warm (વૉર્મ) ગરમ.

Hotter (હૉટર) વધુ ગરમ.

Rays (રેઇઝ) કિરણો.

Seemed (સીમ્ડ) દેખાઈ.

In a haze (હેઇઝ) વાંદળાં.

Drops (ડ્રૉપ્સ) ટીપાં.

Ran (રૅન) બરાઈ આવ્યા.

Off came (ઓફ કેમ) ઉતારી

નાંખ્યો.

Bear (બેર) સહન કરવું.

Carried (કૅરિડ) લઈ ગયો.

Wear (વેર) પહેરવું.

Conquered (કૉંકર્ડ) જીત્યો.

Grammar.

How often (હાઉ ઓફન)

કેટલીકવાર.

Twice (ટવાઇસ) બે વખત.

Short (શોર્ટ) ટૂંક.

Of your own=તમારૂં પોતાનું
બનાવેલું.

Sweet (સ્વીટ) સ્વાદિષ્ટ.

Hard (હાર્ડ) કઠણ.

Soft (સૉફ્ટ) નરમ.

Green (ગ્રીન) લીલો.

Late (લેટ) મોડો.

Loudly (લાઉડલિ) મોટેથી.

23. Writing Letters.

કાગળો લખવા વિષે.

Writing (રાઇટિંગ) લખવું.

Letters (લેટર્સ) કાગળ.

Are you doing=તમે શું
કરો છો ?

Govind (ગોવિન્દ) છેકરાનું નામ.

Am writing=લખું છું.

Have been sitting=બેસી છો.

Table (ટેબલ) મેજ.

For half an hour=અડધો
કલાક થયા.

Is done=પૂરો થયો છે; લખાઈ
રહ્યો છે.

Neatly=લગભગ.

Let me see=મને જોવા દો.

Hullo=અફસોસ !

You have not even begun
=તેં હજી સુધી શરૂએ કર્યો નથી.

How to write=કેવી રીતે લખવો.

Promised (પ્રોમિસ) વચન
આપ્યું.

Again and again=વારંવાર-
ફરીફરીને.

I do not know=મને ખબર
નથી.

What to say=શું લખવું-કહેવું.

Could talk=વાત કરી શકતો.

Could you not ?=શું વાત
નહીં કરતો.

For half an hour=અડધો
કલાક.

Would say nothing=કંઈ
ન લખે.

It is easy to talk to
any one=કોઈ સાથે વાત કરવી
રહેલી છે.

Hard (હાર્ડ) મુશ્કેલ.

Think (થિન્ક) ધાર.

Is standing=ડબો છે.

In front of=સામે.

Write down=દખી નાંખ.

Whatever (વૉર્થેવેર) જે કંઈ.

If he were here=જો તે

તે અહીં હોય.
Whenever (જ્યેનએવર) જ્યારે
જ્યારે.

Any body (એનિ બોડિ) કોઈ
શખસ.

Person (પર્સન) માણસ.
If the person were before
you=જાણે તે માણસ તારી
સમુખ હોય.

How to begin a letter
=કેવી રીતે કાગળ શરૂ કરવો.

Uncle (અન્કલ) કાકા.

Aunt (આન્ટ કાકી.

In this way=આ પ્રમાણે.

My dear father=મારા વહાલા
પિતાજી.

This is the way you
would speak to us=
આવી રીતે તું અમને બોલાવે.

In the same way=તેજ
રીતે-પ્રમાણે.

Speak (સાથે) વાત કરે.

Stranger (સ્ટ્રેન્જર) ત્રાહીત

You ought to say=તારે
કહેવું જોઈએ.

Sir (સર) સાહેબ.

How must I end (એન્ડ)
(કાગળના અન્તમાં શું લખવું ?)
I am=હું છું.

Affectionate (અફેક્શનેટ))
પ્યારો; વહાલો.

Nephew (નેપ્યુ) ભત્રીજો; ભાણેજ.
Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર.

Whom you know very
well=જેને તમે ઘણી સારી
રીતે ઓળખના હો તેને.

Sincerely (સિનસીરિ) ખરાં
દીલથી.

Faithfully (ફેથફુલિ)
ધમાનદારીથી.

Obedient (ઓબીડિયન્ટ)
આચ્છાકિત; તાબેદાર.

Pupil (પ્યુપિલ) વિદ્યાર્થી.

24 Work With a Will.

Will (વિલિ) મરજી; ખુશી.

You've=you have

Reach (રીચ) પહોંચવું.

Top (ટોપ) ટોચ.

Climb (ક્લાઇમ) ચઢવું.

Must climb=ચઢવું જોઈએ.

Hill (હિલ) ઠેકરી.

Standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભા રહીને.

Foot (ફુટ) તળેટી.

Gazing (ગેઝિંગ) નજર કરતાં.

Get up=ઉપર ધોત્યવું.

Never (નેવર) કદી નહીં.

Grammar.

Adverb (એડવર્બ) ક્રિયા-વિશેષણ અવ્યય.

Very (વેરિ) ધણે.

Rich (રિચ) પૈસાદાર.

Sort (સોર્ટ) જાત.

Once (ઉવન્સ) એક વખતે.

Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.

Queen-Victoria the Good.

મહા રાણી વિક્ટોરિયા

Was a great queen

મહાન રાણી એટલુંજ નહીં.

Woman (વુમન) બેરી.

Was a little girl=નાની છોકરી હતી.

William IV (વિલિયમ ધી ફોર્થ) ઇંગ્લેન્ડનો એક રાજા

Uncle (અંકલ) કાકો

He was uncle to Victoria=તે વિક્ટોરિયાનો કાકો થતો હતો.

Of course (કોર્સ) અલબત્ત.

If she lived=જો તે જીવતી રહેશે

Until (અન્ટિલ) સુધી

Twelve (ટવેલ્વ) બાર

Twelve years old=બાર વરસની ઉમરની

Then one day=પછી એક દિવસે

Was having (હેવિંગ) શિખતી હતી

History (હિસ્ટરી) ઇતિહાસ

She was having her lesson on history=ઇતિહાસનો પાઠ શીખતી-કરતી હતી

Her mother told her=તેની માએ તેને કહ્યું

She would be Queen=તે રાણી થશે

Die (ડાઇ) મરી જવું.

When William IV died
=ન્યારે એથો વિશ્વમ રાજ
મરી જશે.

Blue (બ્લુ) સૂરી.

Eyes (આઇઝ) આંખો.

Princess (પ્રિન્સેસ) રાજકુમ્ભરી;
શાહમદી.

Filled (ફિલ્ડ) ભરાઈ ગયલી.

Tears (ટીઅર્સ) આંસુ.

Mamma (મમા) માણ.

Full (ફુલ) ભરેલી.

Fear (ફીઅર) ધારતી.

Make me fear=મય ઉપજે છે.

What have...fear=જે તમે
મને કહ્યું તેથી મને ભય ઉપજે છે.

Will try (ટ્રાઇ) કોશિષ કરીશ.

Duty (ડ્યુટી) ફરજ.

Did all she could=તેનાથી
અન્યું તેટલું તેણે કર્યું.

Young (યંગ) આગક.

Learned (લર્ન્ડ) શીખી.

Lessons (લેસન્સ) પાઠો.

To fit (ફિટ) લાયક કરવું.

Queen (ક્વિન) રાણી.

To fit herself to be
Queen of England=

ઈંગ્લાંડની રાણી થવાને માટે પોતે
લાયક થવાને.

Passed away (પાસડ અવૈવે)
ન્યાત્યાં ગયાં; વહી ગયાં.

Eighteen (એઇટીન) અઠાર.

Died (ડાઇડ) મરણ પામ્યો.

Gentlemen (જેન્ટલમેન) ગૃહસ્થો.

Were sent=બોલકલવામાં આવ્યા.

Very early=ધણાંજ વહેલાં.

England (ઇંગ્લંડ) દેશ છે.

Windsor (વિન્ડસર) શહેરનું
નામ છે.

Early (અર્લી) વહેલાં.

Morning (મોર્નિંગ) સવાર.

To carry news=ખબર કરવાને.

News (ન્યૂઝ) સમાચાર.

Palace (પેલેસ) મહેલ.

When the two gentlemen
came to the palace=
ન્યારે તે બે ગૃહસ્થો મહેલમાં
મળવા ગયા ત્યારે.

Princess (પ્રિન્સેસ) શાહમદી.

Was asleep=ઉંઘતી હતી.

However (હાઉએવર) એમ છતાં.

London (લંડન) ઇંગ્લંડનું મુખ્ય
શહેર.

Called at (કોહડ) યુગ પાડી.

To meet (મીટ) મળવું.

Death (ડેથ) મરણ

As soon as (સન) જેવો-કે તરતજ.

She burst to tears=તેણીની આંખમાં આંસુ આવી ગયાં.

Work (ઉર્ક) કામ.

To do (ડુ) બળવવાનું.

After more than a year =એક વરસ ગયા પછી.

Was crowned (ક્રોન્ડ)=ને રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવ્યો.

State (સ્ટેટ) ભવકો.

In a very great state= મોટા ભવકાથી-હાઠમાઠથી.

Abbey (એબી) દેવલ.

Westminster (વેસ્ટમિનિસ્ટર) શહેરનું નામ છે.

Church (ચર્ચ) દેવલ.

Have always been crowned=હમેશા રાજમુગટ પેહરાવવામાં આવે છે.

Crown (ક્રોન) રાજમુગટ.

Head (હેડ) માથું.

Lords (લોર્ડ્સ) અમીર.

Forward (ફોર્વર્ડ) આગળ.

Knelt down (નેલ્ટ) ધુટ-ણીએ પડ્યા.

Kissed (કિસ્ડ) ચુબન કર્યું.

Hand (હૅન્ડ) હાથ.

People (પીપલ) લોકો.

Church (ચર્ચ) દેવલ.

Stood up (સ્ટૂડ અપ) ઉભા થયા.

Sang (સૅન્ગ) ગાયું.

God save the Queen= પરમેશ્વર રાણીને સલામત રાખો.

Victoria was queen of England=વિક્ટોરીઆ ઇંગ્લંડની રાણી હતી.

Sixty-three (સિક્સિટી થ્રી) ત્રેસેટ

Through all these years =આ સઘળા વર્ષો દરમ્યાન.

She did her duty=તેણીએ પોતાની ફરજ બજાવી.

Tried (ટ્રાઇડ) કોશિષ કરીધી.

Rule (રુલ) રાજ્ય કરવું.

To rule over her people

કષ્ટતાની પ્રભ ઉપર રાજ
 ચલાવવું.
 Happy (હૃપિ) સુખી.
 So that=જેથી કરીને.
 Troubles (ટ્રબલ્સ) સંતાપો.
 Sorrows (સૌરોઝ) દુઃખગીરી.
 Lost (લોસ્ટ) ગુમાવ્યો.
 Husband (હસબંડ) ધણી.
 She lost her husband=
 તેણીનો ધણી ગુમરી ગયો.
 Dearly (ડીયર્લી) હૈતથી.
 Loved (લવ્ડ) ચહાતી હતી.
 Young (યંગ) બાળક.
 Wars (વૉર્સ) લડાઈ.
 Reign (રેઈન) રાજ્ય.
 Thought (થોટ) વિચાર કરતી.
 Pain (પેઈન) દુઃખ.
 Grief (ગ્રીફ) દુઃખગીરી.
 Caused (કૉઝડ) થી થયાં.
 They caused..... grief=
 તેઓનાથી તેણીને ધણી દુઃ-
 ખગીરી થઈ.
 All through = બધા વખત
 દરમ્યાન.
 Promise (પ્રોમિસ) વચન.
 Having reigned (રેઈન્ડ)
 રાજ કરીને,

King (કિંગ) રાજા.
 Longer (લૉન્ગર) વધારે સમયો
 વખત.
 Mourned (મોર્ન્ડ) શોક કીધો.
 For a friend=મિત્ર તરીકે.
 Loving (લવિંગ) પ્રેમાળ;
 અનુરાગી.
 True (ટ્રુ) સાચી.
 For...Queen=કારણ કે તે એક
 બહી માતા, અનુરાગી સ્ત્રી અને
 પ્રમાણિક રાણી હતી.

Grammar.

Mamma (મૅમા) મમાજી.
 Queen (ક્વીન) રાણી.
 Would be=થશે.
 Blue (બ્લુ) આશમાની રંગની.
 Princess (પ્રિન્સેસ) શાહબાદી.
 Filled with tears=આંસુથી
 ભરાઈ આવ્યા.
 Relation (રિલેશન) સગપણ.
 Duty (ડ્યુટી) ફરજ.

26. The Camel.

Camel (કેમલ) ઊંટ.
 Lives (લિવ્ઝ) રહે છે.
 Hot (હૉટ) ગરમ.
 Lands (લૅન્ડ્ઝ) દેશો.

Called (કૌલ) કરીને.
 Deserts (ડેઝર્ટસ) રણો.
 Big (બિગ) મોટી.
 Lump (લમ્પ) ગઢો.
 Hump (હમ્પ) ખૂંધ.
 Back (બેક) પીઠ.
 Strong (સ્ટ્રોન્ગ) મજબુત.
 Useful (યુઝ્યુલ) ઉપયોગી.
 For carrying (કેરિંગ) લઈ
 જવાને.
 Across (એક્રોસ) માં ચાલે.
 Sanddly (સેન્ડિ) રેતાળ.
 Plains (પ્લેઇન્સ) મેદાનો.
 Hot sandy plains=કીકતા
 રેતીના મેદાનો.
 Does not sink=પેસી જતો
 નથી.
 Beast (બીસ્ટ) જનાવર.
 Water is found...apart
 =પણા માછલુ છુટા આવેલા
 તળાવો અને કુવામાં પાણી ફક્ત
 માલમ પડે છે.
 Broad (બ્રોડ) પહોળા.
 Soft (સોફ્ટ) નરમ.
 Flat (ફ્લેટ) ચપટા.
 Sink (સિંક) પેસી જવું.
 Sand (સેન્ડ) રેતી.

Cross (ક્રોસ) પસાર થવું.
 Often (ઓફન) વારંવાર.
 Dry (ડ્રાય) સુકું.
 Makes dry=સુકવી નાંખે છે.
 Is found (ફાઉન્ડ) મળે છે.
 Ponds (પૉન્ડ્ઝ) તળાવો.
 Apart (એપાર્ટ) જુદા જુદા;
 અલગ.
 Can smell (સ્મેલ) ની વાસ
 આવે છે.
 A long way off=ધણે દુરથી.
 On and on=આગળ ને આગળ.
 Till he comes up to it=
 તે તેની નજદીક આવી પહોંચે
 ત્યાં સુધી.
 Then he has a good
 drink=પછી સારી પેડે પાણી
 પીએ છે.
 Drink (ડ્રિંક) પીવાનું (પાણી).
 Rider (રાઇડર) ગેસનાર (ઝેટ
 ઉપર).
 Gets down (ગેટ્સ ડાઉન)
 નીચે ઉતરે છે.
 As well=તેવીજ રીતે.
 Fills (ફિલ્સ) ભરે છે.
 Leather (લેધર) ચામડાની.
 Bottle (બોટલ) સીસો.

Leather bottle=ચામડાની

મસક.

Across (એકોસ) માં થઇને.

Plenty (પ્લેન્ટી) પુષ્કળ.

So that=જેથી કરીને.

Live (લિવ) જીવવું; રહેવું.

Can live=રહી શકે છે; ચલવી શકે છે.

Without (ઉવિથાઉટ) વગર.

Drinking (ડ્રિન્કિંગ) પીધા.

For a long time=લાંબો વખત.

But (બટ) સિવાય.

Where nothing can be seen but sand=જ્યાં રેતી સિવાય બીજું કંઈ નજરે પડતું નથી.

Houses (હાઉસિસ) ઘરો.

Trees (ટ્રીઝ) ઝાડો.

Villages (વિલેજિસ) ગામડાઓ.

Even (ઇવન) પણ.

Roads (રોડઝ) રસ્તા.

Seas (સીઝ) દરિયા.

Instead of (ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ) બદલે.

Cross (ક્રોસ) પસાર કરે છે.

Ships (શિપ્સ) વહાણો.

As the camel is of such use to man=હૈટ માણસને ચાલું ઉપયોગી છે તેથી.

Across dry sandy desert; =ઉજ્જડ રેતાળ રણમાં થઇને.

Ship of the desert=અરબીનું વહાણ.

Line (લાઇન) હાર.

Goods (ગુડ્ઝ) સામાન.

Caravan (કરેવાન) વહાણાર.

Grammar.

Another (અનધર) બીજા.

Ship of desert=રણનું વહાણ.

Useful (યુસફુલ) ઉપયોગી.

Are armed with=થી સજ્જા હોય છે.

Spears (સ્પીઅર્સ) ભાલા.

Because (બીકોઝ) કારણકે.

Plains (પ્લેઇન્ઝ) મેદાનો.

27. The Elephant.

હાથી.

Elephant (એફિલન્ટ) હાથી.

Largest (લાર્જેસ્ટ) મોટામાં મોટું.

Animal (એનિમલ) પ્રાણી.

Land (લેન્ડ) જમીન.

The largest.....land.....પૃથ્વી

ઉપર મોટાનાં મોઢું પ્રાણી જે	Feeds (ફીડ્ઝ) ખાય છે.
રહે છે તે હાથી છે.	Lifts (લિફ્ટ્સ) ઉઠાડી લે છે.
Have seen (સીન) જોયો છે.	Food (ફૂડ) ખોરાક.
Picture (પિક્ચર) છબી.	Mouth (માઉથ) મોઢું.
Trunk (ટ્રન્ક) સંક.	Drinks (ડ્રિંક્સ) પાણી પીએ છે.
Feet=પગ (Foot નું બહુવચન)	Fills (ફિલ્સ) ભરે છે.
Hangs (હૅન્ગ્ઝ) લટકે છે.	Water (વૉટર) પાણી.
In front of (ફ્રન્ટ) આગલા ભાગમાં.	Pours (પોર્સ) રેડે છે.
End (એન્ડ) છેડે.	Throat (થ્રોટ) ગળું.
At the end of the trunk =સુંઢને છેડે.	Male (મેઇલ) નર.
Lip (લિપ) હોઠ.	Tusks (ટસ્ક્સ) દંતશુળ.
There is a kind of lip =એક જાતનો હોઠ છે.	હાથીના બહારના દેખાતાં મોઢાં દંત.
Curls up (કર્લ્સ) વીંટલાઈ જાય છે.	Smooth (સ્મૂથ) લીસા.
Pick up (પિક) ઉઠાડી મેળું.	Hard (હાર્ડ) સખત.
Anything (એનિથિંગ) હરકોઈ ચીજ.	Dig (ડિગ) ખોદવું.
Two anna piece=બે આની.	Dig up=ખોદી કાઢે છે.
Lying (લાઈંગ) પડેલી.	Kill (કિલ) મારી નાંખવું.
Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.	Tiger (ટાઇગર) વાઘ.
He can.....ground=જમીન પર પડેલી બે આની પણ તે ઉઠાડી મેળું કાઢે છે.	Tamed (ટેમ્ડ) પાળેલો.
	When tamed=જો તેને પાળવામાં આવે તો.
	Burma (બર્મા) બ્રહ્મદેશ.
	Timber-yards (ટિમ્બરયાર્ડ્ઝ) સાગના લાકડાના વાડાઓ=વખારો.
	Timber (ટિમ્બર) સાગના લાકડાં.

Heavy (હેવી) ભારે.
 Weights (વેઇટ્સ) વજનો;
 ભારી વસ્તુઓ.
 Log (લૉગ) કકડો.
 Could not move = ખસેડી
 શકે નહિ.
 Back (બેક) પીઠ.
 Keeper (કીપર) માર્બ.
 To look after him = તેના
 ઉપર દેખરેખ રાખવાને.
 Drive (ડ્રાઇવ) ચલાવવો.
 Lie down (લાઇ ડાઉન) નીચે
 બેસાડવો.
 Still (સ્ટિલ) હાલ્યા ચાલ્યા વગર,
 સ્થીર.
 The keeper...likes = મહા-
 વત પોતાની મરજી પ્રમાણે તેને
 હોયો રાખી શકે છે, અથવા
 નીચે બેસાડી શકે છે, ચલાવી
 શકે છે, અથવા હાલ્યા ચાલ્યા
 વગર હોયો રાખી શકે છે.
 Obeys (ઓબેયઝ) તાબે થાય છે.
 Wild (વિલ્ડ) જંગલી.
 Jungles (જંગલ્સ) જંગલો.
 Forests (ફોરેસ્ટ્સ) જંગલો.
 Thick (થિક) ઘાંઘાં; ઘાંઘી

Hills (હિલ્સ) ટેકરીઓ.
 Sometimes (સમટાઇમ્સ)
 કોઇ કોઇવાર.
 Sixty (સિક્સટી) સાઠ.
 Drove (ડ્રોવ) ટોળું.
 State (સ્ટેટ) હાલત.
 Bamboos (બેમ્બુઝ) વાંસો.
 Leaves (લિવ્ઝ) પાંદડાં.

Grammar.

Point out (પોઇન્ટ આઉટ)
 બતાવે.
 Tusks (ટસ્ક્સ) ફંતશુળ.
 Smooth (સ્મુથ) લીસા.
 Fat (ફેટ) ખાચ છે.
 Of what use = શા ઉપયોગના.
 Tame (ટેઇમ) પાળેલા.

28. Hira.

Hira (હિરા) નામ છે.
 There was = હતો.
 Once (વન્સ) એક વખતે.
 Tame (ટેઇમ) પાળેલો.
 Elephant (એલિફન્ટ) હાથી.
 Named (નેઇમ્ડ) કરીને.
 Finest (ફાઇનેસ્ટ) સૌથી સુંદર.
 In all the country = સમગ્ર

Was very proud of him
 =તેને માટે ઘણું અભિમાન હતું.
 Obedient (ઓબીડીયન્ટ) કબાસર.
 Brave (બ્રેવ) બહાદુર.
 Gentle (જેન્ટલ) ગરીબ.
 Used to carry=લઈ જતો.
 Flag (ફ્લેગ) વાવટો.
 Battle (બૅટલ) લડાઈ.
 Back (બૅક) પીઠ.
 Howdah (હોદ્દા) હાથી ઉપર
 બેસવા તૈયાર કરેલી પાલખી જેવી
 બેઠક.
 Seat (સીટ) બેઠક.
 Keeper (કીપર) માવધ.
 Ill-treated=ખરાબ વર્તણૂક
 ચલાવવી.
 Used to play=રમતો.
 Without fear=બીન ધારતીએ.
 Loved (લવ્ડ) ચહાતો.
 Children (ચિલ્ડ્રન) બેઠકરાં.
 But (બટ) સીવાય.
 Would obey no one else
 but him=તેના સિવાય બીજા
 કોઈના કાલુમાં રહેતો નહિ.
 During (ડ્યુરિંગ) માં.
 Was killed (કિલ્ડ) હણાયો;
 માર્યો ગયો.

Arrow (ઍરો) તીર; આણુ.
 Hit (હિટ) વાગ્યું.
 Killed him (કિલ્ડ) તેને માર્યો.
 Fell off=પડીગયો.
 Army (આર્મી) લશ્કર.
 At the same time=તેજ
 વખતે.
 To give way=હાસવા લાગ્યું.
 Before he died=તે મરી ગયો
 તે અગાઉ.
 To move (મુવ) ખસવા.
 Hira did not know=હીરાને
 ખંખર નહોતી.
 Was dead=મરી ગયો હતો.
 Waited (વેઇટેડ) રાહ જોવા
 બેઠા.
 Patiently (પેશન્ટલી) ધીરજથી.
 Soon after=તરતજ.
 Struck (સ્ટ્રક) વાગ્યું.
 Still (સ્ટિલ) હજુસુધી.
 Would not move=ખસ્યો નહિ.
 Stood (સ્ટૂડ) ઉભો રહ્યો.
 Firm (ફર્મ) ઢઠ.
 Flag (ફ્લેગ) વાવટો.
 Waving (વેવિંગ) ઉડતો; ફર-
 ફરતો.
 There=પેલો રહ્યો.

Standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભેલો.

Flying=ફડી આવતાં.

Through the air=હવામાં
થઈને.

Are fighting (ફાઈટિંગ) લડે છે.

Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.

Soldiers (સોલ્ડીયર્સ) સીપાઈઓ.

The sight cheered them=
દેખાવથી તેઓ ખુશી થયા.

Began to fight=લડવા લાગ્યા

Bravely (બ્રેવ્લી) બહાદુરીથી.

Shout (શાઉટ) યુમ; અવાજ.

With a shout=અંકે અવાજે.

Rushed (રશ્ડ) ધસ્યા.

Enemy (એનિમી) દુશ્મન.

Drove (ડ્રોવ) હાંકી કાઢ્યા.

Field (ફીલ્ડ) રણક્ષેત્ર.

No one could make
him do so=કોઈથી તેને
ખસેડી શક્યો નહિ.

At last=આખરે.

Perhaps (પરહૅપ્સ) કદાચ.

Will listen to him=તેનું
સાંભળશે.

Who was only nine
years old=જો માત્ર નવ
વર્ષનો હતો.

To kneel down (નીક્લ ડાઉન)
નીચે ધુટણીએ પડવું.

Voice (વોઈસ) અવાજ.

Obeded (ઓબેડ) તાબે થયો.

Mounted (માઉન્ટેડ) ઉપર
ચઢ્યો.

Neck (નેક) ગરદન.

Drove (ડ્રોવ) હાંકી ગયો.

Only (ઓન્લી) માત્ર.

Beast (બીસ્ટ) જનાવર.

He would have died
તે માર્યો ગયો હતો.

Rather (રાધર) બહેતર કરતાં
(સાફ)

Disobey (ડિસઓબે) ન માનવું.

Bravery (બ્રેવરિ) બહાદુરી.

Obedience (ઓબીડિએન્સ)
તાબેદારી.

Won (વન) જીત્યો.

Grammar.

Preposition (પ્રેપોઝિશન)
શબ્દયોગી અવ્યય.

Box (બૉક્સ) પેટી.

Under (અન્ડર) તળે.

Over (ઓવર) ઉપર.

From (ફ્રોમ) થી.

Is called (કૉલ્ડ)-ને કહે છે.

Grammar (ગ્રામર) વ્યાકરણ.
Put before=અગાડી મૂકવામાં
આવે છે.
Position (પોઝિશન) જગ્યા.
Empty (એમ્પ્ટિ) ખાલી.
Tale (ટેલ) વારતા.

29. The ox and the frog.

Ox (ઑક્સ) બળદ.
Frog (ફ્રોગ) દેડકો.
Brown (બ્રાઉન) ભુરું; બદામી
રંગનો.
Hopped (હોપ્ડ) કુદકા મારતો;
ટેકડી મારતો નીકળ્યો.
Tank (ટેન્ક) તળાવ.
Quite early=એક વહેલો.
From the bank=કિનારા સુધી.
Just then=તરતજ.
Was dawning (ડોનિંગ)
ઉગવા માંગતો હતો.
Had not gone far=દૂર
ગયો નહીં.
When=એટલામાં.
Suddenly (સડનલિ) એકાએક.
Stopped (સ્ટોપ્ડ) અટક્યો.
Turned round=પાછો ફર્યો.

Alarm (અલાર્મ) ધાસ્તી.
In great alarm=મેડી
ધાસ્તીમાં.
In hurry (હરિ) ઉતાવળમાં.
Lest (લેસ્ટ) રખેને.
Should come to harm=
હનિમાં આવી પડે.
Why (વ્હાય) કેમ.
What is the matter=શું છે.
Dad (ડાડ) પિતા.
An old frog=પુઢો દેડકો.
Had watched him (to)
ગો=નેને જતાં જોયો હતો.
Are you ill ?=શું તું માદો છે ?
(Are) Afraid=ભીઓ છે.
Have you gone mad=
શું તું ગાડો થઇ ગયો છે.
Are trembling (ટ્રેમ્બલિંગ)
થરથરો છે; ધ્રુજે છે.
Let us fly=ચાલો આપણે
નાસીએ.
Monster (મોનસ્ટર) રાક્ષસ.
Close by =એક પાસે.
He's as large as a house=
તે એક ઘર જેવડો મોટો છે.
Horns (હોર્ન્સ) શીંગડા.
On his head=તેને માથે.

Neck (નેક) ગરદન.

Quite white=ઢેક સફેદ.

Back (બેક) પીઠ.

All red=તદન રાતી.

As for his tail=તેની પૂંછડી
માટે પૂછતા હો તો.

Made me turn pale=હું
તો ધોળો પુણી જેવો થઈ ગયો;
મારા તો હેંસકોસ ઉડી ગયા.

Length (લેન્ગ્થ) લંબાઈ.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Strength (સ્ટ્રેન્ગ્થ) ભેર.

Pooh (પૂ) છિટ.

Father frog=મોટો દેડકો.

My dear child=મારા બહાવા
છોકરા.

That's only an ox=તે તે
માત્ર બળદ છે.

Meek (મીક) રાંક; ગરીબ.

Mild (માઇલ્ડ) નરમ.

He'll do us no harm=
તે આપણને હનિ કરશે નહીં.

He doesn't even bark=
તે બસતો સરખો પણ નથી.

Bite (બાઇટ) કરડવું.

It is true=તે ખરું છે.

No doubt (ડાઉટ) બેશક,

Grand (ગ્રાન્ડ) ધણું દમદમાવાળું.

On the whole=એકંદરે

Vain (વેઇન) પતરાજખોર.

That I'm quite as big as
he=હું તેના જેવડો મોટો છું.

Blew out=નેણે પોતાનું શરીર
ફુલાવ્યું.

Strutted (સ્ટ્રુટ્ડ) દસ્સાથી
ચાલવા માંડ્યું.

About (અબાઉટ) આમતેમ.

Smiled (સ્માઇલ્ડ) હસ્યો.

Proudly (પ્રાઉડલી) મગરરી

Patted (પેટ્ડ) ધાબડી.

Chest (ચેસ્ટ) છાતી.

Was he bigger than that=
પેલા કરતાં તે વધારે મોટો હતો.

Very much bigger=ધણે
દરબજે મોટો.

The little one=નાનો દેડકો.

Plain (પ્લેઇન) વાળખી-પુછી
(બાખત)

Surprised (સર્પ્રાઇઝ્ડ) છક કરી
નાંખ્યો.

To blow himself=પોતાનું
શરીર ફુલાવવું.

Puffed=ફુલતો ગયો.

Swelled=ફુલતો ગયો.

No one ever saw=કદી

કોઈએ જોયા નહીં હોય.

So fat=આટલો જડો.

Standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભો રહીને.

In front of=સામે

Gasped=મોહો પહોળું કરી અતિ
શય શ્વાસ લીધો.

Daddy (ડેડી) પિતાશ.

Dear (ડીયર) જ્હાણા.

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.

It can not be good for

your health=એમ કરવાથી

તારી તનદુરસ્તી બગડશે.

I fear=મને ભય છે.

I am sure=મારી ખાત્રી છે.

It hurts very much=તેથી

બધી પીડા થાય છે.

Skin (સ્કિન) ચામડી.

Tight (ટાઇટ) તંસતસ થવું.

Grew red=લાલથોળ થવું.

Very nearly=વહુંખડું લગભગ

Jumped out of his head=

(ડોળા) નીકળી પડ્યા.

Worst (વર્સ્ટ) સૌથી ખરાબ.

Story (સ્ટોરી) વારતા.

True (ટ્રુ) સાચી.

Burst (બર્સ્ટ) (તેવું થરીર) ફાટી ગયું.

Grammar.

Conjunction (કન્જંકશન)

ઉભયાન્વયી અવ્યય.

Joining (જોઇનિંગ) જોડનાર.

Went away=જતો રહ્યો.

Back (બેક) પાછો.

30. Rama and the squirrel.

રામ અને ખિસ્કોલી.

Long ago=વહું જુના કાળમાં.

Lived (લિવ્ડ) થઇ ગયા.

Great (ગ્રેટ) મહાન.

Good- (ગુડ) સદ્ગુણી.

King (કિંગ) રાજા.

Sweet (સ્વીટ) પ્રીતિપાત્ર.

Pretty (પ્રિટી) સુંદર.

Queen (ક્વીન) રાણી.

Sita (સીતા) રામની સ્ત્રી.

Together (ટુગેથર) સાથે.

Hut (હુપકુટું; પર્ણકુટી).

Forest (ફોરેસ્ટ) વન.

Brother (બ્રધર) ભાઈ.

Lakshman (લક્ષ્મણ) રામના
ભાઈનું નામ.

Beautiful (બ્યુટિફુલ) ખુબસુરત.

Deer (ડીયર) હરણ.

Past (પાસ્ટ) પાછો થઈને.

Catch (કેચ) પકડવું.
 Bring (બ્રિંગ) આણવું; લાવવું.
 Went after=પાછળ દોડ્યા.
 Back (બેક) પાછા.
 Find (ફાઇન્ડ) ટુંકવા-શોધવા.
 Left (લેફ્ટ) રહેવા દીધી.
 Alone (એલોન) એકલી.
 Wicked (વિકેડ) દુષ્ટ.
 Ravana=રાવણ એક દેવનું નામ.
 Carried away (કેરિડ) લઈ ગયો.
 Chief (ચીફ) મુખ્ય રાજધાનીનું.
 City (સિટી) શહેર.
 Lanka (લંકા) સિંદલદ્વીપ; હિન્દની દક્ષિણે એટ.
 South (સાઉથ) દક્ષિણ.
 Country (કન્ટ્રી) દેશ.
 Was filled with sorrow-
 દુઃખીગીથી ભરાઈ ગયો; (તેના જીવને ધણો સંતાપ થયો).
 Called on (કોલ્ડ) વિનંતી કરી.
 Beasts (બીસ્ટસ) પશુઓ.
 Fishes (ફિશિઝ) માછલીઓ.
 Help (હેલ્પ) મદદ કરવી.
 Squirrel (સ્કિવરલ) ખીસકોશી.

Coat (કોટ) ઝાડે; ; ચામડી ઉપર ઉગેલા રવાં.
 Quite (કવાઇટ) તદ્દન.
 Golden (ગોલ્ડન) સોનેરી.
 Shone (શોન) ચળકતાં હતાં.
 Sunshine (સનશાઇન) સૂર્યનો પ્રકાશ; તડકો.
 Just (જસ્ટ) તેટલુંજ.
 Happy (હૅપી) સુખી.
 Playful (પ્લેફુલ) રમતિઆળ.
 Jumping (જમ્પિંગ) કુદતી.
 Along (અલોન્ગ) આગળ.
 Sprang (સ્પ્રેન્ગ) કુદી.
 Sword (સોર્ડ) તરવાર.
 Master (માસ્ટર) રાજસાહેબ.
 Ready (રેડી) તૈયાર.
 Brave (બ્રેવ) બહાદુર.
 Stroked (સ્ટ્રોક્ડ) ચામડી.
 Gently (જેન્ટલિ) ધીમેથી.
 Tender (ટેન્ડર) નાજુક.
 Soldier (સોલ્ડર) યોદ્ધો.
 Army (આર્મી) લશ્કર.
 Nuts (નટ્સ) ફળની અંદરનો ગર.
 Blessed (બ્લેસ્ડ) આશીર્વાદ દીધાં.

Raised (રૂઝડ) ઉઠેા ડીધેા.
 Hand (હૅન્ડ) હાથ.
 Marks (માર્ક્સ) નીશાનીઓ.
 Fingers (ફિંગર્સ) આંગળીઓ.
 Lay (લે) પડ્યાં.
 Fur (ફર) રેવાં.

31. Idle boy.

There was=હતો.
 Named=કીને.
 Only six years old=માત્ર
 ૭ વર્ષનો
 Used to send=બોક્ષતો
 School (સ્કૂલ) નિશાળ
 His father.....everyday
 =તેનો આપ તેને દરરોજ નિશાળે
 મોકલતો.
 One morning=એક દીવસે
 સવારે.
 Instead of=તે બદલે.
 Instead of going to
 school=નિશાળે જવાને બદલે
 Out side (આઉટસાઇડ)ની બહાર.
 Field (ફીલ્ડ) ખેતર.
 He went.....field=તે ગામ
 બહાર ખેતરે ગયા
 Pleasant (પ્લેઝન્ટ) ખુશકારક.

Was shining (શાઇનિંગ)
 પ્રકાશતો હતો.
 Where singing=ગાતાં હતાં.
 Did not like=ગમતું નહિ.
 There was no one to
 play with=પણ સાથે રમનાર
 કોઈ નહોતું
 Had gone=ગયા હતા.
 Saw running=દેડતા જોયો.
 Replied (રીપ્લાઇડ) જવાબ
 આપ્યો.
 Idle (આઇડલ) આળસુ.
 To watch (ઉવૉચ) યોચી કરવી.
 Master's=શૈક્ષના; ધણીનું.
 Thieves (થીવ્ઝ) ચોરો.
 May get into=માં પેશી જાય.
 Crow (ક્રો) કાગડો.
 With a small stick in
 its mouth=પોતાના મોંમાં
 નાની લાકડી સહીત.
 Must not be idle=આળસુ
 થવું ન જોઇએ
 Am building=બાંધું છું.
 Finish (ફિનિશ) પુરું કરવું.
 I must work all day
 long=મારે આખો દિવસ કામ
 કરવું જોઇએ.

Flew away=હડી ચલું.
 Saw flying=હડતી જોઈ.
 Flying about flower=
 એક ફુલ ઉપરથી બીજા ફુલ
 ઉપર આમનેમ હડતી
 Pretty (પ્રિટી) સુંદર
 Bees (બીઝ) મધમાખો
 Are gathering (ગેથરિંગ)
 એકઠું કરીએ છીએ
 Honey (હની) મધ.
 Will be dead=સૂકાઈ જશે;
 કરમાઈ જશે.
 Store up (સ્ટોર અપ) ભરી
 રાખવું.
 Do not talk to us=
 હમારા આગળ વાત ન કર.
 We are.....to talk=અમે
 એટલા બધા કામમાં છીએ કે
 અમને વાત કરવાનો પણ વખત
 નથી.
 Ants (એન્ટ્સ) કીડીઓ.
 Walking alone=ચાલી જતી.
 Minute (મિનિટ) પળ.
 Proper (પ્રોપર) બરાબર; યોગ્ય.
 To gather (ગેથર) એકઠું કરવું.

This.....food=ખોરાક એકઠો
 કરવાનો આ અમારો યોગ્ય વખત છે.
 Store up=સંગ્રહ કરીએ છીએ.
 So that=જેથી કરીને.
 Season (સીઝન) રવુ.
 Grain (ગ્રેઇન) દાણા
 We store up food now=
 અમે હમણા ખોરાકનો સંગ્રહ
 કરી મુકીએ છીએ.
 Even now to you=હમણું
 પણ તમારી જોડે વાત કરવામાં
 અમે કેટલોક વખત ગુમાવ્યો છે.
 Have lost=ગુમાવ્યો છે.
 As far as...them=તેઓના
 નાના પગ જેટલી ઝડપથી લઈ
 ગયા જેટલી ઝડપથી તેઓ પોતા-
 ના નાના પગવડે ચાલી શકી.)
 Except (એક્સેપ્ટ) સિવાય.
 I too must be busy=મારે
 પણ ઉઘમી ચવું જોઈએ.
 As hard as he could=
 તેનાથી બની શક્યું જેટલી ઝડપથી.
 Got there=યાં પહોંચ્યો.
 Just as the master
 came=માસ્તર આવ્યા કે તરતજ,

૧. પરમેશ્વર.

૧. પરમેશ્વરે મને બનાવ્યો તે મને ચાહે છે. તે મને ધણી સારી ચીજો આપે છે તે મને શ્વાસ લેવાને હવા ને ખાવાને ખોરાક આપે છે. તે મને પહેરવાને કપડાં ને રહેવાને ઘર અને વહાલા મિત્રો આપે છે.

૨. પરમેશ્વરે મને સાંભળવાને કાન, જોવાને આંખ, સુંઘવાને નાક અને એક મોઢું જે વડે હું સ્વાદ લઈ શકું છું ને ખોલી શકું છું તે આપ્યાં. તેણે મને હાથ આપ્યા જેથી કરીને હું અડકી શકું છું ને કામ કરી શકું છું અને પગ જેથી હું ચાલી શકું છું. તેણે મને મન આપ્યું છે જેથી કરીને હું વીચાર કરી શકું છું અને ખરું ખોટું જાણી શકું છું.

૩. પરમેશ્વરે સૂર્ય ચંદ્ર અને તારા બનાવ્યાં. તેણે સઘળા પશુઓ જે જમીન ઉપર ચાલી શકે છે અને સઘળા પક્ષીઓ જે હવામાં ઉડે છે તે બનાવ્યાં. તેણે સઘળા માછલીઓ જે પાણીમાં રહે છે તે અને સઘળા કીડા ને જીવડા બનાવ્યાં. તેણે દરેક ચીજ બનાવી.

૪. આપણે પરમેશ્વરને જોઈ શકતા નથી. પણ તે આપણને જોય છે. આપણે જે સઘળું કરીએ છીએ તે તે જાણે છે. તે આપણી સંભાળ લે છે. દરેક ચીજ જે તેણે બનાવી છે તેની તરફ તે માયાળુ છે. આપણે તેને ખુશી રાખવાને પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. આપણે જીવું બોલવું જોઈએ નહિ કે ચોરી કરવી જોઈએ નહિ કે ખીજ કાંઈ ચીજ જે તે ધિક્કારે છે તે કરવી જોઈએ નહિ.

૫. પરમેશ્વર મારા ઉપર કેવો ભલો છે ! મારે તેને ચાહવો જોઈએ ને તેનાં વખાણ કરવાં જોઈએ. મને સઘળાં પાપોમાંથી બચાવવાને તેની હું પ્રાર્થના કરીશ ત્યારે હું મુખી ને ભલો થઈશ.

૨. પરમેશ્વરે સઘળી વસ્તુઓ બનાવી.

૧. પરમેશ્વરે દરેક ટુલ જે ખીલે છે તેના સુંદર રંગ બનાવ્યા ને દરેક પક્ષી જે ગાય છે તેની નાજુક પાંખો બનાવી.

૨. ટેકરી, ઉચો પર્વત, પાસે થઈને વહેતી નદી, સાંજને સહ-
વાર ને આકાશને પ્રકાશિત કરે છે તે બનાવ્યાં.

૩. ઠંડી ને મંદમંદ પવનની લહેરો, ચંદ્ર, તારા, સૂર્ય, વાડી-
માંના પાકેલાં ફળો ને દરેક ચીજ પરમેશ્વરે બનાવી.

૩. હિંગતો સૂર્ય.

૧. સૂર્ય હમણાંજ આકાશમાં ઉગ્યો છે. તે વધારે ઉગ્યો ને ઉગ્યો
અઠતો પેલો રહ્યો. સહવાર થઈ છે. આખી રાત સૂર્ય ધણુ દુરના
ખીજ દેશોને અજવાળું ને ગરમી આપ્યાં કરે છે. હમણાં તે આપણને
અજવાળું આપે છે.

૨. અધારી રાત્રે આપણે કાઈ ચીજ સ્પષ્ટ રીતે જોઈ શકતા
નથી. ખેતરો ને ટેકરીઓ, નદીઓ ને તળાવો, ઝાડ, ધર એ સધળાં
અધારાને લીધે સંતાઈ ગયા હતા. હવે ખુબસુરત સૂર્યનું ચક્રચક્રિત
અજવાળું પૃથ્વી ઉપર પથરાય છે. એકવાર ફરીને દરેક ચીજ સ્પષ્ટ
રીતે આપણે જોઈ શકીએ છીએ.

૩. ચક્રચક્રિત સૂર્ય દીવસ બનાવે છે. જો આકાશમાં સૂર્ય નહોત
તો હંમેશા અંધારું રહેત. સૂર્ય આપણને ગરમ પણ બનાવે છે. જો
સૂર્ય બીલકુલ ન હોત તો એટલી બધી ઠંડી પડતે કે આપણામાંનું
કાંઈપણ જીવી શકત નહિ.

૪. સૂર્ય દેખાયો તે પહેલાં સહવારના પહોરમાં મરથો કુકરેકુક
કરવા માંડ્યો ત્યારે ખેડુત ઉઠ્યો. તે બળદ બાંધવાની જગ્યાએ ગયો
અને બળદને બહાર કાઢ્યા. તે ખેતરે હળ લઈ ગયો ને ખેડવાનું
સર કર્યું. ચિત્રમાં પેલો રહ્યો. તે સૂર્ય તરફ પૂઠ કરીને તેને તમે હળ
ખેડતાં જોશો.

૫. હોડીવાળો પણ ઉઠ્યો, ને નદીને પેલે પાર લોકોને હલ્લેસાં
મારીને લઈ જવાને તૈયાર થઈને નદીએ ગયો. તમે તેને ચિત્રમાં તેની
હોડીને પાણીમાં હડસેલતો જોઈ શકશો.

૬. દીવસ એ કામ કરવાનો વખત છે. જ્યારે સૂર્ય ઉઠે ત્યારે આપણે પણ ઉઠવું જોઈએ. જે માણસ આખો દીવસ સખત કામ કરે છે તે રાત્રે ધસધસાટ ઉઘરે.

૪. મેઘ ધનુષ્ય.

હોડીઓ નદીમાં ચાલે છે ને વહાણો દરીઆમાં ચાલે છે પણ જે વાહનાં આકાશમાં એકથી ખીણ તરફ ચાલે છે તે આના કરતાં ધણે દરજ્જે વધારે સુંદર છે.

૨. તમે ખુશી થાઓ તેવા સુંદર પુષ્પો નદી ઉપર હોય છે પણ સૌથી ઉંચા ઝાડ ઉપર મેઘધનુષ્ય જે આકાશમાં પુલ બાંધે છે અને પૃથ્વીથી આકાશ સુધી સડક બાંધે છે તે આના કરતાં ધણે દરજ્જે વધારે સુંદર છે.

૫. અસ્ત પામતો સૂર્ય-સાંજ.

સૂર્ય પશ્ચિમમાં વધારે નીચો ઉતરતો જાય છે ને આકાશ રાતું હોય છે. તે સાંજ છે.

૨. સૂર્ય કેવો રોતો દેખાય છે. દીવસના વખતમાં સૂર્ય એટલો અક્યક્તિ હોય છે કે તેની સામે જોવાથી તમને આંધળાં બનાવે છે. પણ તે અસ્ત પામે છે તે પહેલાંજ તે એટલો બધો અક્યક્તિ હોતો નથી. જે તમારી મરજી હોય તો હમણાં તેની સામું જુઓ.

૩. પાંચ મીનીટમાં સૂર્ય નજરે ન પડે તેમ આથમી જશે. પછી તરત તદ્દન અંધારું થશે; તે રાત થશે.

૪. હવે આપણે ચંદ્ર ને કેટલાક તારા જોઈ શકીએ છીએ. જ્યારે સૂર્ય આથમી ગયો હશે ત્યારે વધારે તારા બહાર નીકળી આવશે. ત્યારે આખું આકાશ તારાથી ઢંકાઈ જશે.

૫. આકાશમાં કેટલા તારા છે ? હું જાણતો નથી, તે એટલા બધા છે કે હું તેને ગણી શકતો નથી.

૧. સઘળાં ઠોર વૈર મર્થ છે. ધુવડ ને આખો દીવસ સુઈ રહે છે તે શીવાયના સઘળાં પક્ષી તરત ઉઘી જશે. રાત્રે ધુવડ આમ તેમ હો છે. તે રાતનું પક્ષી કહેવાય છે. ધુવડની માફક ચામાચેણુ પણ આખો દીવસ ઉઘે છે ને રાત્રે આમતેમ હો છે.

૭. રાત્રે આપણે ઉઘી જઈશું. આખો દીવસ આપણે કામ કરીએ છીએ. રાત્રે અજવાળું હોતું નથી. આપણને કામ કરવાનું સુઝતું નથી ને આપણે થાકી ગયા હોઈએ છીએ ને આરામની જરૂર હોય છે. રાત્રે એ સુવાનો વખત છે.

૮. જ્યારે સૂર્ય અસ્ત પામ્યો હોય છે ત્યારે ઠંડી પડશે. તે સમય છે ને દુનીઆને ગરમ બનાવે છે. ચાલો આપણે ધરમાં જઈએ. ત્યારે એટલી બધી ઠંડી નથી.

૬. શિષ્યાણ અને દ્રાક્ષ.

૧. દીવાલ ઉપર લટકતી એક શિયાળે દ્રાક્ષ જોઈ. તેણે પોતાના મનમાં વિચાર્યું કે હું તે બધી ખાઈ શકું.

૨. હું ઇચ્છું છું કે તે એટલી બધી ઉંચી લટકતી નથી. પણ કદાચ જો હું કુદું તો તેને પહોંચી શકું; હું પ્રયત્ન કરીશ.

૩. તેથી તે કુદ્યો ને તે વારંવાર કુદ્યો પણ દ્રાક્ષ ધણે ઉચે હતી ને તેણે ફાકટમાં કુદ્યો માર્યો.

૪. જ્યારે તેને માલમ પડ્યું કે તેને પહોંચવાનું મારી શક્તિની બહાર છે ત્યારે તેણે કહ્યું મારે તેની જરૂર નથી. દ્રાક્ષ તો ખાટી છે.

૭. કામ કરો ને રમો.

૧. અબદુલ્લા ને નારાયણ લગભગ સરખી ઉંમરના એ છોકરા હતા ને તેઓ એજ ગામડામાં રહેતા હતા. અબદુલ્લા મુસલમાન હતો અને તે આફ વરસનો હતો. તેનો આપ વડીલ હતો. નારાયણ હિંદુ હતો ને તે નવ વરસનો હતો. તેનો આપ ન્યાયાધીશની કચેરીમાં કારકુન હતો.

૧. બે છોકરા મોટા દેવતાદાર હતા. તેઓ બંને એક જ નિશાળે જતા. એક સુંદર સહવારે બ્યારે તેઓ નિશાળે જતા હતા ત્યારે નારાયણે વિચાર્યું કે હું આજે રમવાને ચાહું છું ને કામ કરવા ચાહતો નથી. તેણે અખડુલાને રાખવાને ને તેની સાથે રમવાને ઇચ્છ્યું ને તેને એમ કરવાને સમજાવવાને પ્રયત્ન કર્યો. તે છોકરાએ જ કહ્યું તે આ પ્રમાણે છે.

૩. નારાયણ—અખડુલા આવ, તું જોય છે કે આજનો દિવસ કેવો સારો છે ? ચાલો આપણે ખેતરમાં દોડી જઈએ ને નિશાળે જવાને બદલે આમતેમ રમીએ.

૪. અખડુલા—ના, નારાયણ, એમાં ઘણું ખોટું છે.

૫. નારાયણ—તું કેવો વિચિત્ર છોકરો છો ! તને રમવાનું પસંદ નથી ?

૬. અખડુલા—મને રમવાનું ઘણું ગમે છે પણ હમણું નહિ. આપણે નિશાળે જવું જોઈએ ને બાણવું જોઈએ. જેટલી સારી રીતે હું સમજું છું તેટલી સારી રીતે તું સમજે છે.

૭. નારાયણ—આપણે આટલી વારમાં આટલા વહેલા જવું જોઈએ નહિ. ચાલો આપણે એક બે કલાક આમતેમ રમીએ ને જો તારી મરજી હશે તો પછી જઈશું. મારી મરજી આખો દિવસ વાંચવાની નથી.

૮. અખડુલા—હું જાણું છું કે તને વાંચવાનું ગમતું નથી. પણ જો તું કેવો મુરખ છે ! નાનો રામ પણ જે ત્રણ મહિનાપરજ નિશાળે આવ્યો છે તે તારા કરતાં વધારે જાણે છે. તું વર્ગમાં સૌથી છેલ્લો છોકરો છે.

૯. નારાયણ—હું મુર્ખ છું તેની હું દરકાર કરતો નથી. હું બાણવાનું ચાહતો નથી. હું ચોપડીને ધિક્કારું છું તેમાં શું થઈ ગયું. થોડા વખતમાં હું મોટો થઈશ ને પુખ્ત માણસ થઈશ.

૧૦. અબદુલ્લા—હા, પણ તું કંઈ જાતનો માણસ થશે ! તું એક મોટો મુખ થશે ને વાંચી પણ શકશે નહિ. દરેક માણસ તારી કેવી મસ્કરી કરશે.

૧૧. નારાયણ—તેમને મસ્કરી કરવા દો. મારે તેની શી દરકાર છે ! મારી મરજીમાં આવે એટલું રમવા જાઉં છું.

૧૨. અબદુલ્લા—બહુ સારું ત્યારે, જા ને તારી મરજી હોય તો મુખ થા. મારે મોટે પુછે તો મારી ચોપડી ઉપર સખત મહેનત કરવાને ધારું છું. હું મારા બાપ મા ને મારા સઘળાં મિત્રને ખુશી કરવાને ઇચ્છું. ગરીબ નારાયણ ! તને કોઈ પસંદ કરશે નહિ. તારા બાપ તારા પર બહુ ગુસ્સે થશે. બ્યારે તારી મા જ્વેશે કે દરેક માણસ તારી મસ્કરી કરે છે ત્યારે ને ઘણી દીવગીર થશે. તું સુખી થશે નહિ. તું કોઈ પણ માણસને ખખનો થશે નહિ. તું કાંઈપણ પૈસો પેદા કરવાને શક્તિવાન થશે નહિ. તું તારી જાતને મદદ કરવાને શક્તિવાન થશે નહિ. કોઈ તને મદદ કરશે નહિ કારણ કે દરેક માણસ કહેશે કે તે એનો વાંક છે. તે એક આળસુ છોકરો છે ને બણવાનો નથી; હવે એનું લાચું એણે ભોગવવું જોઈએ. તારી સાથે વાત કરવામાં મેં ઘણાં વખત ગુમાવ્યા છે, હવે મારે દોડવું જોઈએ નહિ તો નિશાળે જતાં મોડું થશે.

૧૩. નારાયણ—બહુ સારું અબદુલ્લા, હું તારી સાથે નિશાળે આવીશ. પણ બ્યારે નિશાળમાંથી છુટી મળશે ત્યારે મને આશા છે કે ત્યારે તું રમશે.

૧૪. અબદુલ્લા—અરે હા, હું મારો કનકવો લાવીશ ને જો પવન સારો હશે તો આપણે ચળાવીશું ને જો પવન સારો નહિ હોય તો તું તારો ઢોલ લાવજો ને આપણે તેનાથી રમીશું.

૧૫. પછી તે બે છોકરા સાથે નિશાળે ઢોડી મયા ને વખતસરજી પહેલી મયા, એકબે દેક ઉપર બેસીને પોતાની કબજામાં કામવા પેતા

રહ્યા. નારાયણ પોતાની સ્થેટમાં દાખલો કરે છે અને અબદુલ્લા કેટલાક શબ્દ જે તેણે હમણાંજ પોતાની ચોપડીમાંથી વાંચ્યા છે જે ચોપડી તેની પાસે પાટલીપર પડેલી છે તેમાંથી લખી લે છે.

૮. મુખ ઉંદર.

૧. એક નાના ઉંદરે કહ્યું; અરે મા જ્યારે હું આજે ફરવા ગયો ત્યારે મેં એક નાનું સુંદર ધર જોયું જ્યાં હું ને તું રહી શકીએ.

૨. દીવાલ સુંદર નવા લાકડાની બનાવી છે. અગાડી બારણું છે અને છેક ઉંચે પાટીઆની જમીન પર છેક અંદરની બાજુએ કાંઈ સારી ચીજ છે.

૩. તે મુખ નાના ઉંદરે કહ્યું અરે મા, ચાલો આપણે જઈએ; મહેરબાની કરીને ચાલો; ખરેખર હું ધાઈ છું કે ધરની અંદર કેટલુંક પનીર લટકાવેલું છે.

૪. ઉંદરડીએ કહ્યું મારા વહાલા, અહિંઆ આપણે થોભીએ તો સાઈ. મને ધાસ્તી લાગે છે કે તને જે સુંદર ધર લાગે છે તે માત્ર કોળવાઈ છે.

૫. નાનો ઉંદર ચીડાવવા માંડ્યો ને આખો દહાડો તદ્દન શાંત બેસી રહ્યો. તેણે પોતાની જાતને કહ્યું જ્યારે મા બાજુએ થશે ત્યારે હું ત્યાં પથું જઈશ.

૬. જ્યારે સુવાનો વખત થયો ત્યારે ઉંદર નવા સુંદર ધર પાસે ગયો, તે અંદર ગયો ને કોળવાઈમાં સપડાઈ ગયો.

૯. ચંદ્ર.

૧. સૂર્ય દિવસના વખતમાં આપણને અજવાળું આપે છે. ચંદ્ર ને તારા આપણને રાત્રે અજવાળું આપે છે. ચંદ્ર ને તારા આકાશમાં લટકાવેલા દીવા જેવા છે. આપણે તેને દિવસે જોઈ શકતા નથી કેમકે સૂર્ય મજબૂત પ્રકાશિત છે.

૨. ચંદ્રને પોતાનું અજવાળું નથી, પણ સઘળું અજવાળું સૂર્ય તરફથી મેળવે છે. જો સૂર્ય આરસી કે તકતા ઉપર પ્રકાશે છે તો આરસી અજવાળાનું પરાવર્તન કરે છે. તેથી ચંદ્ર આકાશમાં મોટી આરસી જેવો છે. તે સૂર્યનું અજવાળું પાછું ફેરવે છે કે પરાવર્તન પામે છે.

૩. કોઈ વખત આપણે ચંદ્રને તદ્દન ગોળ અને ઘણો ચક્ર-ચકિત જોઈએ છીએ. ત્યારે પુનેમનો ચંદ્ર કહેવાય છે. જ્યાં સુધી છેવટે તે દેખાતો બંધ થાય છે ત્યાં સુધી તે નાનો ને નાનો થતો જાય છે. આમ કરવામાં બે અઠવાડીયાં કે ચૌદ દિવસ કે એક પખવાડીઈ થાય છે.

૪. એકવાર ફરીથી આપણે તેને ઘણો નાનો દેખાતો જોઈએ છીએ. ત્યારે તે નવો ચંદ્રમા (બીજા) કહેવાય છે, જ્યાં સુધી એક પખવાડીઆમાં તે ફરીથી પૂર્ણ થાય છે ત્યાં સુધી તે મોટા ને મોટા થાય છે.

૫. આ રીતે અઠાવીશ દિવસ કે ચાર અઠવાડીઆમાં એકવાર નવો ચંદ્ર થાય છે.

૬. આકાશમાં ચંદ્ર એક દડા જેવો હોય છે. તે ઘણો મોઠો છે પણ નાનો દેખાય છે કારણ કે તે ઘણોજ દુર છે. આપણી ને ચંદ્ર વચ્ચે હજારો માઈલ છે.

૧૦ કુતરો અને તેના પડછાયો.

૧. એક કુતરો જોને માંસનો એક કટકો જડયો હતો તે પોતાના મોંઢમાં ઘેર ખાવાને લઈ જતો હતો. જેવામાં એક પાટીઈ જે નાળા ઉપર પડેલું હતું તેના ઉપર ચઢને જતો હતો તેવામાં પાણીમાં તેને જોવાનું બની આવ્યું.

૨. પાણીમાં નીચે તેણે પોતાનો પડછાયો જોયો; જે તેણે પોતે જોયો તે વિશે તે જાણતો ન હતો. તેણે વિચાર્યું કે એ ખીજો કુતરો છે, તેના મોંઢમાં માંસ પાકે ખાઈ લેવામાં આવ્યું.

૩. તેથી તેણે તે માંસ તરફ તડાપ મારી જને માટે તણુ ધાયું કે મેં તે જોયું પણ જ્યારે તેણે આમ કર્યું ત્યારે તેણે પોતાનું જડથું ઉઘાડ્યું; તેના મોંમાંથી તેનું ખાવાનું જતું રહ્યું, અને તેણે તેને પાણીમાં નીચે ડુબતું જોયું. તેને બહાર કાઢવાને તેણે ફાકટમાં પ્રયત્ન કર્યો. તેણે તે માંસ ફરીથી કદી જોયું નહિ.

૪. જે બીજાનું હૃદય તે ચોરવાને પ્રયત્ન કરતા નહિ. જે તેમ કરશે તો મારાબાઈ તમારી પાસે જે હશે તે તમે ખોશો.

૧૧. આળસુ સિપાઈ.

૧. એક વકીલ સહવારના બધા વખત સુધી ઘર આગળ ધણા કામમાં હતો. તે કેટલાક કાગળ લખતો હતો. બે વાગતે તેણે સિપાઈ સિપાઈ અહીંઆ આવ એમ યુમ પાડી. અહમદ સિપાઈએ સલામ કરીને જવાબ દીધો, સાહેબ, આ રહ્યો તેના શેડે તેને કહ્યું કે આ પેટી ઓપ્રીસમાં લઈ જા, એકદમ જા, ને વખત ગુમાવીશ નહિ. ક્લાર્ક રાહ જોતો હશે.

૨. જેવામાં તે સિપાઈએ પેટી લીધી ને ધણાં નીચા વળાને બીજી સલામ કરીને કહ્યું સાહેબ, આ ચાલ્યો, ને ચાલ્યો ગયો.

૩. ઓપ્રીસ ઘેરથી બે માઈલ આધી હતી ને તે દિવસે ધણો તાપ પડતો હતો. જ્યાંસુધી સિપાઈ ઘર દેખાય એટલે દૂર ગયો ત્યાં સુધી ઝડપથી ચાલ્યો. પછી તે ધણોજ ધીમો ચાલ્યો ને વારંવાર તે ઉભો રહેતો, જેવામાં તેને રસ્તાપર તેની સાથે વાત કરવાને એક મિત્ર મળ્યો.

૪. આખરે તે રસ્તાની બાજુએ કેટલીક છાંયાવાળી ગાડી પાસે તે આવી પહોંચ્યો. તેણે પોતાના મનમાં કહ્યું હું ધારું છું કે હું અહિંઆ જરા આરામ લઉં, આ પેટી ધણી બારે છે ને હું થાકી ગયો છું.

૫. તેથી ઝાડીની હાથા નીચે તે બેઠો. તેણે ધાધું કે આ ધણી સુંદર અને ઠંડકવાળી જગ્યા છે. શા માટે હું જરા ઉંધું નહિ ને પછી ચાલુ નહિ ! દશ મીનિટ બસ છે.

૬. તેથી તે સૂતો, પોતાના હાથનો તકીઓ કરીને તે પર માથું મુક્યું ને તરતજ ધસધસાટ ઉંઘમાં પડ્યો. દશ મીનીટ, વીશ મીનીટ એક કલાક એ કલાક જતા રહ્યા. પછી એક કાગડો નીચે ઉડીને આવ્યો પેટી પર બેઠો ને તે પર ચાંચ મારવા લાગ્યો. પોતે તે ઉઘાડી શકતો નથી એવું માલમ પડવાથી તે કાગડાએ ખીજ કાગડાને લાવીને તેને મદદ કરવાને કા કા કાધું. આ કાગડાના અવાજથી તે સિપાઈ જાગી ઉઠ્યો. તે કુદીને બેઠો થયો, બગાસું ખાધું, પેટી લીધી, ને ઓશીસ તરફ ચાલતો થયો.

૭. પશુ પાંચ વાગી ગયા હતા. કલાર્કે પેટી લીધી, તે ઉઘાડી પોતાના શેઠના હુકમ વાંચ્યા. કાગડોની નુકલ કરીને તેને એકદમ દુરના કચ્છામાં મોકલી દેવા એવા હુકમ હતા. ટપાલ પાંચ વાગતે નીકળી જતો હતો અને ધણીવાર થઇ ગઇ હતી. તે વચ્ચે પોતાનો હાલો હાર્યો કારણકે કાગડો વખતસર કચ્છામાં પહોંચ્યાં નહિ.

૧૨ હુશીયાર જેક.

૧. હુશીયાર જેક દશ વરસનો હતો, તેની નાની બહેન નાન જે માત્ર નવ વરસની હતી તેને ખીજવવી એ ધણું સાડું છે એમ તેણે વિચાર્યું.

૨. એ નાની રોટલી હમણાંજ આવી હતી. તેથી હુશીયાર જેક પોતાની બહેન પાસે લઇ ગયો ને ખુબ પાડીને કહ્યું, નાન બે, આ ત્રણ રોટલી !

૩. નાને કહ્યું, એ રોટલી ! જેકે કહ્યું, નહિ, ત્રણ. નાને કહ્યું, હું માત્ર એ જોઈ છું. જેકે કહ્યું તેવું કારણ એ કે હું બેઠો છું, હું અને તે સામીત કરી આપીશ.

૪. જો આ એક સંખ્યા રહી, તે પ્રમાણે બીજી સંખ્યા જો ખરેખર હોવી જોઈએ. તું સારી રીતે જાણે છે તેમ એક ને બેના સાથે સરવાળો કર્યો હોય તો ત્રણ થાય છે.

૫. પણ ગરીબ નાની નાન માત્ર જો જોઈ શકતી હતી. તેથી તે રડવા મંડી, તેના બાપે સાંભળ્યું ને શું કારણ છે તે પૂછવાને આવ્યા.

૬. જેક ધણું મોટેથી હસ્યો ને તેના બાપને તેનું કારણ શું હતું તે કહ્યું. તેના બાપે કહ્યું, શાખ્વાશ, મારા છોકરા, બેશક ત્રણ રોકલી છે.

૭. તેથી એક સંખ્યા નાનને માટે, બીજી સંખ્યા મારે માટે છે ને મારા નાના હોંશીઆર છોકરા, તું ત્રીજી સંખ્યા આનંદથી ખાજે.

૧૩ ઝાડ.

૧. આપણે ઘણા દુર ચાલી આવ્યા છીએ. મને ઘણો થાક લાગ્યો છે. તું પણ થાકી ગયો હશે ? કેવો તાપ પડે છે ? મારાથી વધારે ચાલી શકાતું નથી. ચાલો આપણે બેસીએ ને આ ઝાડની નીચે આરામ લઈએ.

૨. અહિંઆ સુંદર ને ઠંડું છે. સૂર્યના તડકા આપણને પહોંચ્યો નહિ, કારણ કે ઝાડનાં ધીવ પાંતરાં તેને આવવા દેતા નથી. મારી પાસે મારા ગજવામાં થોડા મમરા છે. ચાલો આપણે તેમાંથી થોડાં ખાઈએ. તમારે માટે થોડાક આ રહ્યા.

૩. આ કેવું જીનું સુંદર ઝાડ છે ? હું ધાઈ છું કે સો વરસનું હશે. થડ કેવું જડું છે ? બધી બાજુએ ફેલાયેલું દુર ડાળીઓ પથરાયેલું છે ? તે આપણને ધરના છાપરાંની માફક ઢાંકી દે છે ડાળીઓ વચ્ચેમાંથી જડાં થડથી ઉગ્યાકાં રહી છે.

૪. પાંતરાં કેવાં સુંદર દેખાય છે ? હમણાં તે અત્યંત ને લીલાં છે. પણ થોડા વખતમાં તે પીળાં ને પાંદડાં મળી જશે, પછી તે નાનું

મુકામ જશે ને જમીનપર પડી જશે. પાંતરાં માત્ર એક વરસ જીવતાં રહેશે. પછી તે ખરી પડશે ને તાજાં પાંતરાં તેની જગ્યાએ ધુટી નીકળશે.

૫. શું આડને કોઈ રીતે ખોરાક મળી શકે છે ?

૬. હા, તમે આડના કેટલાક ભાગને જોઈ શકતા નથી. તે જમીનમાં ઉંડા જાય છે. આ ભાગને આડનાં મુળીયાં કહે છે. એક મોટું મુળીયું હોય છે જેવી રીતે જમીન ઉપર થડને તેમાંથી નીકળેલી ધણી ડાળીઓ હોય છે તેમ તેમાંથી નીકળેલાં ધણાં નાનાં મુળીયાં હોય છે.

૭. આ મુળીયાં પૃથ્વીમાંથી ખોરાક ચુસી લે છે. ખોરાક આડમાં જાય છે ને તેને મજબુત બનાવે છે.

૮. મુળીયાં પૃથ્વીમાંથી આડને માટે ખોરાક મેળવે છે એટલું જ નહિ પણ તે દોરડાં જેવાં હોય છે જે જમીનમાં આડને મજબુત પકડી રાખે છે અને તેને પવનથી પડી જતાં બચાવે છે.

૧૪. સિંહ અને ઉંદર.

૧. એક ઉંદરે એક દિવસ સહેલ કરવા બહાર જવાથી સૂર્યના તડકામાં એક સિંહને ઉંધતો પડેલો જોયો. તે તેની પીઠ ઉપર કુદતો ને તેની ચાળમાં સંતાઈ જતો. તે તેના નાકપર વારંવાર કુદતો. એટલામાં તેણે તેની આંખ ઉઘાડી તેથી તે અચંબો પામ્યો ને બીજી વાત તેણે જે કરી તે તેનું જડખું ઉઘાડવાની ને તેના એક પંખથી તેને મજબુત પકડવાની હતી.

૨. તે ગરીબ નાનો ઉંદર ધારતીનો માર્ગો લગભગ મરી ગયાં જેવો થયો, તદ્દન ધ્રુજતો થરથર કાંપતો યુમ પાડી ઉડ્યો. ઓ રાગ માફ કરો અને મહેરબાની કરીને મારી આપો, અરે મારી જીંદગાની બચાવો, અરે મને જીવવા દો. મારે માત્ર થોડું રમવાની મરજી હતી, કદી ફરીથી તમારે આડે આવીશ નહિ. ને કદાચ કોઈ કીવસ કું તમને મદદ કરીશ.

૩. તે મોટા સિંહ હત્યો. તેણે કહ્યું કે આવું નાતું પ્રાણી સિંહને કદી બીલકુલ મદદ કરી શકે ? પણ તેણે તેના પંજે ઉઘાડ્યો અને તે દોડી ગયો ને દીવસના આકીના ભાગ માટે તેના દરમાં બરાબ રહ્યો.

લામ બીજો.

૪. એવું બન્યું કે પોતાના શીકારને માટે ફરતાં તે સિંહ એક દીવસ જાળમાં સપડાયો જ્યારે તેને માલમ પડ્યું કે જાળ હું તોડી શકતો નથી ત્યારે જ્યાંસુધી તેણે જંગલ ધ્રુવની મુક્યું ત્યાં સુધી તેણે ગર્જના કરી. શીકારીઓએ તેને ઝાડ સાથે બાંધ્યો ને જેટલું બની શક્યું તેટલા જોરથી તેને મજબુત બાંધ્યો, તેઓએ વિચાર્યું કે બીજો દીવસે પોતાના ઘણી રાજ પાસે તે પ્રાણીને બંધીવાન કરીને લઈ જઈશું.

૫. પણ રાતમાં તેઓ ઉંઘતા હતા ત્યારે તેણે કોઈ પેટ ધસ-ડીને આવતું હોય તેના જેવો અવાજ સાંભળ્યો. અને પછી એક નાનો ચહેરો ડોકીઆં કરતો આવ્યો અને એક નાનો નબળો ચું ચું કરતો અવાજ એવું કહેતાં સંભળાયો કે તે દીવસે તેં મારી જીંદગાની બચાવી હવે હું શું કરું છું તે તમે જોશો અને તે નાના ઉંદરે તે દોરડાને છેક આરપાર કાતરી નાંખ્યું. અને હવે તેણે કહ્યું કદાચ તમે જોઈ શકશો કે નાનાં મિત્રો કેવા ઉપયોગી હોઈ શકે ?

૧૫. આપણા નોકરો.

૧. ઘસ ને વેંકટ નામના બે છોકરા એકજ નિશાળે જતા. વેંકટ એક પૈસાદાર માણસનો છોકરો હતો ને મોટા ધરમાં રહેતો, ને સોનાની કદલી પહેરતો. ઘસ એક ગરીબ માણસનો છોકરો હતો. તે એક નાના ધરમાં રહેતો અને તેને મા કે બહેન ન હોવાથી તે પોતાના બાપને માટે ખોરાક રૂંધતો.

૧. એક દીવસે બ્યારે નિશાળમાંથી છુટી મળી ને તેઓ વરતન ધેર જતા હતા તેવામાં વેંકટે દાસને કહ્યું કે દાસ તું એમ નથી હજીતો કે મારા જેવો પૈસાદાર થાઈ ? હું એક સુંદર ધરમાં સ્કૂં છું ને મારે ત્રણ ચાકર છે. તે મારી તહેનાતમાં રહે છે. બ્યારે બ્યારે હું તેને કહુંં લારે લારે તેઓ મારે માટે કરે છે.

૩. દાસે કહ્યુંં એ કાંઈ કામનું નહિ. મારે દશ ચાકર છે જે મારી તહેનાતમાં રહે છે ને મારા હુકમને તાબે થાય છે.

૪. વેંકટે કહ્યુંં અરે, શું તું કહે છે કે મારે દશ ચાકર છે ? તું કેવુંં જીતુંં ખોલે છે ? મેં ધાયુંં કે તું સાચા ખોલો છોકરો છે. દરેક માણસ જાણે છે કે તારે એક પણ ચાકર નથી.

૫. નિશાળના મહેતાજી પાસે ઉભા હતા. છોકરાએ જે કહ્યું તે તેણે સાંભળ્યુંં હતું. તે જાણતા હતા કે દાસ સારો છોકરો છે ને તે જીતુંં કહેતો નથી. તેથી તેણે બે છોકરાને ખોલાવ્યા ને માયાળુ બરેલી રીતે કહ્યુંં દાસ આમ કેમ ? શું કાંઈએ તારા બાપને પૈસાની મોટી રકમ આપી છે ને તે હવે વેંકટેના બાપ કરતાં વધારે પૈસાદાર છે ? એમ જો ન હોય તો તારા બાપને દશ ચાકર કેમ હોઈ શકે ? અથવા તું રમુજમાં માત્ર પતરાજી કરે છે ?

૬. દાસ હસ્યો ને કહ્યુંં, ના સાહેબ. હું સાચું કહુંં છું. મારે દશ ચાકર છે જે મારા હુકમ માને છે. વેંકટેના ચાકરો વારંવાર માનતા નથી. બ્યારે તેમની મરજી હોય લારે તેને છોડીને જાય. તેઓ આજસુ થાય ને તેનું કામ બરાબર કરે નહિ. મારા ચાકરો તેના જેવા નથી. તેઓ માફ કહેલું કરવાને હંમેશા તૈયાર હોય છે. મારા કોઈપણ ચાકરે મેં તેને જે કરવાનું કહ્યું તે તેઓએ કર્યું નહિ એવું એક પણ વખત બન્યું નથી.

૭. પછી મહેતાજી કહ્યુંં આ ધણી રમુજ વાત છે. પણ મહેરબાની કરીને તમારા ચાકરનાં નામ કહેશો. વેંકટે કહ્યુંં હા, તેઓનાં નામ કહો :

૮. દસે કહ્યું મારા દશ ચાકર છે. તેમાંના બે મારા કબ છે, બે મારા હાથ છે, બે મારા કાન છે, ને બે મારી આંખ છે. આ મળીને આઠ થાય છે. હવે માફ નાક ને મોઢું છે.

૯. જો મારી મરજી કોઈ ઠેકાણે જવાની થાય છે ત્યારે હું મારા પગને કહું છું કે મને ત્યાં લઇ જા. તરતજ તે તાબે થાય છે. મારે કોઇપણ ચીજ લેવી હોય, તો હું મારા હાથને કહું છું કે તે મને આપો, અને મારા હાથ મારો વખત ગુમાવતા નથી. એક ક્ષણમાં તે પહેંચે ને મારે જે જોઇએ તે આપે છે. જો હું જીખ્યો થાઉં તો મારા હાથ મારા મોંહમાં ખોરાક મુકે છે ને માફ મોઢું ખાય છે. જો મારે કાંઈ જોવાની ઇચ્છા થાય તો મારી આંખ મને તે એકદમ ખતાવે છે. જો મારે સુંઘવાની મરજી થાય તો મારે માટે માફ નાક સુંઘે છે.

૧૦. આ દશ ચાકર હંમેશાં તૈયાર હોય છે. કોઈ પણ ચીજ કરવાને મારે તેને બે વાર કહેવાની જરૂર પડતી નથી. મારે તેને જગાડવા પડતા નથી ને એવું કહેવું પડતું નથી કે ઉડો આ કરો ને તે કરો. વેંકટના ચાકરો જે જે કરે છે તે ચાકરો મારે માટે કરે છે.

૧૧. જ્યારે મહેતાજીએ એ સાંભળ્યું ત્યારે તે ઘણાં ખુશી થયા. તેણે કહ્યું શાઆશ. દુનીઆમાં સૌથી સારા ચાકર તારે છે. જ્યાં સુધી તમે તેના પર ભરોસો રાખો છો ને બાકુતી ચાકર પર રાખતા નથી ત્યાં સુધી મારા છોકરા દુનીઆમાં તારું ચાલશે ને સાફ કરીશ.

૧૬. બિલાડીને ઘંટ બાંધવા વિષે.

૧. કેટલાક રમુજી નાના ઉંદર રમવાને દોડતા જતા હતા પણ એક ધાતડી ધાતડી, બિલાડી રસ્તામાં પડી હતી. તેઓ ઘણા બહાર ગયા, તેઓ થોડા પાછા આવ્યા તેઓ કાંઈ કરી શકે છે કે નહિ, તે જોવાને તેઓ મળ્યા,

૨. તે આપણને પકડે છે ને આજ નય છે, તે દીવગીરી ભરેલું પ્રારબ્ધ છે. તે વહેલી કે મોડી આપણી પુંડ પકડે છે. તે એટલી ધીમે આવે છે કે આપણે સાંભળી શકતા નથી, તે અવાજ કરતી નથી પણ વધારે પાસે ને વધારે પાસે પેટે ચાલીને આવે છે. ભયની ચેતવણી આપવાને તે આવે તેની આપણને ચેતવણી આપવાને અને ધ્વનિમાંથી આપણને બચાવવાને આપણે શું વિચાર કરીએ.

૩. બિલાડીને અટકાવવાનો કોઈ રસ્તો શોધી કાઢવાને એક ઉંદરે આમ કહ્યું; બીજાએ તેમ કહ્યું. આખરે એક નાના ઉંદરે કહ્યું આ બનાવને બંધ એસ્તુ કાંઈ કરવાને મેં વિચાર કર્યો છે. હું ધાંડું છું કે બિલાડીનાં ગળાની આસપાસ તેની હીલચાલની ખતર આપવાને એક નાનો ચક્રચક્રિત ઘંટ આપણે બાંધવો જોઈએ. જ્યારે તે હાલશે ત્યારે તે વાગશે ને ધણીજ ખુશી રીતે કહેશે કે આવે છે, આવે છે, રસ્તામાંથી દૂર થાઓ.

૪. આપણે ઉંદરો સાંભળવાને ઘણા હાથક હીએ, આપણે વધારે વાર ધાસ્તીમાં રહેવું પડશે નહિ. આપણે સુખી થઈશું; રાજ રહેશું ને છુટા થઈશું. આપણા સઘળા દિવસ આનંદમાં જશે.

૫. ઉંદરોએ કહ્યું હીક હીક, તેઓમાંના દરેક એકબન થયા. તે કરવાને નક્કી ધણી ઉત્તમ વાન છે.

૬. પંછી એક ડાહ્યા ધરડો ઉંદર પોતાની જગ્યાએ ઉઠો થયો ને ઘણા ગંભિર ચહેરાથી ધીમેથી તેણે કહ્યું યુક્તિ સારી છે, તેનો વિચાર કરે છું પણ બિલાડીને ઘંટ બાંધવાનું કોણ માથે લેશે ?

૭. એક બીજા સામું જોયું. કોઈપણ હાલ્યું ચાલ્યું નહિ. ચુપડી ભયંકર હતી, કોઈ પણ એક શબ્દ બોલ્યું નહિ. પંછી તે ધરડા ઉંદરે કહ્યું શું કોઈ કરી શકતું નથી. બોલવું એ મુખાંધી ભરેલું છે, એમ હું ધાંડું છું તમે ધારતા નથી ?

૧૬. છોકરા ને ન્યાયાધિશ.

૧. રામુ આઠ વરસનો નાનો છોકરો હતો. તે ધણી સારી રીતે અંગ્રેજી બોલી શકતો હતો. તેનો બાપ એક અંગ્રેજ ન્યાયાધિશના હાથ નીચે કલાક હતો. તે વારંવાર ન્યાયાધિશને મળવા જતો. એક સાંજે તે રામુને જોડે લઈ ગયો. ન્યાયાધિશ તેની સાથે ધણી માયાથી બોલીને રામુને આનંદ થયો.

૨. ન્યાયાધિશે રામુના બાપને કહ્યું, તમારો છોકરો કેટલા વરસનો છે ? તેણે જવાબ આપ્યો કે સાહેબ આવતી કાલે રામુ આઠ વરસનો થશે. ન્યાયાધિશે કહ્યું; કાલે એનો જન્મ દીવસ છે. આવતી કાલે એ મારી પાસે આવે ને મને મળે. હું સહવારમાં છ વાગતે ફરવા જઈ છું, તે વખતે એને મોકલજો. બાપે પુછ્યું કે હું તેની સાથે આવું ? ન્યાયાધિશે કહ્યું, ના, તેને એકલો આવવા દેજો.

૩. બીજે દીવસે રામુ બહુ વહેલો ઉઠ્યો ને ધણી સંભાળથી કપડાં પહેર્યાં. પછી તે ન્યાયાધિશને ઘેર જવા નિકળ્યો. જ્યારે તે ભાં પહોંચ્યો ત્યારે તે દરવાજા બહાર ઉભો રહ્યો ને રાહ જોઈ રહ્યો. છ વાગતે ન્યાયાધિશ ફરવાને માટે બહાર આવ્યા. તેના એક હાથમાં ચોપડી ને બીજા હાથમાં ફરવા જવાની લાકડી હતી. જ્યારે તેણે રામુને જોયો ત્યારે તે ગુપ્તગુપ્ત ઉભા રહ્યા ને હસ્યા.

રામુ—સાહેબ, જતી વખતની સલામ (ગુડબાય)

ન્યાયાધિશ—રામુ, ગુડમોરનીંગ (સવારની સલામ) હું તારી સાથે વાત કરું તે પહેલાં તું ચાલી જવા માંગે છે ?

રામુ—અરે સાહેબ ના, હું મળવા ગયો છું.

ન્યાયાધિશ—ત્યારે તું ગુડબાય કેમ કહે છે ?

રામુ—મર્ડ કાલે જ્યારે હમે જતા હતા ત્યારે બાપાએ તમને ગુડબાય, સાહેબ, એમ કહ્યું, અને તમે પણ ગુડબાય કહ્યું. તેથી મેં

ધાય કે જ્યારે હું તમને મળું ત્યારે મારે ગુડબાય કહેવું જોઈએ.

ન્યાયાધિશ-મારા છોકરા, નહિ, નહિ, જ્યારે આપણે જવા રહીએ ત્યારે આપણે ગુડબાય કહીએ છીએ. તું જ્યારે કોઈને મળે ત્યારે તારે ગુડબાય કહેવું ન જોઈએ.

રામું-સાહેબ, ગુડબાયનો શો અર્થ થાય છે.

ન્યાયાધિશ-ગુડબાય એ પ્રભુ તમારા પર મહેરબાન રહે એ કહેવાની કુંડી રીત છે.

રામું-તમે મને મહેરબાની કરીને કહેશો. સાહેબ, જ્યારે હું તમને મળ્યો ત્યારે મારે શું કહેવું જોઈતું હતું ?

ન્યાયાધિશ-ગુડમોરનીંગ સાહેબ, એમ કહેવું જોઈતું હતું.

રામું-સાહેબ જો હું તમને બાર વાગતે મળવા આવું તો ત્યારે મારે શું કહેવું ?

ન્યાયાધિશ-જો તું દીવસની વખતમાં દશને બારની વચમાં આસરે આવે ને આસરે બે વાગતે આવે ત્યારે તારે ગુડડે એમ કહેવું જોઈએ; જો તે વખત બપોર પછીનો હોય તો તારે ગુડ આફ્ટરનુન કહેવું જોઈએ.

રામું-જ્યારે હું તમને મળવા આવું ત્યારે, સાહેબ, ગુડમોરનીંગ એમ કહેવું જોઈએ; ને જ્યારે હું, મનુ ત્યારે નહિ ?

ન્યાયાધિશ-અરે ના, જ્યારે તું આવે ને પાછો જાય ત્યારે, બંને વખતે તું ગુડમોરનીંગ સર એમ તું કહી શકે, અથવા તું જાય ત્યારે અથવા તમે જાઓ ત્યારે ગુડબાય એમ કહેવું. પણ જ્યારે તું કોઈને મળે ત્યારે ગુડબાય કહેવું નહીં.

રામું-સાહેબ, મારે રાત્રે શું કહેવું ?

ન્યાયાધિશ-તું જતો રહે ત્યારે ગુડનાઈટ સાહેબ અથવા ગુડબાય સાહેબ કહી શકે ને જ્યારે રાત્રે તું સુવા જાય ત્યારે તારા આપ-મા

ને બાળપણેને ને બીજું કાંઈ તારા ઘરમાં રહેતું હોય તેને ગુનાઈ એમ તારે કહેવું.

રામુ-જે દાસ્તદારને હું સારી રીતે ઓળખતો હોઉં તેને હું મળું તો મારે શું કહેવું જોઈએ.

ન્યાયાધિશ-તું ગુડમોરનીંગ, ગુડે, કે ગુડવનીંગ, કહી શકે અથવા તમને કેમ છે કે તમારી શી ખબર છે એમ તું કહે. પણ રામુ આજે તારો જન્મદીવસ છે. કેમ રામુ એમ છે કે નહિ? જો તારે માટે આ ચોપડી છે, જન્મદીવસની ભેટ તરીકે હું તને એ આપું છું ને હું ઇચ્છું છું કે તને બીજી ધણી વર્ષગાંઠ આવે.

રામુ-સાહેબ, આપનો આભાર માનું છું. તમે મને આ સુંદર ચોપડી આપી તેમાં ધણી મહેરબાની થઈ. હું તે વાંચવાને પ્રયત્ન કરીશ.

ન્યાયાધિશ-રામુ, એ ખરૂં છે. જો તું તદ્દન સમજી ન શકે તો તને મદદ કરવાને તારા બાપને કહેજે. તે ચોપડી વાર્તાથી ભરપૂર છે.

રામુ-મહેરબાન સાહેબ, એક બીજો સવાલ હું તમને પૂછું?

ન્યાયાધિશ-રામુ, બેલાશક પૂછ.

રામુ-સાહેબ, ધણી સુખી વર્ષગાંઠ આવે એટલે શું?

ન્યાયાધિશ-રામુ, તે આપણા મિત્રને તેના જન્મદીવસે આપણે કહીએ તે છે. એનો અર્થ એ થાય છે કે તમે ધણાં વર્ષ સુખી જીવો. આ વર્ષગાંઠ ધણી વખત તમને આવે. તમે દરેક વખતે સુખી થાઓ. હવે હું ફરવાને જાઉં છું. તેથી તું ઘેર પાછો જા.

રામુ-સાહેબ, તમારો આભાર માનું છું સાહેબ, ગુડબાય.

૧૮. હોંશિયાર કાગડો.

૧ એક ઉનાળાના ગરમ દીવસે એક નાની કાગડીને પીવાને જરા પણ પાણી જડ્યું નહિ. ક્યાં જવું તે નાની કાગડીને ખબર નહોતી, તે શાંત રીતે બેઠી ને વિચાર કરવા મઠી,

૨. પછી તે એક કાપથી બીજી કાંડે આમતેમ ઉડી, જ્યાં સુધી તે એક વાડી પાસે આવી ને ત્યાં જમીન ઉપર એક વાસણ હતું ત્યાં સુધી તે કાંઈપણ ઠેકાણે પાણીનું ટીપું જોઈ શકી નહિ. તેણે વિચાર્યું અરે મને હવે પાણી જરૂરું છે.

૩. તળાવે પાણી સ્વચ્છ ને અકચરિત હતું; તે કાગડીએ વિચાર્યું કે હું એ પાણી મેળવીશ, બીક રાખીશ નહિ. તેથી તે કાળા પરથી કુદકો મારે છે ને નીચે ઉડીને આવે છે ને પોતાની તરસ મટાડવાને એકદમ પ્રયત્ન કરે છે.

૪. અપ્રસોસ ! પાણી ધણું નીચું છે. તથાપિ તથાપિને શરીર લાંબું કરીને પહોંચવું એ સંધળું ફાગર છે તેથી તે પાણી સુધી પહોંચી શકી નહિ.

૫. પછી તેણે યુમ પાડીને કહ્યું હું તેને ઉધો વાળીશ, ને મારા બધા જોરથી ધકકો મારીને પાડી નાંખીશ. તેણે પાડી નાંખવાનો ફાગર પ્રયત્ન કર્યો ને પછી આખરે તે કામ છોડી દીધું.

૬. તેણે કહ્યું હું જોઈ છું કે એમ બની શકશે નહિ ને વાસણનું વજન ધણુંજ છે. હું પ્રયત્ન કરવાનું જારી રાખીશ નહિ ને એમ છતાં તરસ લાગવાથી મરી જઈ છું.

૭. આખરે તેના નાના કાળા માથામાં એક વિચાર આવ્યો; તેણે કોકો કહ્યું, તેની ખુશાલીમાં મોટથી તેણે કોકો કહ્યું; જવામાં તેણે કહ્યું કે મને લાગે છે કે પાણીને હું પહોંચી શકતી નથી પણ પાણીને મારી પાસે ઉંચું લાવીશ.

૮. તેથી આ નાની ધણી કાઢી કાગડી પોતાની ચાંચમાં કાંકરા લાવીને જ્યાં સુધી પાણીને ઉપર આવતું જાય ત્યાં સુધી તેને પાણીમાં નાંખ્યા.

૯. બરાબર છ કાંકરા વધારે તે કોર સુધી ચઢે છે ને હવે તે પીએ છે. આ પ્રમાણે ચતુરાઈ હાથદો કરે છે. જ્યાં જોર માત્ર નિષ્ફળ થાય છે ને ધીરજ ફોટેલો કોકો બગાડે છે.

૧૬. નાની લાખા વાપરવા સારું.

૧. રામ નામનો એક નાનો છોકરો દરરોજ નિશાળે જતો. તે આઠ વર્ષનો હતો તે તેના માઆપનો એકનો એક છોકરો હતો જે માઆપ તેને ઘણું ચાહતા. એક દીવસે તેના શિક્ષકે તેના આપને કહેવાવ્યું કે તેણે નિશાળમાં ઘણી ખરાબ ચાલ ચલાવી છે.

૨. બીજે દીવસે સહવારે તેણે નાસ્તો ખાધો તે પછી અને જેવો તે નિશાળે પોતાના હાથમાં ચોપડી લઇને જતો હતો તે વખતે તેના આપે તેને ખુબ પાડીને કહ્યું રામ એક મીનીટ થોભ. મારે તને કંઈ કહેવાનું છે.

૩. જ્યારે તેની માએ આ સાંભળ્યું ત્યારે તે આવી ને તેને શું કહે છે તે સાંભળવાને આરણનાં પગથીઆં ઉપર નજદીક ઉભી. તેના આપે કહ્યું તારા મહેતાજી એમ કહે છે કે તું મંઈ કાલે ઘણી ખરાબ રીતે વર્ત્યો. આ સાંભળવાથી મને ઘણી દીક્રીની ચાલ છે. તે શું કર્યું ?

૪. રામે જવાબ આપ્યો મેં કંઈ ખોટું કર્યું નથી. મેં ગોવિંદની ચોપડી પાડીઆંની જમીન ઉપર પાડી નાંખી અને તેણે મને ગાળ દીધી તેથી તેનાં બદલામાં મેં તેને ગાળ દીધી. તેણે મડબડાટ કર્યો ને મને ગાળ દીધી મેં પણ એમજ કર્યું, બાપા, આ શું ખોટું હતું ? શિક્ષક, મારા ને ગોવિંદ બંનેપર ગુસ્સે થયા.

૫. તેનાં આપે જવાબ દીધો મારા વડાલા છોકરા, તેં ખોટું કર્યું, મને કહેવામાં તારા શિક્ષક તદ્દન ખરા છે. તારે કોઈને કદી ગાળ દેવી નહિ. એક સારો છોકરો બીજા જ્યારે તેને ગાળ દે છે તો પણ કદી ગાળ દેતો નથી. સારા છોકરાના મોહમાંથી ગાળ નીકળવી જોઈએ નહિ. ખરાબ શબ્દ કયારા જોડા છે. તેઓ તેને બગાડે છે. ચરે ! મારા છોકરા, ફરીથી ખરાબ શબ્દ વાપરતો નહિ.

૬. તેની માએ કહ્યું એ સાચું છે. માત્ર ખરાબ છોકરા ખરાબ શબ્દ વાપરે છે. તેં તારા આપને ખરાબ શબ્દ વાપરતા કદી સાંભળ્યા

છે ? મારા વહાલા છોકરા તો સાંભળ્યા છે ? એ તને જ કહે છે તેનાપર ધ્યાન આપ ને જોમ કહે છે તેમ કરજો.

૭. રામ સારો છોકરો હતો. તે તેના બાપ ને માને ચાહતો અને તેણે તેમને રાજી રાખવાને ઇચ્છ્યું. તેણે કશું બાપા, ખરાબ શબ્દ હું ફરીથી વાપરીશ નહિ ને તેણે તેનું વચન પાળ્યું.

૨૦. ધાસની ગંજ માંહેલો કુતરો

૧. એક ઘરડો બળદ જેણે આખો દીવસ સખત કામ કર્યું હતું, તે સાંજના ધાસનું ભોજન કરવાને ઘેર આવ્યો. પણ બ્યારે તે ચાલીને આવ્યો ને પોતાના ગભાણુમાં જોયું ત્યારે પોતાના ભોજન ઉપર એક અળસ્યાને જોયો અને એક ચુસ્ત ભરેલા અવાજે બુમ પાડી બાઉવાઉવાઉ હું ઉંધ લઉં છું. તું હમણાં અત્રે આવી શકશે નહિ.

૨. પણ બળદે કશું કુતરા, તું ધાસ ખાઈ શકતો નથી. કુતરાએ કશું, હા, હા, તે હું જાણું છું, જતો રહે. હવા ગરમ છે. મારે સુવાની જરૂર છે; તું જોય છે તેમ હું આ રહ્યો ને અહિં આ હું રહીશ.

૩. તેણે અચકું ભરવા માંડ્યું. તેણે ધુરકવા માંડ્યું ને લડવા માંડ્યું. તેથી તે બળદ, કુતરો કેવી રીતે કરડે છે તે સારી રીતે જાણતો હોવાથી ગોળ ફરીને ચુપકાથી ફરી ગયો ને ભુખ્યો ચાલ્યો ગયો ને તે દીવસે ખીલકુલ ખાધું નહિ.

જે કોઈ આપમતલબીઓ હોય છે તે ગભાણુમાંનો કુતરો કહેવડાવવાને ભયમાં રહે છે.

૨૧. લાભકારક સાટું

૧. ગોપાળ-વેંકટ, તું મારી સાથે બજારમાં આવીશ ? હું થોડી મીઠાઈ લેવા જઈ છું. હું તને થોડી આપીશ.

૨. વેંકટ-અરે હા, હું આવીશ. મીઠાઈ ખરીદવાને તારી પાસે કેટલા પૈસા છે ?

૩. ગોપાળ-મારી પાસે બેઆની છે.

૪. વેંકટ-અરે, તું પૈસાદાર છે? એટલા બધા પૈસા તને ક્યાંથી મળ્યા?

૫. ગોપાળ-તું સોનીના છોકરા રંગુને ઓળખે છે ને આપણી નિશાળે આવે છે. મેં તેની સાથે સાફ સાફ હમણાં કર્યું છે. મેં બે આનામાં મારો કનકવો વેચ્યો છે.

૬. વેંકટ-તેણે તને તે માટે એટલું બધું કેમ આપ્યું? તું જાણે છે કે તે તેનો માત્ર એક આનો આપ્યો હતો. રંગુ બે આનામાં બે નવા કનકવા લાવ્યો હોત.

૭. ગોપાળ-હા, પણ તે તે જાણતો નહોતો. તે નાનો છે. તે કોઈપણ ચીજની કીમત જાણતો નથી. મેં તેને કશું કે મેં ચોર આનામાં તે કનકવો લીધો છે ને કશું કે હું તને તે અડધી કીમતે આપીશ. તેના બે આના આપવાને તે બહુ રાજી હતો.

૮. વેંકટ-અને એ પ્રમાણે એક નાનો છોકરો જેણે તારા બોલવા પર ભરોસો રાખ્યો તેને ચાર પૈસા માટે છેતરવાના હેતુથી તેં જુદું કશું અને આને તું લાભકારક સાદું કહે છે. જતો રહે! મને શરમ લાગે છે. હું એક જુદા ને કમારોનો દોસ્તદાર થઈશ નહિ. હું તારી સાથે હવેથી બોલીશ નહિ. અને રંગુને તેં કેવી રીતે ક્યો છે તે હું કહીશ. હું તેને કહીશ કે તારે તેનો કદી ભરોસો કરવો નહિ.

૯. ગોપાળ-અરે વેંકટ, મને શરમમાં ન નાંખ. હું મારી જાતે રંગુને કહીશ, ને હું તેને પૈસા પાછા આપીશ. મેં જુદું કશું તે માટે હું ઘણો દીલગીર છું.

૧૦. વેંકટ-બહુ સાફ, ત્યારે હું હવે તારો દોસ્તદાર થઈશ, પણ રંગુ પાસે એકદમ જ ને તેને કહે કે હું ઘણો દીલગીર છું. તે નાના છોકરાને તેના પૈસા પાછા આપ. ગોપાળ તું કદી જુલમ નહિ કે માથુસો ને સાચું બોલે છે તેને માફ છે. માથુસો જુલમો ભરોસો

કરતા નથી. એક એ વખત તું જુદું કહીને થોડો નફો કરશે, પણ જેવું માણસને માલમ પડશે કે તું જુદો છે તેવું જો તું સાચું બોલતો હશે તોપણ કોઈપણ તારો ભરોસો કરશે નહિ.

૨૨. પવન ને સૂર્ય.

૧. પવને સુરજને કહ્યું હું તમારા કરતાં જાણે છું. સુરજે પવનને કહ્યું એ વાત સાચી હોવાનો મને શક રહે છે. પણ ચાલો આપણે અજમાવી જોઈએ, ને જોઈએ કે હું ને તું એમાંથી એક પેલા મજાસુત જુવાન માણસનો જડો ડગલો ઉતારાવી શકીએ છીએ કે નહિં તે એક સારી મજાક થશે. જે કોઈ ફતેહ પામશે તે વધારે જોરાવર ગણાશે અને પછી તે આખનનો ટંટો કદી કરવાની જરૂર રહેશે નહિ.

૨. પવને કહ્યું કેવી ગમત; તે હમણાં અમલમાં મુકવામાં આવશે; તેથી તેણે ટુંકવા માંડ્યું ને ટુંકવા માંડ્યું ને તેણે તે માણસને ઠડોગાર કરી નાંખ્યો. તે માણસે કહ્યું મને મારા ગળામાં સખત સળેખમ થશે ને જેમ જેમ પવન ટુંકતો ગયો તેમ તેમ તે વધારે ઠડો થતો ગયો ને તેણે પોતાના જડા કાળા ડગલાના બેરીઆં વધારે તંગ બાંધ્યાં.

૩. સુરજે કહ્યું ચાલો, હવે હું ધાઈ છું કે મારો વારો છે. તું હમણાંજ જોશે કે તારે કાંઈ શીખવાનું છે. તોફાન થઈ રહ્યા પછી ધીમેથી ને શાંત રીતે ધીમે ને ગરમ સુરજનો તડકો આવ્યો. જ્યાં સુધી બધી હવા વઘળાવાળી હોય એવું દેખાયું ત્યાં સુધી કીરણો વધારે ને વધારે ગરમ પડતાં ગયાં. તે માણસે કહ્યું અરે ! હું શું કરું, મને બહુ ગરમી લાગે છે. એવામાં તેના ચહેરા પર મોટા રેલા ઉતરવા માંડ્યા ત્યારે તેણે પોતાનો ડગલો ઉતારી નાંખ્યો, કારણ કે તે સહન કરી શકતો નહોતો. તે નેને ઘેર લઇ ગયો કેમકે તે પહેરી શકતો નહોતો.

સુરજને પવન કહ્યું તેં મારાપર જીત મેળવી છે. હું જોઈ છું કે તું મારા કરતાં મજાસુત મજાસુત છે.

૨૩. કાગળ લખવા વિષે.

બાપ-ગોવીંદ, તું શું કરે છે ?

ગોવીંદ-બાપા, હું કાગળ લખું છું.

બાપ-અડધો કલાક થયાં ટેબલ આગળ તું બેસી રહ્યો છે. તારો કાગળ લખભગ પુરો થવા આપ્યો કે ?

ગોવીંદ-ના બાપા, મેં હજી પુરો કર્યો નથી.

બાપા-મને તારો કાગળ જોવા દે. અરે, તેં તો હજી શરૂ કર્યો નથી !

ગોવીંદ-બાપા, કાગળ કેમ લખવો તે હું જાણતો નથી. કેશવને કાગળ આજે લખવાનું વચન આપ્યું છે. મેં વારંવાર પ્રયત્ન કર્યો છે પણ શું લખવું તે હું જાણતો નથી.

બાપ-જો કેશવ અહિંઆ હોત તો તું તેની સાથે વાત કરી શકત. તું કરી શકત નહિ ? શું કહેવું તે તું જાણત. તારે અડધા કલાક સુધી શાંત બેસી રહેવું જોઈએ નહિ, ને કાંઈ લખવું ન જોઈએ ?

ગોવીંદ-અરે ના બાપા, કોઈ સાથે વાત કરવી સહેલી છે પણ લખવું ઘણું અઘરું છે.

બાપ-નીક, મારા છોકરા, કાગળ કેમ લખવો તે હું તને કહીશ. એમ ધાર કે કેશવ તારા મોં આગળ અહિંઆ ઉભો છે. જાણે તે અહિંઆ હોય તેમ તું તેને જો જો કહેતો હોય તે લખી લે. બ્યારે બ્યારે તું કોઈને લખે ત્યારે ત્યારે આમ કરજે. જાણે માથુસ તારી પાસે ઉભો હોય તેને તું કહેતો હોય તેમ લખ.

ગોવીંદ-પણ કાગળ કેમ શરૂ કરવો તે હું જાણતો નથી.

બાપ-કોઈપણ કાગળ કેમ શરૂ કરવો તે હું તને કહીશ. જો તું મારા પર, તારી માપર, તારા કાકાપર કે તારી કાકીપર લખતો હોય તો આ રીતે શરૂ કર, મારા વહાલા પિતા, મારી વહાલી મા, મારા વહાલા કાકા કે મારી વહાલી કાકી, અમારી સાથે બોલવાની આ રીત છે ને એજ રીત તું લખ.

જ્યારે તું તારી બહેન સીતાને, તારા ભાઈરામને કે તારા પિત્રાઈ ભાઈ વીહુને લખતો હોય ત્યારે મારી વહાલી સીતા અથવા મારી વહાલી બહેન એમ લખવાનું શરૂ કરવું. તું તારા ભાઈને મારો વહાલો રામ કે મારા વહાલા ભાઈ એમ લખી શકે ને તારા પિત્રાઈ ભાઈ વીહુને લખતાં મારા વહાલા વીહુ અથવા મારા વહાલા પિત્રાઈ ભાઈ એમ શરૂ કરવું.

જ્યારે તું નિશાળમાં તારા મહેતાજી સાથે બોલતો હોય ત્યારે તારે તેને સાહેબ કહીને બોલાવવા અને જ્યારે તું કોઈ અગ્નિયા માણસ સાથે અથવા કોઈ માણસ જેને તું ઓળખતો નથી તેની સાથે બોલતો હોય તો તારે સાહેબ એમ કહેવું જોઈએ.

એજ પ્રમાણે તું તારા મહેતાજીને અથવા કોઈ અગ્નિયા માણસને લખતો હોય ત્યારે મારા વહાલા સાહેબ અથવા વહાલા સાહેબ એવી રીતે કાગળ શરૂ કરવો.

જે તું કોઈ બીજો છોકરો જે કેશવના જેવો તારો મિત્ર હોય તેને લખતો હોય તો તું તેનું નામ દઈને બોલાવજે ને મારા વહાલા કેશવ, અથવા મારા વહાલા મિત્ર એમ શરૂ કરજે.

ગોર્વીદ-ને બાપા મારે કાગળ કેવી રીતે પુરો કરવો ?

બાપા-તારે તારો કાગળ આ રીતે પુરો કરવો જોઈએ.

તારા બાપને અથવા માને

હું હું

તમારો વહાલો છોકરો.

તારા કાકા કાકીને

હું હું

તમારો વહાલો ભત્રિજો.

તારા પિત્રાઈ ભાઈને

હું હું

તમારો પિત્રાઈ ભાઈ.

તારા બાપ અથવા બહેનને

હું છું

તમારો વહાલો બાપ.

જે મિત્રને તું સારી રીતે ઓળખતો હોય તેને

હું છું

તમારો ખરા દિલવાળો મિત્ર.

અથવા હું છું

તમારો નિષ્કપટ મિત્ર.

અગત્યાને

હું છું

તમારો નિમકહવાલ મિત્ર.

તારા મહેતાજીને

હું છું

તમારો તાબેદાર શિષ્ય.

૨૪. મરજીથી કામ કરો.

૧. છોકરાઓ, જ્યારે તમારે કામ કરવાનું હોય ત્યારે મરજીથી કરો. છોકરાઓ, જોણે ટોચે ચઢવું હોય તેણે પહેલાં ટેકરી પર ચઢવું જોઈએ.
૩. છોકરાઓ, તળેટી આગળ ઉભા રહીને આકાશ તરફ જોઈને જો તમે કદી પ્રયત્ન નહિ કરો તો તમે ઉપર કેમ ચઢી શકશો ?

૨૫. બહી રાણી વિક્ટોરિયા.

૧. રાણી વિક્ટોરિયા એક મહાન રાણી હતી. તે વળી બહી બહી સી હતી.
૨. જ્યારે વિક્ટોરિયા એક નાની છોકરી હતી ત્યારે તે જાણતી નહોતી કે હું એક દીવસ એટ ઓરન ને આપણાંની રાણી થઈશ. તે વખતે એણે વિલિયમ રાજા હતો ને તે વિક્ટોરિયાનો કાકો હતો. તેને કાકા છોકરી નહોતી.

૩. તેના દોસ્તદારો જાણતા હતા કે જો તે જીવશે તો તે રાણી થશે. પણ તે બાર વરસની થઈ ત્યાંસુધી તે જાણતી નહોતી.

૪. પછી એક દીવસ તે ઇતિહાસ વિષે પોતાનો પાઠ શીખતી હતી ત્યારે તેની માએ તેને કહ્યું કે બ્યારે ચોથો વિલિઅમ મરી જશે ત્યારે તું રાણી થશે.

૫. બ્યારે નાની શાહગઢીએ કહ્યું કે મા, તેં જ મને કહ્યું તેથી મને ખીક લાગે છે, ત્યારે તેની જુરી આંખ આંસુથી ભરાઈ ગઈ. પણ હું મારી ફરજ અદા કરવાને પ્રયત્ન કરીશ ને હું ભલી થઈશ.

૬. તે દીવસથી તે નાની શાહગઢી પોતાનો પાઠ શીખતી ને રાણી થવાને લાયક બનવાને તેનાથી બન્યું તેટલું સધળું તેણે કર્યું.

૭. વરસો વહી ગયા, ને શાહગઢી વિકટોરીઆ અરાધ વરસની થઈ ત્યારે તેનો કાકો ચોથો વિલિઅમ રાજા મરી ગયો. વિકટોરીઆ જ તે વખતે લંડનમાં એક મહેલમાં રહેતી હતી તેને ખબર પહોંચ્યાડવાને એ ગૃહસ્થ માણસને સહવારના પહોરમાં ઘણાં વહેણાં મોકલવામાં આવ્યા.

૮. બ્યારે તે એ ગૃહસ્થો મહેલમાં આવ્યા ત્યારે તેને કહેવામાં આવ્યું કે શાહગઢી વિકટોરિઆ ઉપે છે. એમ છતાં તરતજ શાહગઢી તેમને મળવાને નીચે આવી.

૯. વિકટોરીઆને તેના કાકાના મોત વિષે કહેવામાં આવ્યું ત્યારે તેની આંખમાં આંસુ આવ્યાં. હવે તેને ખબર પડી કે હું રાણી થઈ છું ને મારે મોટું કામ કરવાતું છે.

૧૦. એક વરસ કરતાં વધારે વખત પછી વિકટોરીઆ રાણીને વેસ્ટમિનિસ્ટર એબીમાં મોટા ઠાઠમાઈથી રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવ્યો. આ લંડનમાં મોટું ફેવળ છે, તેમાં ઈજ્ઞાંડના રાજા-રાણીને હંમેશાં રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવે છે. બ્યારે તેના માથાપર મુગટ મુકવામાં આવ્યો ત્યારે મોટા અગીરો અગાડી આવ્યા ને તેની અગાડી છૂંટણીએ થય્યા ને તેના કમરને મુબબ કર્યું.

૧૧. પછી આ મોટા દેવસમા બધા લોકો ઉભા થયા ને ઇશ્વર રાણીનું રક્ષણ કરે એ ગીત ગાયું. વિકટોરીઆ ત્રેસેંડ કરતાં વધારે વર્ષ સુધી રાણી રહી હતી. આટલા બધા વર્ષ દરમ્યાન તેણે પોતાની ફરજ અદ્દા કરી. તેણે પોતાની રૈયતપર રાજ્ય કરવાનો એવો પ્રયત્ન કર્યો કે જેથી તેઓ ભલા ને સુખી થાય.

૧૨. વિકટોરીઆ રાણી ઉપર ધણાં સંતાપો ને દીલગીરી ભરેલા બનાવો આવ્યાં. તેનો ધણી જેને તે ધણીજ આહનાથી ચાહતી હતી તે મરી ગયો ને તેનાં કેટલાંક છોકરાં નાનપણમાં મરી ગયાં, તેના રાજ્ય અમલમાં ધણાં યુદ્ધ થયાં અને તેથી તેને ધણી દીલગીરી થઇ.

૧૩. પછી તેના આખા રાજ્ય અમલમાં ભલાં થવાનું ને પોતાની ફરજ બજાવવાનું પહેલું વ્યવસ્થા તેણે પાળ્યું. તે ૧૮૦૧માં ઈંગ્લાંડના બીજા કોઇપણ રાજા-રાણી કરતાં વધારે વખત સુધી રાજ્ય કરીને મરી ગઇ. તેની સઘળી રૈયતે તેને માટે શોક કર્યો કારણ કે તે ભલી માતા, આહનારી સ્ત્રી અને સાચી રાણી હતી.

૨૬. ઉંટ.

૧. ઉંટ રણ કહેવાતા ગરમ દેશમાં રહે છે.

૨. કેટલાક ઉંટને એક ખૂંધ કહેવાનો મોટો ગાંઠો હોય છે ને કેટલાકને બે હોય છે.

૩. ઉંટ મજાનુત હોય છે અને માણસોને લઈ જવાને ને ગરમ રેતીવાળા મેદાનમાં ચઢીને ચીંજી લાવવાને માટે ધણું ઉપયોગી છે. ત્યાં એટલી ગરમી હોય છે કે કોઇપણ ઘોડો કે કોઇપણ બીજું પ્રાણી આ કામ કરી શકે નહિ. તેના પગ પહોળા, નરમ ને ચપટા હોય છે જેથી કરીને તે રેતીમાં પેસી જતા નથી.

૪. જે માણસો ગરમ મેદાનમાં ચઢીને જાય છે તેને વારંવાર પાણી પીવડાવવાને ધણું ફરજી પડે છે. ગરમ સુરજ મેદાનને સુકી

નાથિ છે ને તળાવ કે કુવા જે ધણાં માઈલ દુર હોય છે ત્યાંજ પાણી માલમ પડે છે.

૫. ધણે દુરથી ઉંટને પાણીની મધ આવે છે ને તે ત્યાં પહોંચે ત્યાં સુધી તે ચાલ્યા કરે છે. પછી તેને પીવાનું સાફ પાણી મળે છે. તેનો સ્વાર પશુ નીચે ઉતરે છે ને તેનીજ રીતે સાફ પાણી મેળવે છે ને પાણીથી મસક ભરી લે છે.

૬. રેતીવાળા મેદાન ઉપર થઇને ઉંટ જાય છે તે પહેલાં તે પુષ્કળ પાણી પીએ છે જેથી કરીને તે કુવાથી ધણે દુર હોય ત્યારે લાંબા વખત સુધી પાણી પીધા વગર તે જીવી શકે છે.

૭. રણનાં મોટાં મેદાન હોય છે ત્યાં રેતી વગર બીજું કંઈ દેખાતું નથી. તેમાં કોઇ ઘોડા, ઝાડ, ગામડાં કે રસ્તા હોતા નથી. તે સમુદ્ર જેવા દેખાય છે, જ્યાં પાણીને બદલે રેતી હોય છે. માણસો વહાણમાં બેસીને સમુદ્ર ઓળંગે છે અને ઉંટ માણસને ઓટલું ઉપ-યોગી હોય છે ને સુકી રેતીવાળાં મેદાન ઉપર થઇને તેને લઇ જાય છે, તેથી તે રણનું વહાણ કહેવાય છે.

૮. માણસ અને સામાનને લઈ જનાં ઉંટની લાંબી હારને વણખર કહે છે.

૨૭. હાથી વિષે.

૧. જે પ્રાણી જમીન ઉપર રહે છે તેમાં હાથી સૌથી મોટું પ્રાણી છે. તમે એવું એક પ્રાણી જોયું છે ? હાથીનું ચીત્ર જુઓ.

૨. તેને એક મોટી સુંઢ હોય છે. તે પાંચ છ છટ લાંબી હોય છે, તે તેના માથાની અગાડીના ભાગમાં લટકે છે. સુંઢને છેડે તેને એક જાતનો હોઠ છે જેવીટણાઇ જાય છે. તે વતી હાથી દરેક ચીજ ઉંચકી શકે છે. જમીન પર પડેલી બે આની પશુ તે ઉપાડી લઇ શકે છે.

૩. હાથી પોતાની સુંઢ વતી ખાય છે. તે પોતાનો ખોરાક તેના વડે ઉંચકી શકે છે ને ખોરાકને પોતાના મોંમાં મુકે છે. તે પોતાની

હુંવતી. વળી પાણી પીએ છે. તે તેને પાણીથી ભરે છે ખજી તેને છેડે પોતાના મોંમાં ઝુકે છે ને પાણીને પોતાના ગળામાં રેડે છે.

૪. નર હાથીને બે હાંખાં દંતશુળ હોય છે. તે ત્રણ ચાર કુદ હાંખા હોય છે. તે ધણાં ઘોળાં લીસાં ને કઠણ હોય છે. તે વડે તે ઝાડ ખોદી કાઢી શકે છે અથવા વાઘને મારી નાંખી શકે છે.

૫. હાથી ધણા મજબૂત હોય છે. જ્યારે પાળવામાં આવે છે ત્યારે તે માણસને માટે કામ કરે છે. હિંદુસ્તાન ને અહરદેશમાં તેઓ સાગના લાકડાની વખારમાં કામ કરે છે ને સાગનાં લાકડાં તથા ખીખ ભારે વજન ઉંચકી શકે છે ને લઈ જઈ શકે છે.

૬. હાથી પોતાનાં દંતશુળ પર લાકડાંનું ઢીમચું જે ચાર પાંચ માણસ ખસેડી શકતા નથી તે લઈ જાય છે. તે પોતાની પીઠ પર પાંચ છ માણસ ઉપાડી જાય છે.

૭. તેની તપાસ રાખવાને, તેને ખવડાવવાને ને તેને હાંકવાને એક માવધ હોય છે. માવધ તેને પોતાની મરજી પ્રમાણે ઉભો કરી શકે છે અથવા નીચે ખેસાડી શકે છે, ચલાવી શકે છે, કે સ્થિર ઉભો રાખી શકે છે. તે તેના માવધને તાબે રહે છે.

૮. જંગલી હાથી જંગલમાં રહે છે. હિંદુસ્તાન ને અહરદેશના જંગલોમાં ધણા જંગલી હાથી હોય છે. ટેકરી પાસેના ધીચ જંગલોમાં કાઠવાર તમે એક ટોળામાં સાઠ જેટલા જોઈ શકશો.

૯. જંગલી હાલતમાં હાથી વાંસ ને ઝાડનાં પાંતરાં ખાઈને રહે છે. જંગલી હાથીને પકડવામાં આવે છે ને પાળવામાં આવે છે.

૨૮. હીરા.

૧. એક વખત હીરા નામનો એક પાળેલો હાથી હતો. તે દેશમાં સૌથી સુંદર હાથી હતો. તેનો ધણી રાખ તેને માટે ધણા મગર રહ્યો. તે કલાગરો, બહાદુર ને નમ્ર હતો. તે લડાઈમાં રાખનો

વાવડો હાઈ જતો. તેની પીઠ ઉપર એક ફેફા કે બેઠક હતી, તેમાં બે તથુ માથુસો બેસતા.

૨. તેનો આવધ તેની સાથે કદી ગેરવર્તણુક અભાવતો નહિ, ને આવધનાં છોકરાં ધાસ્તી વગર તેની સાથે રમતાં. હીરા, આવધ અને તેનાં છોકરાંને આહતો અને તેના વગર કોઈનું કશું માનતો નહિ.

૩. એક દીવસ લડાઈમાં હીરાનો આવધ મરાયો. એક તીર તેને વાગ્યું તેથી તે મરી ગયો ને તે નીચે પડ્યો. હોદ્દામાંના માથુસો પથુ માર્યા ગયાં. તે વખતે રાજાનું લશ્કર નાસવા લાગ્યું. પથુ હીરાના આવધે પોતે મરી ગયો તે પહેલાં તેને લાંથી નહિ ખસવાને કશું હતું.

૪. હીરા જાણતો નહોતો કે મારો આવધ મરી ગયો છે તથા તેણે ખીજે કુકમ સાંભળવાની ધીરજથી રાહ જોઈ. તરતજ એક તીર તેને વાગ્યું છતાં પથુ તે ખસ્યો નહિ. તે તેનાપર ફરકતા રાજાના વાવડા સહિત દૃઢ ઉભો રહ્યો. ચિત્રમાં તેને ઉભો રહેલો ને હવામાં ઉડતાં તીરો તમે જુઓ. માથુસો તેની આસપાસ બધે લડે છે.

૫. રાજાના સિપાઈએ લડાઈમાં હજી સુધી ઉડતો વાવડો જોયો. એ દેખાવથી તેમને આનંદ થયો ને તેઓ વધારે બહાદુરીથી લડવા મંડ્યા. એક ધુમથી તેઓ દુસ્મન ઉપર ધસ્યા ને રણક્ષેત્રમાંથી દુસ્મનને મારી હઠાવ્યા.

૬. પથુ હજી સુધી હીરા ખસ્યો નહિ. તેને એમ કોઈ કરાવી શક્યું નહિ. આખરે કોઈએ કશું આવધના નાના છોકરાને બોલાવો. કદાચ હીરાં તેનું કહેલું સાંભળશે. તેથી તેઓ નાના છોકરાને લાવ્યા, જે માત્ર નવ વરસનો હતો.

૭. તે નાના છોકરાએ હીરાને ઘુંટણીએ પડવાનું કહ્યું. હીરાએ તેનો અવાજ જાણ્યો ને એકદમ તાબે થયો. પછી તે નાનો છોકરો તેની ગરદન ઉપર ચઢી બેઠો ને તેને ઘેર હાંકી ગયો.

૮. હીરા માત્ર એક પ્રાણી હતો, તોપણ હુકમ નહિ માનવા કરતાં મરવાનું તે વધારે પસંદ કરતો, તેની બહાદુરીથી ને કલાગરા-પણથી તેણે રાજાને મારે લગાડ જીતી.

૨૯. બળદ ને દેડકો.

૧. એક બઢામી રંગનો દેડકો છેક સહવારના પહોરમાં વહેલો પોતાના તળાવમાંથી કુદતો કુદતો બહાર આવ્યો. તે કુદતો આવ્યો ને કીનારાથી ધણે દુર ગયો તે વખતેજ મળસકું થતું હતું.

૨. તે ધણે દુર ગયો નહિ એટલામાં એકદમ તે ઉભો રહ્યો. તે મોટી ધાસ્તીમાં પાછો ફર્યો કે રખેને તેને હરકત આવે. તેથી લતાવળમાં તે પોતાના તળાવમાં કુદતો પાછો આવ્યો.

૩. તેને આપ એક ઘરડો દેડકો, જેણે તેને જતાં જોયો હતો, તેણે કશું મારા છેકરા, અરે શું થયું છે, તું માંદો થયો છે કે બીક લાગી છે કે તું ગરો થયો છે ? તું શા માટે આવ્યો બધો ધુન્ને છે ?

૪. અરે બાપા, આવો આપણે નાશી જઈએ, પાસે એક રાક્ષસ, છે, તે નાના દેડકાએ કશું, તે આપણને ખાઈ જશે, તે ઘર જેવડો મોટો છે. તેના માથાપર શીંગડાં છે, તેની ગરદન છેક ધોળી છે, તેની પીઠ તદ્દન રાતી છે, ને તેની પુંછડી માટે પુંછતા હો તો મેં જ્યારે તેની લંબાઈ જોઈને તેનાં જોર વિશે વિચાર કર્યો ત્યારે હું ધોળા પુણી જેવો અધ ગયો.

૫. છીટ, છીટ, મોટા દેડકાએ કશું, મારા વહાલા છેકરા એ તો બળદજ છે, તે ગરીબ ને નમ્ર છે, તે આપણને કાંઈ હરકત કરશે નહિ. તે દેડકાને ખાતો નથી, તે કુતરાની માફક ભસતો પણ નથી કે કરડી ખાતો પણ નથી.

૬. તે ઉચો છે એ ખરૂં છે, અને તેનાં શીંગડાં ને તેની પુંછડી જોવામાં એલાશક ઘણાં દમદમવાળાં છે. મગરૂં ઘરડા દેડકાએ કશું; પણ હું ખાઈ છું કે સધળું જોતાં હું તેના જેટલોજ મોટો છું.

૭. તે બોલ્યો કે તસ્તબ તેણે પોતાનું શરીર કુંકળે ધણું કર્યું. પછી તે હલકણ કરતો આવ્યો ને હસ્યો. તેણે મમરીથી પોતાની આંખડી કહ્યું મારા છોકરા, આના કરતાં તે વધારે મોટા હ.

૮. નાના દેડકાએ કહ્યું અરે વધારે મોટા, એ ખુલ્લું છે. ૧. જે તેણે કહ્યું તેથી ઘરડો દેડકો અચળો પામ્યો, ને એકદમ તે મરીથી પોતાના શરીરને કુલાવીને મોડું કર્યું.

૯. તે કુલતો ગયો ને કુલતો ગયો ને તે મુજબ મોટા થતે ગયો. કાઠએ આવા જાડા દેડકાને કદી જોયો નહોતો. પછી તેને છોકરાની અગાડી ઉભા રહીને તેણે ઘણો સ્વાસ લીધો. શું તું ધારે છે કે તે આના કરતાં વધારે મોટા હતો.

૧૦. અરે વહાલા હા, તે આના કરતાં વધારે મોટા હતો, પણ મહેરબાની કરીને વધારે પ્રયત્ન કરતા નહિ. મને ધાસ્તી છે કે એમ કરવાથી તમારી તંદુરસ્તી બગડશે ને મને ખાતરી છે કે તેથી તમારી જાતને નુકશાન થશે.

૧૧. પણ મેં અગાડી કહ્યું તે પ્રમાણે તે દેડકો મગરૂર હતો ને તેણે હજી વધારે પોતાનાં શરીરને કુલાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો, તેની આંખડી તસતસ થઈ ને તેને ચહેરા લાલચોળ થયો, તેની આંખો ઘણી ખરી તેના માથામાંથી નીકળી પડી.

૧૨. પણ અફસોસ ! આ સૌથી ખરાબ નહોતું, તે કુલતો ગયો કુલતો ગયો, કુલતો ગયો ને કુલતો ગયો. લોકો કહે છે કે મને ખબર નથી કે આ વાર્તા સાચી છે કે નહિ. તેનું શરીર ફાટી ગયું ત્યાંસુધી તે પોતાના શરીરને કુલાવતો ગયો.

૩૦ રામ અને ખીસકોલી.

૧. ઘણા વખત પહેલાં મોટા ને બલા રાજ રામ ને પ્રીતિયાન ખુબસુરત રાણી સીતા થઈ ગયાં. તેઓ રામના ભાઈ લક્ષ્મણ સાથે જંગલમાં એક ઝુપડીમાં સાથે રહેતાં.

૨. એક દીવસ એક ખુબસુરત સોનાતું હરણ તેમની ખાસે ને દોડી ગયું ને સીતાએ રામને તેને પકડીને તેની પાસે લવવાતું કહ્યું. રામ તેની પછવાડે ગયા પણ પાછા આવ્યા નહિ. પછી લક્ષ્મણ રામને શોધવાને ગયા ને સીતાને એકલાં છોડી દીધાં.

૩. પછી રાવણ નામનો ધાતકી રાજા આવ્યો ને દક્ષિણમાં ધણે દૂર તેના મુખ્ય શહેરે લંકામાં સીતાને લઈ ગયો.

૪. જ્યારે રામ પાછા આવ્યા ને માલમ પડ્યું કે સીતા પોતાની જંગલની ઝુંપડીમાં નથી ત્યારે તેને ધણો સંતાપ થયો ને બધા પક્ષીઓ, પશુઓ ને માછલીઓને સીતાને શોધવામાં મદદ કરવાને બોલાવ્યાં.

૫. સૌથી પહેલાં જે આવી તે ખીસકોલી હતી. તે વખતમાં તેની આમડી ઉપરનાં રૂઆં તદ્દન સોનાં જેવા હતાં ને સૂર્યના તડકામાં પ્રકાશતા. તે હમણાં જેવી છે તેવી તે વખતે સુખી ને રમતીઆળ હતી. તે કુદતી કુદતી આતી. રામની તરવારપર કુદતી ચઢી એડી ને કહ્યું, શેક, સીતાને શોધી કાઢવાને તમને મદદ કરવાને તૈયાર થયલી હું આ રહી.

૬. જ્યારે રામે જોયું કે એ ખીસકોલી કેવી સુંદર ને બહાદુર છે ને મને મદદ કરવાને કેવી તૈયાર છે કે ત્યારે તેને ધીમેથી ચામડી ને કહ્યું તું એટલી બધી નાળુક ને નાની છે કે તું સીપાઇ થઇ શકશે નહિ ને ધાતકી રામને તેનાં લશ્કર સાથે લડી શકશે નહિ. જંગલના ફળ ખાતી આમતેમ દોડતી ને તારી માફક ખીજને સુખી કરતી રહે.

૭. તેણે આમ કહ્યું કે તરત રામે ખીસકોલીને તેની પીઠ ચામડી ને આશીર્વાદ આપ્યો ને જ્યારે તેણે પોતાનો હાથ લઈ લીધો ત્યારે તેની આંગળીની નિશાનીઓ તેના સોનાના રૂવાંપર પડી; ને તેને તમે હમણાં પણ જોશો.

૩૧. આળસુ છોકરો.

૧ રંગા નામનો એક નાનો છોકરો હતો. તે ઘણો નાનો માત્ર છ વરસનો હતો. તેનો આપ દરરોજ તેને નિશાળે મોકલતો.

૨ એક સહવારે નિશાળે જવાને બદલે તે ગામડાંની બહાર જે રમાં ગયો. તે ઘણી ખુશખરક સહવાર હતી સૂર્ય પ્રકાશનો હતો પક્ષીઓ માતાં હતાં. રંગાને નિશાળે જવાનું ગમ્યું નહિ. તેની મરત આખો દિવસ આમતેમ રમવાની હતી પણ તેની સાથે રમનાર કોઈ નહોતું કેમકે ગામડાના બીજા બધા છોકરા નિશાળે ગયા હતા.

૩ તેથી જે કુતરો દોડતો જતો હતો તેને તેણે બોલાવ્યો અને કહ્યું કુતરા આવ ને મારી સાથે રમ; પણ કુતરાએ જવાબ દીધો કે ના, ના, મારે આળસુ થવું ના જોઈએ; હું મારા ઘણીના ધરની ચોક્કી કરવાને જઈ છું. મારે જલદીથી દોડવું જોઈએ, નહિ, તો કોઈ ચોરો તેના ધરમાં પેસી જાય.

૪ પછી રંગાએ એક કાગડાને તેના મોંમાં લાકડી સહીત જોયો અને કહ્યું, કાગડા આવ ને મારી સાથે રમ.

૫ પણ કાગડાએ કહ્યું ના, ના, મારે આળસુ થવું જોઈએ નહિ. હું મારો માજો બાંધું છું અને વરસાદ આવે તે પહેલાં મારે આખો દિવસ કામ કરવું જોઈએ. તેથી તે કાગડો ઉડી ગયો.

૬ પછી રંગાએ કેટલીક મધમાખીને એક ટુલથી બીજા ટુલ ઉપર આમતેમ ઉડતી જોઈ, અને તેણે કહ્યું સુંદર મધમાખી, આવ ને મારી સાથે રમ.

૭. પણ મધમાખીએ કહ્યું ના, ના, અમે મધ એકઠું કરીએ છીએ. હંમેશાંનું ટુલો કરમાઈ જશે ને અમને મધ મળી શકશે નહિ. જ્યારે અમને મધ મળે ત્યારે અમારે એકઠું કરવું જોઈએ. અમારી સાથે વાત કર નહિ. અમે એટલા બધા કામમાં છીએ કે વાત કરવાનો અમને વખત પણ નથી.

૮. પક્ષી રંગાએ કેટલીક કાડીને ત્યાં અધીને જતાં જોઇ. દરેક
ડી પાસે ચોખાનો દાણો હતો જે તે લઇ જતી હતી. તેણે કહ્યું,
ડાડીઓ એક મીનીટ ઉભી રહો ને મારી સાથે રમો. તમારું કામ
પક્ષી કરજો.

૯. પણ કાડીએ જવાબ આપ્યો, ના, ના, ખોરાક એકઠો કરવાનો
આ યોગ્ય વખત છે. હમે ખોરાકનો હમણું સંગ્રહ કરીએ છીએ કે
જેથી કરીને મોસમમાં જ્યારે દાણો બીલકુલ ઉગતો નથી ત્યારે અમને
ખાવાને ખોરાક મળે. અમે એક મીનીટ પણ ઉભા રહી શકીએ
એમ નથી. હમણું પણ તારી સાથે વાત કરવામાં અમે કેટલોક વખત
ગુમાવ્યો છે. તેથી કાડીએ જેટલી ઝડપથી તેના નાના પગ તેને લઈ
જાય તેટલી ઝડપથી પોતાના દરમાં ચાલી ગઇ.

૧૦. પક્ષી રંગાએ કહ્યું અરે ! ગામમાં મારા વગર કોઈ પણ
આગસુ નથી ? શું કુતરાઅને પક્ષીઓ અને નાની કાડી ને મધમાખી
પણ આટલી બધી ઉદ્યોગી છે ? ત્યારે મારે પણ ઉદ્યોગી થવું જોઈએ,
તેથી તેનાથી બની શકે તેટલી ઝડપથી તે દોડતો નિશાળે ગયો ને
મહેતાજી આવ્યા કે તરતજ ત્યાં પહોંચી ગયો.

મોટીસ

આથી સર્વેને ખૂબર આપવામાં આવે છે કે નીચે લખેલી પડીઓ સુરત નાણાવટ મળ્યે મીં કસનદાસ નારણદાસ કસેલરની દુકાનેથી મળશે.

કમીલન ન્યુ રીડર્સ પ્રાક્રમિર ભાગ બીજાના મીનીંગ (તરજુમા સહીત) ૦-૬-૦

મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં ૧લાના	...	૦-૮-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં ૨ ના	...	૦-૧૧-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં ૩ ના	...	૦-૧૩-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં ૪ ના	...	૧-૦-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં ૫ ના	...	૧-૪-૦
સ્ટાર બ્રોક્ ઇન્ડિઆ રીડર્સ બુક થર્ડ	...	૦-૬-૦
સંસ્કૃત પ્રીમરની ગાઇડ	...	૦-૧૨-૦
ન્યુ ટ્રાસ પહેલાના (લોંગમેન્સ)	...	૦-૪-૦
એલન ક્વર્ટ રીડિંગ બુકના	...	૦-૪-૦
નળાખ્યાન સતીં મોદીકૃત	...	૧-૨-૦
હલીયડબુક પહેલી	...	૦-૧૨-૦
સેનફર્ડ મર્ટના મીનીંગ	...	૦-૧૨-૦
ધી મીડલ સ્કુલ એરિથમેટિક	...	૧-૦-૦

એ શિવાય બીજી બધી શાળાપયોગી ચોપડીઓ તથા ને રીડર્સના મીનીંગો તરજુમા સહીત એ દુકાનેથી મળશે. જય લેનારને સાફ કમીશન આપવામાં આવશે.

Published by
Balubhai Karsandas Narandas Book-seller,
Nanavat-SURAT.

Printed by
Narayanrao Laxmanrao at Shanker P. Press
Near Cisteri Chawta Bridge-SURAT.

